

การพัฒนาสู่โรงเรียนน่าเรียนในทัศนะของนักเรียน
โรงเรียนสหศาสตร์วิทยาคาร อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
**The Development of a Hospitable School in Point of Views of Students
in Sahasartwittayakarn School, Hat Yai District, Songkhla Province**

ภาวิณี อินทฤทธิ
Pavinee Intarit

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
**A Minor Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Public Administration
Prince of Songkla University**

2554

ชื่อสารนิพนธ์ การพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในทัศนะของนักเรียน โรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการ
อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
ผู้เขียน นางสาวภาวิณี อินทฤทธิ์
สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

คณะกรรมการสอบ

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิทย์ จันทร์เพชร) (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิทย์ จันทร์เพชร)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จุฬาลักษณ์ พัฒนศักดิ์ภิญโญ)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริน กุศลานุกภาพ)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย กาญจนสุวรรณ)
ผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาเรื่องการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในทัศนะของนักเรียน โรงเรียน
สหศาสตร์วิทยาการ ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยการสนับสนุนและความช่วยเหลือจาก ผู้ช่วย
ศาสตราจารย์ ดร.สุวิทย์ จันทร์เพชร อาจารย์ที่ปรึกษาหลักที่ได้กรุณาเสียสละเวลาในการให้คำแนะนำ
และชี้แนะประเด็นข้อสงสัยต่างๆ ให้สารนิพนธ์เล่มนี้มีความถูกต้อง อีกทั้งยังคอยแนะนำและ
สนับสนุนข้อมูลเอกสารต่างๆ ที่ทำให้งานวิจัยฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์จุฬาลักษณ์ พัฒนศักดิ์ภิญโญ และผู้ช่วย
ศาสตราจารย์ ดร.ศิริน กุศลสถานภาพ กรรมการสอบสารนิพนธ์ ที่ให้คำแนะนำแนวทางการศึกษา
ตลอดจนการตรวจแก้ไขเนื้อหา รูปแบบ ถ้อยคำ ในการจัดทำงานวิจัยมาตลอด ขอขอบพระคุณ
คณาจารย์ประจำหลักสูตรสาขารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตทุกท่านที่กรุณาประสิทธิ์ประสาท
ความรู้และประสบการณ์ รวมถึงขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ประจำหลักสูตร MPA ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ
และอำนวยความสะดวกตลอดมา

ขอขอบคุณผู้บริหาร ครู และนักเรียนโรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการ ที่ได้ให้ความ
ร่วมมืออย่างดียิ่งในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณครอบครัว และเพื่อนๆ นักศึกษาร่วมหลักสูตร MPA ทุกท่านที่ได้ให้
คำแนะนำ และเป็นกำลังใจให้การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ภาวิณี อินทฤทธิ

ชื่อสารนิพนธ์ การพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในทัศนะของนักเรียน โรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการ
อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

ผู้เขียน ภาวินี อินทฤทธิ์

สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์

ปีการศึกษา 2553

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในทัศนะของนักเรียน โรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านอาคารสถานที่ ด้านความเป็นระเบียบ ความสะอาด และความปลอดภัย ด้านการเรียนการสอน และด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน และศึกษาความแตกต่างของทัศนะที่มีต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนของนักเรียนที่มีคุณลักษณะส่วนบุคคลแตกต่างกัน โดยศึกษาจากนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการ จำนวน 184 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Statistical Product and Service Solutions (SPSS) ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t-test และ F-test (One-way ANOVA)

ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนโรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการมีความคิดเห็นว่าโรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการมีการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านการเรียนการสอน ด้านอาคารสถานที่ และด้านความเป็นระเบียบ ความสะอาด และความปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

จากการเปรียบเทียบทัศนะที่มีต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนของนักเรียนโรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่านักเรียนที่มีปัจจัยด้านสถานภาพครอบครัวแตกต่างกัน มีทัศนะต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนแตกต่างกัน ในภาพรวม ด้านความเป็นระเบียบ ความสะอาด และความปลอดภัย และด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนแตกต่างกัน ส่วนในด้านอาคารสถานที่ และด้านการเรียนการสอน พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันไม่ส่งผลให้ทัศนะของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนแตกต่างกัน

Minor Thesis Title The Development of a Hospitable School in Point of Views
of Students in Sahasartwittayakan School, Hat Yai District,
Songkhla Province

Author Pavinee Intarit

Major Program Public Administration

Academic Year 2010

ABSTRACT

This study on “The Development of a Hospitable School in Point of Views of Students in Sahasartwittayakan School, Hat Yai District, Songkhla Province” aimed to explore the students’ point of views toward the factors of being hospitable school in terms of buildings, tidiness, cleanness, safety, teaching and learning management and good relationship among students; and to compare the levels of the students’ points of view toward the factors of being hospitable school according to the students’ personal factors. The research subjects were 184 students studying in Matayom Suksa one and two at Sahasartwittayakan School. Research data were collected by means of questionnaires and the obtained data were calculated for percentages, means and standard deviations. The t-test and F-test (One-way ANOVA) were performed to compare differences.

Results showed that the students’ overall view about the development of Sahasartwittayakan School as a hospitable school was at a moderate level. The relationship among students was rated at a high level, while the development in learning and teaching management, buildings, cleanness, tidiness and safety were found at a moderate level.

Results regarding students’ different personal factors and their perception levels toward the hospitality of the schools revealed that students’ personal factor of different family backgrounds was found to significantly correlate with their overall perception levels toward the hospitality of the school and in factors of neatness, cleanness, safety and relationship among students. On the other hand, the students’ personal factors did not significantly affect their perception levels of the hospitality of the school in terms of buildings and teaching and learning management.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	(3)
บทคัดย่อ	(4)
Abstract	(5)
สารบัญ	(6)
รายการตาราง	(8)
รายการภาพประกอบ	(9)
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	6
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
วิธีการเรียนรู้และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็ก	7
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา	17
การจัดสภาพแวดล้อมภายใน โรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการ	34
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	48
กรอบแนวคิด	53
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
แหล่งข้อมูล	54
ประชากร	54
ขนาดตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง	55
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	56
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	57
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	58

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล	
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	59
การทดสอบสมมติฐาน	71
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	86
อภิปรายผล	88
ข้อเสนอแนะ	91
บรรณานุกรม	92
ภาคผนวก	94
ภาคผนวก ก. แบบสอบถาม	
ภาคผนวก ข. ผลการทดสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	
ภาคผนวก ค. ข้อมูลทั่วไปโรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการ	
ประวัติผู้เขียน	

รายการตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนและร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และมัธยมศึกษาปีที่ 2	54
2	จำนวน ร้อยละ และขนาดตัวอย่างที่เหมาะสมของนักเรียนแต่ละระดับชั้น	56
3	ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม	59
4	ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในทัศนะของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในภาพรวม	61
5	ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในทัศนะของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียน ในด้านอาคารสถานที่	62
6	ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในทัศนะของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียน ในด้านความเป็นระเบียบ ความสะอาด และความปลอดภัย	65
7	ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในทัศนะของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียน ในด้านการเรียนการสอน	67
8	ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในทัศนะของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียน ในด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน	70
9	การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะที่มีต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในภาพรวม ของนักเรียน โรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการ	71
10	การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะที่มีต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านอาคารสถานที่ ของนักเรียน โรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการ	74
11	การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะที่มีต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านความเป็นระเบียบ ความสะอาด และความปลอดภัย ของนักเรียน โรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการ	76
12	การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะที่มีต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านการเรียนการสอน ของนักเรียน โรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการ	79
13	การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะที่มีต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนของนักเรียน โรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการ	82

รายการภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า	
1	คุณลักษณะ ความพร้อมที่เกิดจากวิธีการเรียนรู้ของเด็กอายุ 13-18 ปี	15
2	อาคารเรียน โรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการ	34
3	สถานที่สำหรับพักผ่อนหย่อนใจภายในโรงเรียน	35
4	สภาพห้องเรียน	35
5	ห้องสมุด	36
6	เตียงผู้ป่วย และตู้ยาเวชภัณฑ์ภายในห้องพยาบาล	37
7	โรงอาหาร และอาหารที่มีฝาชีปกปิดไว้เพื่อป้องกันเชื้อโรค	38
8	ตู้กระจกสำหรับวางอาหารจำหน่าย	39
9	ถาดอาหาร จามชาม สะอาดปลอดภัย	39
10	อ่างล้างภาชนะอุปกรณ์	40
11	ชั้นวางโปร่งสำหรับคว่ำถาดอาหาร	40
12	ถังสำหรับบรรจุน้ำดื่มสะอาด	41
13	น้ำใช้ภายในบริเวณโรงเรียน	41
14	รายงานผลทดสอบคุณภาพตัวอย่างน้ำ	42
15	สถานที่สำหรับให้นักเรียนแปร่งฟัน	43
16	อ่างล้างมือและห้องส้วมภายในโรงเรียน	43
17	ถังขยะที่แยกตามประเภทขยะ	44
18	มีการติดตั้งลูกกรงเหล็กกรอบอาคาร	45
19	คูน้ำมีการปิดฝาอย่างมิดชิด	45
20	มีเครื่องหมายแสดงทิศทางการจราจรทางเท้า ในการขึ้น-ลงบันได	45
21	ป้ายแสดงเขตปลอดบุหรี่	46
22	โรงเรียนได้ผ่านการรับรองมาตรฐานในปี 2551	47
23	เกียรติบัตรนักเรียนรางวัลพระราชทาน	47
24	โล่เชิดชูเกียรติโรงอาหารระดับดีมาก 5 ปีต่อเนื่อง	47
25	เกียรติบัตรและโล่รับรองมาตรฐานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร	48
26	ประกาศนียบัตรผ่านการประเมินโรงอาหารระดับดีมาก	48
27	กรอบแนวคิดในการศึกษา	53

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

องค์ประกอบสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนก็คือ สภาพแวดล้อมทางการเรียน ซึ่งเป็นการผสมผสานกันระหว่างหลักสูตร เนื้อหาของวิชาที่เรียน ครู ภาระเบียบข้อบังคับ การปกครอง และเพื่อนร่วมชั้นเรียนร่วมโรงเรียน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผู้เรียน ทั้งในด้านการพัฒนาความคิด การสร้างเสริมประสบการณ์ การปรับตัวและบุคลิกภาพ ให้สอดคล้องกับสภาพและการดำรงชีวิตในสังคม (กรมวิชาการ, 2545 : 12)

การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้ถูกต้องเหมาะสมจะส่งผลต่อการสร้างเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียน ดังที่นักวิชาการทางด้านจิตวิทยาสภาพแวดล้อมมีความเชื่อว่า มนุษย์เป็นระบบเปิด (Open System) มีลักษณะโครงสร้างที่ไม่ตายตัว (Dynamic) รวมทั้งสภาพแวดล้อมก็เป็นระบบเปิดและมีโครงสร้างที่ไม่ตายตัวแบบเดียวกัน จึงทำให้แต่ละบุคคลมีพฤติกรรมในตัวเองตามสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันออกไป (ภัทรา วงศ์พรเพ็ญภาพ, 2540 : 25) นอกจากนี้ บรรจง ชูสกุลชาติ (2530 : 79) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของสภาพแวดล้อมของโรงเรียนว่า สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อนักเรียนนอกจากครูอาจารย์แล้ว สถานที่ตลอดจนบริเวณโรงเรียนที่สะอาด ร่มรื่น แจ่มใส มีชีวิตชีวา วัสดุ อาคารสถานที่ที่ได้รับการดูแลพร้อมที่จะให้ครูและนักเรียนได้ใช้ตลอดเวลายังเป็นสิ่งสำคัญ อันจะทำให้เด็กมีความสะดวกสบายทางกายภาพและทางอารมณ์ ย่อมทำให้ครูและนักเรียนมีจิตใจที่แจ่มใสรักความสงบเรียบร้อย ก่อให้เกิดความรักภูมิใจในสถาบันและส่งผลให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนั้นถ้าในแต่ละโรงเรียนมีการจัดสภาพแวดล้อมที่ดี เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กทั้งในห้องเรียน นอกห้องเรียน และในชุมชน เด็กจะมีพัฒนาการที่เร็ว รู้จักรับผิดชอบต่อตัวเองต่อหน้าที่มากขึ้น และสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้ แต่ถ้าโรงเรียนใดไม่เห็นความสำคัญของการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน เด็กก็จะขาดแหล่งข้อมูลในการศึกษาหาความรู้ ไม่ทันโลกไม่ทันเหตุการณ์ ย่อมส่งผลกระทบต่อพัฒนาประเทศตามมาในอนาคต

กระทรวงศึกษาธิการ (2543 : 12) มีนโยบายให้เด็กได้เรียนรู้เรื่องสิ่งแวดล้อม แต่ไม่ได้ให้เรียนรู้วิชาสิ่งแวดล้อม เป็นการให้ทุกคนได้เรียนรู้ร่วมกันทั้งโรงเรียน คือ นักเรียน ครู ผู้บริหาร รวมทั้งคนในชุมชน ให้เรียนรู้โดยเป็นการลงมือปฏิบัติจริง เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและชุมชนให้ดีขึ้น การเรียนรู้ที่ทุกคนมีส่วนร่วมเรียนรู้ด้วยวิธีการทำจริง

และเรียนรู้แบบบูรณาการ จะทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง ไม่ใช่เฉพาะเรื่องสิ่งแวดล้อม แต่รวมถึงเรื่องการอยู่ร่วมกัน การทำงานร่วมกัน การรู้จักหน้าที่ความรับผิดชอบ การรู้จักเสียสละอดทน รู้จักเป็นผู้ให้และเป็นกระบวนการเรียนรู้ประชาธิปไตยไปในตัว การเรียนรู้วิธีนี้จะช่วยสร้างความตระหนักความสำนึก การเห็นความสำคัญและความจำเป็นมีส่วนร่วมในสังคมด้วยเช่นกัน ผลที่ได้รับก็ไม่ใช่เพียงการเรียนรู้ แต่จะทำให้เกิดสิ่งแวดล้อมที่ดีของโรงเรียนและสังคม

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2538 : 7-9) ได้วางนโยบายในด้านคุณภาพที่ต้องดำเนินการเร่งรัดพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่เด่นชัดตามความต้องการของสังคมและท้องถิ่น ทั้งนี้มุ่งเน้นความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตย รู้จักอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โครงการพัฒนาการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา จึงได้ถูกกำหนดขึ้นมาเพื่อให้โรงเรียนดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางที่ได้กำหนดไว้ในหลักสูตร ในอันที่จะให้โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่ดี นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ มีความตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อม มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนและชุมชนให้อยู่ในระดับที่ดี เหมาะสมกับการดำเนินชีวิตต่อไปในอนาคต สถานศึกษาในระบบเป็นกลุ่มเป้าหมายสำคัญ เพราะเป็นแหล่งให้การเรียนรู้กับเด็กและเยาวชนเป็นจำนวนมาก เป็นโอกาสอันดีที่จะต้องช่วยกันปลูกฝังจิตสำนึกและความตระหนักในความสำคัญของสิ่งแวดล้อมให้เกิดขึ้นแต่เยาว์วัย เมื่อเติบโตขึ้นจะได้เป็นผู้ใหญ่ที่มีส่วนร่วมในการป้องกันรักษาสิ่งแวดล้อม การจัดการศึกษาที่มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ มีความเจริญงอกงามทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ที่จะส่งผลให้ดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนและส่งผลให้การจัดการศึกษาสำเร็จได้ตามเป้าหมายนั้นมีหลายประการ ปัจจัยหนึ่งที่จะต้องให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาเป็นอย่างยิ่งคือ การบริหารงานด้านอาคารสถานที่ของผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งถ้ามองในภาพรวมเบื้องต้นแล้วเป็นภารกิจที่สำคัญภารกิจหนึ่งที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมองเห็นความสำคัญและดำเนินการบริหารงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล เพราะว่าอาคารสถานที่จะเป็นสถานที่ที่มีความมั่นคง คงทน แข็งแรง สมบูรณ์ เป็นระเบียบเรียบร้อย และเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของนักเรียน และเป็นแหล่งปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่างครู นักเรียน ผู้บริหาร กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ศิษย์เก่า และประชาชนในท้องถิ่น เป็นศูนย์กลางของการจัดกิจกรรมทางการศึกษาเพื่อให้นักเรียนและชุมชน นอกจากนี้อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมในโรงเรียนยังมีอิทธิพลต่อการหล่อหลอมนักเรียนและครู ในด้านพฤติกรรม ทศนคติ ค่านิยม สติปัญญา และสังคม ซึ่งอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมที่ดีจะช่วยทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกที่ดีต่อการเรียนรู้ ความจงรักภักดีและ

ภาคภูมิใจต่อสถาบัน ก่อให้เกิดความพยายามสร้างชื่อเสียงและเกียรติยศมาสู่สถาบัน (สุปรีชา นิรัญโร, 2531 : 175)

นอกจากนี้ บุญเสริม ฤทธาภิรมย์ (2536 : 29 , อ้างถึงใน กฤษฎา แดงมา, 2540 : 13) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนว่า โรงเรียนที่บริหารกิจการได้ดี มักคำนึงถึงเรื่องการจัดสภาพแวดล้อมโรงเรียนให้สวยงาม เรียบร้อย ร่มรื่นและถูกสุขลักษณะ ในการบริหารด้านอาคารสถานที่จำเป็นต้องจัดสภาพแวดล้อมให้ดี เป็นที่น่าชื่นชมแก่ผู้ที่พบเห็น เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ชุมชนไปด้วย เมื่อนักเรียนเข้าไปอยู่ในรั้วโรงเรียนเขาจะพบเห็น ชิมซาบ รับรู้ สิ่งดีงามตลอดเวลา การมีชีวิตผูกพันกับตัวอย่างที่ดีทั้งหลายนั้นช่วยให้คนเกิดสำนึกที่ดีงาม ได้รับการปลูกฝังทั้งด้านสุนิษย์ ค่านิยมที่ดีติดตัวไป สิ่งแวดล้อมที่ดีภายในโรงเรียนจึงเปรียบเสมือนครูที่พูดไม่ได้แต่สอนและให้แบบอย่างได้ ตัวอย่างที่ดีย่อมมีมากกว่าคำสอน

โรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการ เปิดทำการสอนภายใต้สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เปิดสอนตั้งแต่ระดับเตรียมอนุบาลถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งบริหารงานโดยยึดหลักตามกฎหมายในการบริหารตามบทบาทหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการศึกษาเอกชน 2550 แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการอยู่ในหน้าที่ความรับผิดชอบของฝ่ายอาคารสถานที่ โดยที่ผ่านมาได้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีขึ้นทุกปีเพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพงานของฝ่ายต่างๆ เช่น แผนงานการบริการด้านอาคารสถานที่ แผนงานการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม แผนงานซ่อมแซมและป้องกัน เป็นต้น (ฝ่ายแผนงาน สารสนเทศ และประเมินผล โรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการ : 2553) แต่เนื่องจากโรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการเป็นสถานศึกษาที่มีขนาดใหญ่ ทำให้ยากต่อการบริหารจัดการ เกิดปัญหาในการพัฒนาสภาพแวดล้อมอย่างยั่งยืน ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านอาคารสถานที่ ความสะอาด ความปลอดภัย การเรียนการสอน และด้านความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนนักเรียน เนื่องจากบางปัญหาต้องอาศัยความร่วมมือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องของทุกกลุ่ม แต่ในความเป็นจริงพบว่าบุคคลบางกลุ่มยังขาดจิตสำนึกในการมีส่วนร่วม ขาดวินัยในตนเอง และขาดความตระหนักในเรื่องการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน จึงทำให้ยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายเท่าที่ควร ส่งผลให้เกิดบางปัญหาในการพัฒนาสู่โรงเรียนน่าเรียน ทั้งนี้ครูผู้สอนมีบทบาทสำคัญที่จะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีและช่วยกันปลูกฝังให้นักเรียนเกิดจิตสำนึก เกิดความรัก รู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน และปรารถนาดีต่อโรงเรียนด้วย

จากปัญหาดังกล่าว ผู้ศึกษาเห็นว่านักเรียนเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและได้รับอิทธิพลจากการจัดสภาพแวดล้อมและการเรียนการสอนของโรงเรียนเป็นอย่างยิ่ง การพัฒนาสู่

โรงเรียนนำเรียนในทัศนะของนักเรียน จึงเป็นสิ่งที่สำคัญและแสดงให้เห็นว่านักเรียนโรงเรียน สหศาสตร์วิทยาการควรจะไปสู่โรงเรียนนำเรียนในทิศทางใด เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษา ไปเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงแก่ผู้บริหารโรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการ ให้เหมาะสมและมี ประสิทธิภาพตามศักยภาพที่มีอยู่ โดยคำนึงถึงความต้องการของกลุ่มเป้าหมายหลักคือ นักเรียน เพื่อให้เกิดความพึงพอใจ การมีส่วนร่วม และผูกพันต่อสถานศึกษาแห่งนี้เพิ่มมากยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาเรื่องการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในทัศนะของนักเรียน โรงเรียน สหศาสตร์วิทยาการ มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในทัศนะของนักเรียน โรงเรียน สหศาสตร์วิทยาการ
2. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนะเกี่ยวกับการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียน ของนักเรียนโรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการ ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน
3. เพื่อศึกษาแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาไปสู่โรงเรียนนำเรียนในทัศนะของ นักเรียนโรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการ

3. ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาเรื่องการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในทัศนะของนักเรียน โรงเรียน สหศาสตร์วิทยาการ มีขอบเขตการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา
ในการวิจัยครั้งนี้จะศึกษาทัศนะของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียน ภายในโรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการ ใน 4 ด้าน คือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านความเป็นระเบียบ ความสะอาด และความปลอดภัย ด้านการเรียนการสอน และด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน
2. ขอบเขตด้านประชากรและระยะเวลา
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 และมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัด สงขลา ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 184 คน

4. นิยามศัพท์

การศึกษาเรื่องการพัฒนาผู้เรียนนำเรียนในทักษะของนักเรียน โรงเรียน สหศาสตร์วิทยาการ ผู้ศึกษาได้ให้นิยามศัพท์ไว้ดังนี้

นักเรียน หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และมัธยมศึกษา ปีที่ 2 ของโรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการ

ทักษะของนักเรียน หมายถึง ความคิดเห็นที่นักเรียนมีต่อการจัดสภาพแวดล้อม ภายในโรงเรียน สิ่งที่นักเรียนอยากให้มีและเกิดขึ้นในโรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการ เพื่อให้ โรงเรียนเกิดความน่าอยู่น่าศึกษาเรียนรู้ในสภาพแวดล้อมด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่ ด้าน ความเป็นระเบียบ ความสะอาด และความปลอดภัย ด้านการเรียนการสอน และด้านความสัมพันธ์ ในกลุ่มเพื่อนของนักเรียน

โรงเรียนนำเรียน หมายถึง สภาพแวดล้อมที่น่าศึกษาเรียนรู้ภายในบริเวณ โรงเรียนทั้งในด้านอาคารสถานที่ ด้านความมีระเบียบ ความสะอาด และความปลอดภัย ด้านการ เรียนการสอน และด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนของนักเรียน ดังความหมายต่อไปนี้

- ด้านอาคารสถานที่ หมายถึง บรรยากาศและลักษณะบริเวณห้องเรียน อาคาร สถานที่และสิ่งต่างๆในโรงเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีความสวยงามและเพียงพอต่อความต้องการ ของนักเรียน

- ด้านความเป็นระเบียบ ความสะอาด ความปลอดภัย หมายถึง การจัดสิ่งเร้า ต่างๆไม่ว่าจะเป็นวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ ให้เป็นระเบียบเรียบร้อย ง่ายต่อ การใช้งาน มีความสะอาดตาและปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของนักเรียน

- ด้านการเรียนการสอน หมายถึง ลักษณะและวิธีการสอนของครูผู้สอน รวมไปถึงสื่อและเทคโนโลยีที่ครูใช้ประกอบการสอนด้วย

- ด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน หมายถึง ลักษณะนิสัยของเพื่อนที่นักเรียน อยากให้เกิดขึ้นในการอยู่ร่วมกันและทำกิจกรรมต่างๆร่วมกันในโรงเรียน

โรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการ หมายถึง โรงเรียนภายใต้สังกัดสำนักบริหารงาน คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เปิดสอนตั้งแต่ระดับเตรียมอนุบาลจนถึงระดับมัธยมศึกษา ตอนต้น

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

การศึกษาเรื่องการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในทัศนะของนักเรียน โรงเรียน
สหศาสตร์วิทยาการ ก่อให้เกิดประโยชน์ดังนี้

1. ทราบถึงทัศนะของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในโรงเรียน
สหศาสตร์วิทยาการ
2. ทราบถึงความแตกต่างของทัศนะในการพัฒนาโรงเรียนให้นำเรียนตาม
คุณลักษณะส่วนบุคคลของนักเรียนโรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการ
3. ทราบถึงแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาไปสู่โรงเรียนนำเรียนตามทัศนะของ
นักเรียน และเป็นข้อมูลประกอบในการตัดสินใจของโรงเรียน
4. เป็นข้อมูลให้กับโรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการ และผู้สนใจทั่วไป

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน ซึ่งจะนำเสนอตามลำดับดังต่อไปนี้

1. วิธีการเรียนรู้และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็ก 13-18 ปี
2. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา
3. การจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการ
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
5. กรอบแนวคิดในการศึกษา

1. วิธีการเรียนรู้และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็ก

1.1 วิธีการเรียนรู้และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กวัย 13-18 ปี

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2546) ได้กล่าวว่า เด็กในช่วงต้นคือ 13-15 ปี โดยประมาณ ยังอยู่ในระบบการศึกษาของโรงเรียนตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ ต่อเมื่อเข้า 16 ปี หรือจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เขาเริ่มมีทางเลือกที่จะศึกษาต่อสายสามัญ อาชีวศึกษา ออกไปประกอบอาชีพหรือช่วยงานของครอบครัว เด็กไทยทั้งชายและหญิงมีโอกาสเท่าเทียมกันทางการศึกษา แต่ในบางกลุ่มวัฒนธรรมเด็กหญิงอาจถูกจำกัดสิทธิ เนื่องจากทัศนคติของพ่อแม่ หรือความจำเป็นที่ต้องช่วยทำงานทั้งที่เป็นงานบ้าน หรือการทำมาหากินของครอบครัว

เด็กอายุ 13-18 ปี จัดเป็นเด็กวัยรุ่นเต็มตัว เป็นช่วงวัยที่สับสนระหว่างการเป็นเด็กกับการเป็นหนุ่มสาว ผลของการอบรมเลี้ยงดูเด็กตั้งแต่ปฐมวัย จะเริ่มปรากฏเด่นชัดทั้งในด้านร่างกาย บุคลิกภาพ อารมณ์ ความสนใจใฝ่รู้ วิธีคิด และการเลือกกลุ่มเพื่อน วัยรุ่นเป็นวัยที่มีพลังเปี่ยมล้น และมีแรงจูงใจที่ผลักดันไปในทางที่ดีหรือในทางที่เสื่อม ชีวิตของเด็กวัยนี้จึงดำเนินไปถึง “ทางโค้ง” ที่ต้องการความเอาใจใส่ ความเข้าใจ และความใกล้ชิดจากผู้ใหญ่ เด็กต้องได้รับการตั้งสอนฝึกฝน อบรมบ่มนิสัยด้วยวิธีเหมาะสมกับตัวเขา ไม่เข้มงวดกวดขันจนเด็กเครียด แต่ก็ไม่ปล่อยปละละเลยจนเด็กหัวเหวและหลงผิด

เด็กวัยนี้ต้องได้รับ “การสร้างความพร้อม” อีกครั้งหนึ่ง แต่แตกต่างจากความพร้อมของเด็กปฐมวัย “ความพร้อม” ของเด็กวัยรุ่น หมายถึง ทักษะชีวิต และภูมิคุ้มกันที่ช่วยให้เขา

แข็งแรงพอทั้งกาย ความรู้ ความคิด อารมณ์ และความสามารถเผชิญสถานการณ์ที่แปลกใหม่และ
 จู่โจมได้อย่างฉลาด ถูกทำนองคลองธรรม เด็กวัยนี้ไม่ว่าเขาจะเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา
 หรือไม่ สถานะทางเศรษฐกิจสังคมเช่นใด เขาก็เริ่มก้าวเข้าสู่โลกกว้างกว่าครอบครัวและ
 สถานศึกษา พลังที่มีอยู่อย่างเหลือเฟือเพื่อได้ผลักดันให้วัยรุ่น ค้นร่นออกจากกรอบและกฎเกณฑ์ ไปสู่
 สังคมภายนอกที่ตื่นเต้น ท้าทาย การก้าวรุกทางวัฒนธรรม ความทันสมัยและสื่อเทคโนโลยี
 ตลอดจนกลุ่มเพื่อน กลุ่มแสวงหาผลประโยชน์จากวัยรุ่น ได้ทำให้พ่อแม่และครูตามวัยรุ่นไม่ทัน
 การปกครองกวดขันเข้มงวดจึงไม่เกิดผลมากนัก หากแต่ผู้ใหญ่ต้องรู้จักใช้วิธีผ่อนสั้นผ่อนยาว
 เข้าใจจิตวิทยาวัยรุ่น เข้าใจสังคมของเขา และพัฒนาการของเขา แล้วทำตนเป็นกัลยาณมิตร ชี้นะ
 ช่วยเหลือป้องกันให้เด็กผ่านพ้นวัยนี้ไปได้ด้วยดี

การพัฒนาเด็กวัยรุ่นให้มีความเพียรที่บริสุทธิ์ ปัญญาที่เฉียบแหลม และกำลังกาย
 ที่สมบูรณ์ ย่อมช่วยสร้างให้เด็กอายุ 13-18 มีความพร้อม 7 ประการ ที่เป็นฐานของความเป็นผู้ใหญ่
 ในอนาคต และช่วยสร้างความสุข ความมั่นคงปลอดภัยในช่วงวัยชีวิตที่กำลังก้าวสู่สู่นับสนช่วงนี้
ความพร้อมของวัยรุ่น มีคำอธิบายคู่ขนานไปกับประสบการณ์การเรียนรู้ ดังนี้

1. ความพร้อมในการแสวงหาและค้นพบความรู้

ทั้งการรู้จักตนเอง รู้สหวิทยาการ รู้รอบ รู้ลึกในเรื่องที่ถนัดและสนใจ ทั้งนี้
 เพื่อให้มีข้อมูลความรู้เพียงพอในการดำเนินชีวิตหรือศึกษาต่อในอนาคต ประสบการณ์การเรียนรู้จึง
 ต้องมีการฝึกทักษะทางภาษา ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศอีกอย่างน้อย 1 ภาษา ทักษะการคิด
 คำนวณ ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ รู้แหล่งและวิธีการค้นคว้าจัดระบบข้อมูล จดจำ บันทึก สรุปรูป
 ประเด็น สามารถเลือกใช้ความรู้ให้เกิดประโยชน์ทางสร้างสรรค์

2. ความพร้อมทางด้านคุณธรรมและวัฒนธรรม

เป็นผู้ใฝ่รู้ ใฝ่ปฏิบัติ ใฝ่ดี ขยันหมั่นเพียร เอาใจใส่งานและใช้สติปัญญา ทบทวน
 ไตร่ตรอง รู้จักกลัวและละเอียดต่อการทำชั่ว มีความรู้ความเข้าใจวัฒนธรรมขนบธรรมเนียม
 ประเพณี และปรับตนได้กับวัฒนธรรมต่างชาติ ผู้ใหญ่ต้องยอมรับว่าเด็กวัยรุ่นต้องการความมั่นใจ
 ที่จะอยู่ในสังคมกลุ่มเพื่อนวัยเดียวกัน เขาต้องได้รับการเตรียมความพร้อม คือจิตสำนึกที่ทำให้รู้จัก
 ผิดชอบชั่วดี การมีสติยั้งคิด และความมั่นคงทางอารมณ์

การปลูกฝังคุณธรรมละวัฒนธรรม จึงเปิดกว้างออกสู่สังคมการเรียนรู้และซึมซับ
 แบบอย่างที่ดี ได้มีโอกาสเปรียบเทียบ ฝึกคิด ตัดสินใจ จากกรณีต่างๆและการฝึกการเลือกรับ
 เลือกปฏิบัติอย่างเหมาะสม โดยที่ผู้ใหญ่ทำตนเป็นกัลยาณมิตร พร้อมทั้งเข้าใจเขา จัดสิ่งแวดล้อม
 และทางเลือก ให้เขารู้จักคุณค่าของความดีงามเพิ่มขึ้นในแต่ละวันที่เขาได้เรียนรู้

3. ความพร้อมทางด้านทักษะชีวิตละวินัยชีวิต

เด็กวัยรุ่นมีพัฒนาการทางกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคมที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็วมาก สภาพการเรียนรู้ในระบบที่เข้มข้นดังเดี๋ยวมากขึ้นทำให้เกิดความเครียด สังคมที่กว้างขึ้นได้พบคนใหม่ เพื่อนใหม่ นอกเหนือไปจากเพื่อนร่วมชั้นเรียน ความเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและสัณนิยมนี้อาจบั่นทอนความคาดหวังในด้านบุคลิกภาพ การแต่งกาย การพักผ่อนหย่อนใจ การบันเทิง ทำให้เด็กเห็นความสำคัญของวัตถุมากขึ้น และเห็นคุณค่าแท้ของตนเองน้อยลง เกิดอารมณ์เก็บกด หรือแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว ยังมีสิ่งจูงใจช่วยทางเพศ สารเสพติด และการจับกลุ่มมั่วสุม ทำให้เด็กตัดสินใจปฏิบัติตนผิดพลาดได้ง่าย

ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์ (2539) ได้อธิบายองค์ประกอบของทักษะชีวิตไว้ 12 องค์ประกอบ คือ “... 1) ความคิดวิเคราะห์วิจารณ์ 2) ความคิดสร้างสรรค์ 3) ความตระหนักรู้ในตน 4) ความเห็นใจผู้อื่น 5) ความภูมิใจในตนเอง 6) ความรับผิดชอบต่อสังคม 7-8) การสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร 9-10) การตัดสินใจและการแก้ปัญหา 11-12) การจัดการกับอารมณ์และความเครียด”

การพัฒนาวินัยในการดำเนินชีวิต ก็มีความสำคัญเช่นกัน เด็กจำเป็นต้องได้รับการฝึกหัดอบรมให้มีวินัยในตนเอง เช่น การดำเนินกิจวัตรประจำวัน การจัดสรรเวลาให้เหมาะสมในด้านการเรียน การพักผ่อน การใช้เวลาว่าง การออกกำลังกาย การตรงต่อเวลา การประหยัดและการออม ความรับผิดชอบในหน้าที่ การรู้จักควบคุมอารมณ์ของตนเอง การมีสติยั้งคิด การใช้เหตุผล เป็นต้น เด็กที่ไม่มีวินัยในการดำเนินชีวิตจึงมักจะฟุ้งซ่าน เลื่อนลอย ฟุ้งเฟ้อ ถูกชักจูงไปในทางเสื่อมได้ง่าย กระบวนการเรียนรู้เพื่อสร้างความพร้อมด้านทักษะชีวิตและวินัยชีวิตจึงต้องคำนึงถึงฐานทางจิตวิทยาพัฒนาการ และการจัดการเรียนการสอนหลายรูปแบบ ดังเช่น

3.1 การจัดสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการใช้ชีวิตที่ดี เช่น จัดให้มีลานกีฬา ห้องดนตรี ที่อ่านหนังสือ ศูนย์ศิลปะ ฯลฯ อีกทั้งจำเป็นต้องกวดขันแหล่งอบายมุข แหล่งบันเทิงที่ห้ามเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี เข้าใช้บริการมีการสอดส่องดูแลแหล่งมั่วสุมต่างๆมิให้หลอกล่อเด็กเข้าไปใช้บริการ ตลอดจนตรวจสอบสื่อโฆษณาที่จูงใจให้วัยรุ่นดื่มเครื่องดื่มชูกำลัง กระตุ้นการซื้อของ และเสื้อผ้าราคาแพง และการใช้ภาษาสื่อสารด้วยเจตนาให้ผิดเพี้ยน ฯลฯ การให้เด็กมีโอกาสอยู่ท่ามกลางสิ่งแวดล้อมที่ดีเป็นการสร้างบรรยากาศและความพร้อมที่จะปฏิบัติได้

3.2 การจัดกิจกรรมต่างๆเน้นให้เด็กมีส่วนร่วมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ครอบครัวยุคใหม่ โรงเรียน ชุมชน ควรจัดให้คนหลายวัยได้มีกิจกรรมทำร่วมกัน เช่น พ่อแม่คุยเล่าเหตุการณ์ คู่โทรทัศน์ร่วมกับลูก เล่นกีฬา ช่วยกันทำงาน พักผ่อนร่วมกันทั้งครอบครัว การเรียนรู้ นอกจากการเรียนในชั้นเรียนแล้ว ครูจัดกิจกรรมเปิดกว้างออกสู่ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม การเดิน

สำรวจชุมชน การศึกษานอกสถานที่ และการเล่นกีฬาร่วมกันกับโรงเรียนอื่นๆ มีการจัดสนทนา จัดชมรมต่างๆตามความสนใจ เพื่อให้เด็กวัยรุ่นได้ฝึกทักษะทางสังคม และพัฒนาทักษะชีวิตไปพร้อมกัน

3.3 ครู พ่อแม่ ผู้ใหญ่ สร้างความสัมพันธ์ใกล้ชิด ให้เด็กเกิดความไว้วางใจ ว่าเขามีที่พึ่ง ที่ปรึกษา การแนะแนวและการให้คำปรึกษาแก่เด็กมีความสำคัญมาก เพราะทำให้เด็กมีแนวทางการคิด การเลือก การตัดสินใจได้ถูกต้องมากขึ้น ครูควรได้รับการฝึกอบรมให้สามารถจัดกิจกรรมแนะแนว และให้คำปรึกษาเด็กได้ วัด องค์กรทางศาสนา ควรจัดกิจกรรมสร้างเสริมคุณธรรมที่น่าสนใจสำหรับเด็กวัยรุ่น ทุกฝ่ายควรร่วมมือกันสร้างเจตคติที่ถูกต้อง ความตระหนักรู้ในภัยพิบัติของชีวิตที่เด็กต้องเผชิญและรู้จักแก้ปัญหา

3.4 การปรับพฤติกรรมและการแก้ไขเมื่อเริ่มเกิดปัญหา การที่ผู้ใหญ่ได้ใกล้ชิดและสนใจ เข้าใจเด็ก ช่วยให้ผู้ใหญ่สามารถสังเกตพฤติกรรม การแสดงออกของเด็กกว่าจะเกิดความเสื่อมเสียผิดพลาดหรือไม่ก่อนที่จะสายเกินไป เช่น เมื่อพบว่าเด็กเริ่มมีพฤติกรรมก้าวร้าว ใจลอยฝันกลางวัน ซึมเศร้า แยกตัวออกจากกลุ่ม สาเหตุอาจจะเป็นเรื่องเล็กน้อย แต่ผู้ใหญ่หลวงสำหรับเด็กวัยรุ่น การพูดคุยกับเขาให้เด็กได้เข้ามาช่วยทำงาน สร้างบรรยากาศในบ้าน ในชั้นเรียนในห้องแนะแนว ให้ผ่อนคลาย บุคลิกภาพของผู้ใหญ่ที่เมตตา เห็นใจ พร้อมทั้งจะช่วยเหลือเขา ทำให้ผู้ใหญ่ทราบสาเหตุของพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ตั้งแต่เริ่มต้นและศึกษาวิธีการปรับพฤติกรรมที่สอดคล้องกับการแก้ปัญหาต่อไป

3.5 การให้แบบอย่างที่ดี เด็กวัยรุ่นอยากปฏิบัติตาม เด็กอายุ 13-18 ปี ชอบเลียนแบบ หรือเอาอย่างเพื่อนวัยเดียวกัน การที่สังคมประกาศยกย่องเยาวชนตัวอย่างที่เสียสละ กล้าหาญ ขยันหมั่นเพียร ประพฤติดี เป็นการให้แบบอย่างการดำเนินชีวิตแก่เขา รวมทั้งการอธิบายความเป็นจริงของชีวิตด้วย ตัวอย่างเช่น การยกย่องคารานักร้องเยาวชน นักกีฬาที่เก่งระดับโลก นักเรียนที่ชนะเลิศในการแข่งขันทางวิชาการ เป็นต้น เส้นทางสู่ความสำเร็จมิได้ลอยมาโดยง่าย หากแต่ต้องทำงานหนัก อดทน เพียรพยายาม ต่อสู้ความยากลำบากมาก่อนทั้งสิ้น วิธีให้แบบอย่างควรต้องให้วัยรุ่นได้เข้าใจเหตุผล และองค์ประกอบที่สร้างความสำเร็จของแบบอย่างนั้นด้วย วิธีการเรียนรู้โดยการให้แบบอย่างนั้น ส่วนมากเป็นการเสนอกรณีตัวอย่างหรือเหตุการณ์ต่างๆให้เด็กได้คิดวิเคราะห์ เปรียบเทียบ และสรุปความคิดเห็นเพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติตน

4. ความพร้อมทางด้านการคิด และจินตนาการ

ดังที่กล่าวแล้วว่าพัฒนาการทางสมอง และการฝึกหัดฝึกฝนเป็นปัจจัยสำคัญทางการคิดและจินตนาการของมนุษย์ตั้งแต่เกิดโดยเฉพาะในเด็กวัยรุ่น นอกจากความเก่งทางสติปัญญาแล้ว วัยรุ่นต้องสามารถคิดเป็น คิดถูกวิธี คิดอย่างมีคุณธรรม บุคคลจะมีความคิดริเริ่ม

สร้างสรรค์ต้องมีจินตนาการ ซึ่งเป็นการคิดที่กว้างไกลลึกซึ้งกว่าสิ่งที่เห็นหรือภาวะที่เป็นอยู่ เป็น การคิดริเริ่มที่มีทิศทางและจุดมุ่งหมาย มิฉะนั้นจะกลายเป็นความฝันเฟื่องและฟุ้งซ่าน

เด็กวัยรุ่นมีทักษะทางภาษา การคิดคำนวณ และมีสังคมที่กว้างกว่าเด็กอายุ 6-12 ปี ดังนั้น วิธีการเรียนรู้ที่ฝึกการคิดและจินตนาการจึงสามารถจัดได้หลากหลายกว่า เด็กวัยรุ่นส่วนใหญ่เริ่มค้นพบความถนัดและความสนใจของตน บางคนสนใจเครื่องจักร เครื่องยนต์ บางคน สนใจดนตรี ศิลปะ การวาดภาพ บางคนสนใจอ่าน-เขียนหนังสือ แต่งคำประพันธ์ บางคนสนใจ กีฬา การแสดง ฯลฯ ความถนัดและความสนใจเหล่านี้ไม่มีการจำกัดว่าเพศใดต้องสนใจเรื่องใด เด็กชายอาจชอบทำกับข้าว เย็บปักถักร้อย และเด็กหญิงบางคนอาจชอบการต่อสู้ป้องกันตัว ซึ่ง ผู้ใหญ่ไม่ควรสกัดกั้นหรือพยายามชักจูงเด็กให้สนใจสิ่งที่ผู้ใหญ่สนใจ ความถนัดและความสนใจ ของเด็กวัยนี้อาจเปลี่ยนแปลงได้ เมื่อเขาได้พบกับประสบการณ์ใหม่ๆ และได้รับความสำเร็จใน งานอื่นๆ ภายหลัง

5. ความพร้อมด้านสังคมและมนุษยสัมพันธ์

ความเจริญทางด้านเทคโนโลยี เช่น มีสื่อโทรทัศน์ วิทยุ มีเครื่องใช้ไฟฟ้าในการ ใช้ชีวิตประจำวัน การเดินทาง การทำงานตลอดจนสภาพสังคมที่แยกคนออกจากครอบครัว มีการ แข่งขันสูง ทำให้คนรุ่นใหม่หมกมุ่นอยู่กับตัวเอง ฝึกฝนตนเองให้เก่ง มีความรู้สึกใครดีใครได้ ครั้นเมื่อต้องการเพื่อน ต้องการงานเป็นทีม ต้องติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่นที่แตกต่างหลากหลาย เด็กวัยรุ่นจึงประสบปัญหาการปรับตัว การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การยอมรับความแตกต่างของ ผู้อื่น เด็กวัยรุ่นจำเป็นต้องได้รับการฝึกฝน การมีส่วนร่วม และการมีส่วนให้ในสังคม

การสร้างความพร้อมทางด้านสังคมและมนุษยสัมพันธ์เริ่มต้นที่เปิดโอกาสให้ ผู้เรียนเห็นคุณค่าของผู้เรียน เห็นคุณค่าของตนเอง แล้วมี “บุคลิกภาพเปิด” พร้อมเข้าใจและเห็น คุณค่าของคนรอบข้าง ผู้ใหญ่เช่น พ่อแม่และครู จึงต้องสนทนาพูดคุยกับเขา รับฟังความคิดเห็น ของเขา และมองพฤติกรรมของเขาด้วยความเข้าใจ ปัจจุบันเด็กไทยวัยรุ่นยังขาดทักษะการใช้ภาษา อย่างมาก คำพูดของเขาขาดเป็นห้วงๆและใจความไม่ติดต่อกัน ภาษาที่ใช้ไม่ว่าจะภาษาพูดภาษา เขียนผิดแผกไปจากภาษาของผู้ใหญ่มาก ผู้ใหญ่ต้องเข้าใจเขาและใช้วิธีส่งเสริมแนะนำใน ทางบวก เพื่อพัฒนาทักษะภาษา เปิดโอกาสให้เขาได้แสดงออกและเกิดความมั่นใจ

ในด้านพฤติกรรมเด็กวัยรุ่นปัจจุบันมีกรีธาทำทางตามแบบของกลุ่มพวก กลุ่ม เพื่อน และตามสมัยนิยม ผู้ใหญ่ไม่สามารถบีบบังคับให้เด็กวัยรุ่นทิ้งหญิงละชาย “เรียบร้อยเป็นผ้าพับไว้” ตั้งแต่ก่อน พฤติกรรมที่พึงประสงค์คือให้วัยรุ่นรู้สึกเสรีที่จะแสดงออกอย่างรู้กาลเทศะ รู้ว่า ควรประพฤติเช่นใดในชุมชนใดกับใครอย่างไร เขาควรมีท่าทางร่าเริงแจ่มใส มองคนในแง่ดีแต่ไม่ ประมาท ยอมรับความแตกต่าง ใจกว้าง ไม่หลงตัวเอง

วัยรุ่นที่ได้รับการเตรียมความพร้อมด้านทักษะทางสังคมและมนุษยสัมพันธ์ ย่อมได้รับการฝึกฝนการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ เผชิญปัญหา ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อแก้ไขความผิดพลาด นักเรียนควรฝึกฝนกิจกรรมนอกห้องเรียนเพื่อค้นพบความถนัดความสามารถของตนเอง กิจกรรมพัฒนานักเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานจะช่วยสร้างความพร้อมด้านนี้ได้มาก ทั้งนี้ผลพลอยได้คือผู้เรียนมีลักษณะเป็นผู้นำ ทำงานกับผู้อื่นได้และไม่ปิดกั้นตนเองเมื่อมีปัญหา

6. ความพร้อมทางด้านการทำงานและความสามารถในการงานอาชีพ

เด็กอายุ 13-18 ปี มีวิถีชีวิตและวิธีการเรียนรู้แตกต่างกันหลายกลุ่ม เมื่อเด็กอายุ 13-16 ปี (หรือ 15 ปี) เด็กส่วนใหญ่ยังเรียนในระบบโรงเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ แต่ช่วงอายุ 16-18 ปีนั้นเส้นทางชีวิตของเด็กวัยรุ่นได้แยกออกเป็นหลายกลุ่ม คือ

- กลุ่มที่ศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ทั้งในระบบโรงเรียนและการศึกษานอกโรงเรียน
- กลุ่มที่ศึกษาต่อในสายอาชีวศึกษา
- กลุ่มที่มีได้ศึกษาต่อแต่ออกไปทำงานในสถานประกอบการ สถานบริการทำงานอาชีพของครอบครัวหรือในชุมชน
- กลุ่มที่มีได้ศึกษาต่อและย้ายถิ่นจากครอบครัวไปทำงานและเผชิญชีวิตในท้องถิ่นอื่น

รายงานนี้มีได้มีวัตถุประสงค์ที่จะวิเคราะห์หลังถึงคุณลักษณะเฉพาะของแต่ละกลุ่ม แต่ขอระบุคุณลักษณะร่วมบางประการที่ทุกกลุ่มต้องมี เพื่อให้สามารถเข้าใจงานอาชีพ และสามารถทำงานได้สำเร็จ คุณลักษณะดังกล่าวมีดังต่อไปนี้

6.1 เด็กวัยรุ่นได้รับการฝึกให้รู้จักแสวงหาข้อมูลข่าวสารและความรู้พื้นฐานในการทำงานและการประกอบอาชีพ

6.2 ได้รับการบ่มเพาะจิตสำนึกในหน้าที่ มีความขยันหมั่นเพียร รักงาน (ฉันทะ) พากเพียรทำงาน (วิริยะ) ตั้งใจมุ่งมั่นทำงาน (จิตตะ) ทบทวนปรับปรุงแก้ไขงานที่ทำให้ดียิ่งขึ้น (วิมังสา)

6.3 เรียนรู้วิธีการทำงานด้วยการได้ฝึกทำจริง ปฏิบัติจริงในสิ่งแวดล้อมและอุปกรณ์การงานอาชีพที่สนใจ

6.4 ได้รับการส่งเสริมให้ฝึกฝนจนชำนาญในงานที่ถนัดและตรงกับความสนใจ มีทักษะเฉพาะที่จำเป็นสำหรับงาน

6.5 เชื่อมั่นในตนเองแต่สามารถปรับตัวทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ โดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน

6.6 มีวินัยในการทำงาน รู้จักการจัดการบริหารเวลาทำงานและการพักผ่อน รวมถึงวิธีการจัดการต่างๆในงานอาชีพ

6.7 มีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์ทั้งทางกายและจิต

6.8 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีสุนทรีย์ภาพและจินตนาการ

6.9 รู้จักแสวงหาความรู้ใหม่เพื่อปรับปรุงงานที่ทำให้เหมาะกับกาลสมัยอยู่เสมอ รวมถึงทักษะใหม่ๆที่เปลี่ยนแปลงไปตามความเจริญทางเทคโนโลยี

วิธีการเรียนรู้ของเด็กวัยรุ่น เพื่อพร้อมในการทำงานอาชีพจึงต้องมีลักษณะผสมผสานระหว่างองค์ประกอบต่อไปนี้

1. การเรียนวิชาการอย่างเป็นระบบ กับการเรียนรู้ชีวิตในการทำงาน
2. การนำผู้เรียนออกสู่สถานประกอบการในชุมชน กับการนำความรู้เรื่องงานอาชีพในชุมชนเข้าสู่ชั้นเรียน
3. การปลูกฝังคุณธรรมการทำงาน กับการเรียนรู้คุณธรรมจากการทำงานจริง
4. การฝึกทักษะความสามารถเฉพาะตน กับการทำงานเป็นกลุ่ม การสร้างทีมงาน
5. การฝึกใช้แรงงาน(ฝึกทำ) กับการใช้ปัญญาในการทำงาน(ฝึกคิด ฝึกประยุกต์)
6. การฝึกหาความเป็นเลิศในงาน กับการประเมินผลงานแต่ละขั้นตอน
ความพร้อมด้านการทำงานและความสามารถในการงานอาชีพ เป็นคุณลักษณะร่วมสำหรับวัยรุ่นไม่ว่าวิถีชีวิตอนาคตของเขาจะเป็นเช่นใด เพราะคุณค่าของคนในยุคสมัยต่อไปนี้ ขึ้นอยู่กับความสามารถฉลาดรู้มากกว่าปริญญาบัตรและสถานะทางชนชั้น
7. ความพร้อมของสมรรถนะในการแข่งขัน

เด็กวัย 13-18 ปี จำเป็นต้องได้รับการสร้างสรรค์ความพร้อมให้มีสมรรถภาพที่จำเป็นบางประการก่อนที่จะเข้าสู่สนามแข่งขันในโลกกว้างและในระดับที่สูงขึ้นไป

แม้ว่าอุดมคติของการศึกษา มุ่งให้บุคคลสำรวจประเมินตนเอง และแข่งขันกับตนเองมากกว่าการแข่งขันกับผู้อื่น แต่ความเปลี่ยนแปลงของสังคมยุคโลกาภิวัตน์ได้บีบบังคับให้บุคคลไม่สามารถปิดตนเองให้อยู่ในมุมสงบของตนเองได้อีกต่อไป ความก้าวหน้าของยุคสมัย กระแสข่าวสารจากสื่อมวลชน เหตุการณ์ที่เกิดผลกระทบไปทั่วโลก ความเสื่อมถอยของ

ศีลธรรมในใจมนุษย์ และความเสื่อมโทรมของธรรมชาติแวดล้อมได้ก้าวรุกเข้าจู่โจมทุกคนจนตั้งตัวไม่ติด เด็กรุ่นใหม่ต้องแกร่งและกล้าพอที่จะสงสนามแข่งของชีวิต ไม่ว่าจะเป็นการทำงาน การทำมาหากิน การศึกษา การคบเพื่อน ความรัก ฯลฯ ทุกอย่างล้วนเป็นเกมตามแนวคิดของคนรุ่นใหม่

คำว่าความรู้หนังสือ (literacy) จึงไม่จำกัดความหมายอยู่เพียงการอ่านออกเขียนได้ หากหมายรวมถึงความรู้ ทักษะ และเจตคติที่กว้างกว่านั้น สมรรถภาพเด็กวัยรุ่น ต้องได้รับการสร้างความพร้อมในการแข่งขัน มีลักษณะดังต่อไปนี้

1. ด้านความรู้
 - 1.1 ความรู้รอบเชื่อมโยงสหวิทยาการ
 - 1.2 รู้วิธีการเรียนรู้
 - 1.3 รู้จุดเด่นจุดด้อยของคนและสังคมที่เป็นคู่แข่งกัน
2. ด้านคุณธรรมและเจตคติ
 - 2.1 มีคุณธรรมและบุคลิกธรรม
 - 2.2 มีรากฐานทางวัฒนธรรมไทยและภูมิปัญญาไทย
 - 2.3 มุ่งสู่ความเป็นเลิศและเรียนรู้ตลอดชีวิต
3. ทักษะ
 - 3.1 ทักษะการใช้ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ
 - 3.2 ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีอื่น
 - 3.3 ทักษะการคิดคำนวณ คณิตวิเคราะห์และประยุกต์ใช้
 - 3.4 ทักษะทางวิทยาศาสตร์
 - 3.5 ทักษะการจัดการสารสนเทศ

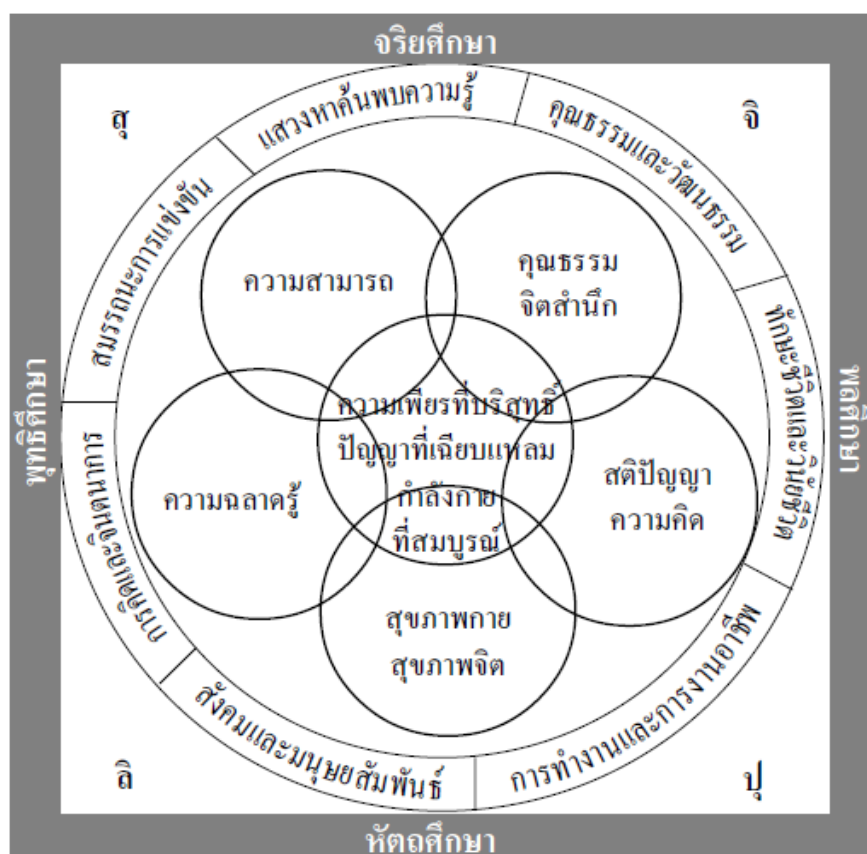
โครงการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญาในประเทศไทยได้ใช้กรอบทฤษฎี constructionism ของศาสตราจารย์ Seymour Papert มาทดลองประยุกต์ใช้ในประเทศไทย ในหลายจังหวัด หลายโครงการ จากกรณีศึกษาทั้ง 5 กรณี สรุปได้ว่า คำสำคัญที่ต้องเข้าใจให้ดียิ่ง คือ 1) การเรียนรู้ 2) สร้างสรรค์ 3) ปัญญา และ 4) สร้างสรรค์ด้วยปัญญา

พารณ อิศรเสนา ณ อยุธยา (2544 : 76-77) ได้กล่าวไว้ว่า “ ... เป้าหมายสำคัญของการเรียน คือ ตัวผู้เรียนที่ต้องเรียนรู้ตลอดชีวิต ผู้เรียนทุกคนมีสิทธิ์ มีศักดิ์ศรี มีศักยภาพ ที่จะเรียนรู้ด้วยตนเองได้ และเรียนรู้เพื่อการสร้างสรรค์ปัญญาของตนเอง ความหลากหลายของวิธีการเรียนรู้จะทำให้ผู้เรียนมีทางเลือกและมองเห็นทางเลือก ซึ่งจะทำให้เกิดปัญญาในการแยกแยะเลือกสรร รู้จักปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงของตนเอง ...”

วิธีการสร้างสรรค์สมรรถภาพให้วัยรุ่นพร้อมที่จะอยู่ในสังคมการแข่งขันนั้นเน้นที่ ความฉลาดรู้ และการทำงานจริง ดังนั้น การเรียนรู้ต้องสร้างสิ่งแวดล้อม สถานการณ์ ให้ผู้เรียน ได้ฝึกคิดฝึกแก้ปัญหาด้วยตนเอง และร่วมงานกับผู้อื่นได้ อย่างไรก็ตาม การจัดกิจกรรมทางศิลปะ ดนตรี กีฬา และนันทนาการก็ช่วยพัฒนาอารมณ์ของวัยรุ่นให้ผ่อนคลายจากความเครียด และความวิตกกังวลในผลสำเร็จของงาน

การสร้างความพร้อมทั้ง 7 ประการ เป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กวัย 13-18 ปี ที่สืบเนื่องมาจากคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กวัย 7-12 ปี ซึ่งขยายวงกว้างขึ้นตาม พัฒนาการของช่วงชีวิต ความพร้อมแต่ละด้านสร้างขึ้นจากกระบวนการเรียนรู้ทุกด้านที่เชื่อมโยง บูรณาการผสมกลมกลืนกันได้ เกิดผลเป็นคุณลักษณะองค์รวมได้เช่นกัน

วิธีการเรียนรู้และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กอายุ 13-18 ปีสามารถสรุปเป็น แผนภาพได้ดังนี้

ภาพประกอบ 1 คุณลักษณะ ความพร้อมที่เกิดจากวิธีการเรียนรู้ของเด็กอายุ 13-18 ปี
ที่มา : สุমন อมรวิวัฒน์. 2546. วิธีการเรียนรู้ : คุณลักษณะที่คาดหวังในช่วงวัย. หน้า 68

1.2 ความต้องการพื้นฐานทางจิตใจของวัยรุ่น

เนื่องจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นเด็กที่อยู่ในวัยกำลังย่างเข้าสู่วัยรุ่น วัยรุ่นมีความต้องการพื้นฐานทางจิตใจที่ใกล้เคียงกัน ดังที่ สุจริต สุวรรณชีพ (2534 : 13-14) กล่าวว่าถึงแม้ว่ามนุษย์เกิดมาต่างพ่อต่างแม่ ต่างประสบการณ์ในการเลี้ยงดู ขนบธรรมเนียมประเพณีและสิ่งแวดล้อมก็ต่างกัน ความต้องการของแต่ละคนก็ต่างกัน แต่ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ที่พึงมีเหมือนกันทุกคนเมื่อถึงวัย อันควรแบ่งออกเป็น 5 ชั้น คือ

1. ความต้องการทางกาย ได้แก่ ความต้องการในปัจจัย 4 ซึ่งเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อการอยู่รอดของชีวิต แล้วที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งก็คือ ความต้องการทางเพศ ซึ่งปรากฏเมื่อวัยรุ่นหนุ่มสาว

2. ความต้องการความปลอดภัย

3. ความต้องการความรัก ความเข้าใจ การเป็นเจ้าของในสิ่งต่าง ๆ

4. ความต้องการได้รับการยกย่องนับถือ ความภาคภูมิใจในตนเอง

5. ความต้องการประสบความสำเร็จในชีวิต ซึ่งเป็นความต้องการขั้นสูงสุดที่ทำให้คนเกิดความสุขความพอใจ

จากความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ดังกล่าวข้างต้นนั้น เราจะเห็นได้ว่า ในวัยรุ่นจะมีความต้องการมากกว่า ในวัยต่าง ๆ และจะแสดงออกให้เห็นได้ชัดเจน และต้องการการตอบสนอง ถ้าไม่ได้ดังที่ตนปรารถนาก็จะมี พฤติกรรมออกมารุนแรง ลักษณะความต้องการ ที่สำคัญและเห็นชัดสำหรับวัยนี้ คือ

1. ความต้องการรับผิดชอบตนเอง และความต้องการเป็นอิสระ ความต้องการนี้เป็นไปตามธรรมชาติ เพื่อเตรียมตัวเป็นผู้ใหญ่ แต่การแสดงออกมักจะขาดบ้างเกินบ้างเนื่องจากขาดประสบการณ์ จึงมักเกิดความ ขัดแย้งกับผู้ใหญ่เสมอ

2. ความต้องการได้รับการยอมรับนับถือจากเพื่อนและสังคม ทำตามเพื่อนเพื่อให้ยอมรับเป็นพวกเดียวกัน เป็นการแสดงออกในลักษณะเห็นเพื่อนดีกว่าพ่อแม่ ญาติพี่น้อง

3. ความต้องการแสวงหาความรู้และประสบการณ์ใหม่ เนื่องจากร่างกายและจิตใจมีการเปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็ว ความเป็นไปตามธรรมชาติทำให้อยากรู้อยากเห็น อยากทำในสิ่งที่ไม่เคยทำ การถูกห้ามจึงเท่ากับ เป็นการกระตุ้น หรือยู่ให้ต้องการมากขึ้น

4. ความต้องการความรักความอบอุ่น และเป็นที่รักของผู้อื่น เป็นการหาที่พึ่งมาเสริมความมั่นคงในจิตใจตนเอง

5. ความต้องการแสดงความสามารถของตนออกมา ความอยากรเด่น อยากลองอยากให้ผู้อื่นยกย่องเป็นลักษณะเฉพาะของวัยรุ่น

6. ความต้องการช่วยเหลือผู้อื่น มีความกระตือรือร้นที่จะช่วยเหลือผู้อื่นสูงมาก
7. มีความต้องการทางเพศ ลักษณะเป็นความต้องการระบายความกดดัน ความตึงเครียดทางเพศ เนื่องจากถูกกระตุ้นจากฮอร์โมนทางเพศ การออกกำลังกายหรือการเล่นกีฬาจะช่วยลดความกดดันทางเพศได้ดีที่สุด

2. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา

2.1 การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน โดยรัฐจะต้องจัดให้มีการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพัฒนาเยาวชนไทยทุกคนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานะที่เป็นพลเมืองไทยและพลเมืองของโลก เพื่อเป็นรากฐานที่พอเพียงสำหรับการใฝ่รู้ใฝ่เรียนตลอดชีวิต รวมทั้งเพื่อการพัฒนาหน้าที่การงานและการพัฒนาคุณภาพชีวิตส่วนตนและครอบครัว และเพื่อสร้างเป็นรากฐานที่แข็งแกร่งสำหรับการสร้างสรรค์สังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืนในอนาคต สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจึงเกิดจากการปฏิรูปการศึกษา เป็นการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาไปสู่สิ่งที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้คนไทยที่มีคุณภาพและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นทั้งคนดี เก่ง มีความสุข การพัฒนาคนไทยให้มีคุณภาพต้องอาศัยการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ได้รับการสนับสนุนส่งเสริมด้วยระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ คือ ต้องใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เต็มศักยภาพ(ประหยัด คุ่มค่า) ลดขั้นตอนการบริหาร มีบุคลากรมืออาชีพ บริหารงบประมาณด้วยความโปร่งใสและใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อให้กระทรวงศึกษาธิการมีระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพจึงได้ปฏิรูปโครงสร้างและระบบบริหารใหม่ โดยการยุบสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด สำนักงานศึกษาธิการอำเภอ และสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ แล้วแบ่งส่วนราชการใหม่เป็นการบริหารราชการส่วนกลาง การบริหารราชการเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 74 อ้างถึงใน เนาวรัตน์ ขจร, 2545 : 8) ดังนั้นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กรมสามัญศึกษา โรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาระดับต่ำกว่าอุดมศึกษาถือว่าเป็นสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา

2.2 ความหมายของสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา

ได้มีผู้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาไว้ ดังนี้

สวัสดิ์ สายประสิทธิ์ (2531 : 628) ให้ความหมายสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาไว้ว่า เป็นการจัดการสิ่งแวดล้อมรอบๆตัวให้ผู้ที่มีสัมผัสมีความโน้มเอียงไปกับสภาพแวดล้อมนั้น เป็นการปรุงแต่งสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้มีบรรยากาศโน้มน้าวความรู้สึกของเด็กให้มีความสงบ เห็นสิ่งดีงามในธรรมชาติ สังคม และสิ่งแวดล้อมของชีวิต มีความพึงพอใจที่จะเรียนทำให้การเรียนการสอนสัมฤทธิ์ผลได้โดยง่าย

อนันต์ นามทองตัน (2534 : 7) ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาว่า เป็นการจัดสิ่งแวดล้อมรอบๆตัวสมาชิกในสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้มีผลทำให้เกิดความโน้มเอียงไปกับสภาพแวดล้อมนั้น เกิดความรู้สึกและทัศนคติต่อโรงเรียนทั้งในทางบวกและทางลบ ความรู้สึกในทางบวกจะทำให้เกิดความประทับใจ อบอุ่นใจ และพอใจ ความรู้สึกมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของ ตลอดจนมีความภูมิใจที่ได้เข้ามาอยู่ร่วมเป็นสมาชิก ส่วนทางลบนั้นทำให้รู้สึกเบื่อหน่าย หมองมัว เกิดความเฉยเมย ปราศจากความเป็นเจ้าของ

อำภา บุญช่วย (2537 : 145) ให้ความหมายสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาว่า เป็นการจัดสิ่งแวดล้อมรอบๆตัวให้ผู้ที่ได้สัมผัสได้มีความโน้มเอียงไปกับสภาพแวดล้อมนั้นๆ โรงเรียนจึงต้องมีการปรุงแต่งสภาพแวดล้อมต่างๆ เพื่อโน้มน้าวความรู้สึกของนักเรียนให้พอใจที่จะเรียนและอยากเรียน

กรมสามัญศึกษา (2543 : 8) ให้ความหมายสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาว่า หมายถึง การรับรู้หรือความรู้สึกที่สมาชิกในโรงเรียนมีต่อโรงเรียน และอาจรวมถึงความรู้สึกที่พ่อแม่ผู้ปกครองและชุมชนมีต่อโรงเรียนด้วย ถ้ามีสภาพแวดล้อมที่ดีก็จะทำให้เกิดความรู้สึกประทับใจ พอใจ อบอุ่น มีความรู้สึกเป็นเจ้าของและภาคภูมิใจที่ได้เป็นสมาชิก ถ้าสภาพแวดล้อมไม่ดีก็จะทำให้เกิดความรู้สึกที่ขาดความรักความผูกพันต่อโรงเรียน ขาดความรู้สึกการเป็นเจ้าของ เบื่อหน่าย ห่างเหิน เฉยเมย ว่างเปล่า ฯลฯ

ดังนั้น สรุปความหมายของสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาได้ว่า สิ่งต่างๆที่อยู่รอบตัวของสมาชิกในสถานศึกษา ทำให้เกิดการรับรู้ ความรู้สึก หรือทัศนคติต่อสถานศึกษาทั้งในทางที่ดีและทางที่ไม่ดี ความรู้สึกในทางที่ดีจะทำให้สมาชิกมีจิตใจแจ่มใส มีความรักสวຍรักงาม รักความสะอาด มีความผูกพัน อยากมาโรงเรียน รู้สึกเป็นเจ้าของและภูมิใจต่อโรงเรียน

2.3 สภาพแวดล้อมที่สำคัญในสถานศึกษา

สุภัทรา ปิณฑะแพทย์ (2534 : 30) ได้กล่าวถึงสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนว่า โรงเรียนเป็นสถาบันที่มีความสำคัญเพราะเป็นสถานที่อบรมสั่งสอน และให้วิชาความรู้เพื่อการดำรงชีวิต สภาพแวดล้อมที่สำคัญในโรงเรียน ได้แก่

1. กฎระเบียบข้อบังคับและการปกครอง ซึ่งโรงเรียนมุ่งหมายเพื่อฝึกหัดให้เด็กพัฒนาบุคลิกภาพให้สอดคล้องกับสภาพสังคม
2. ครูเป็นผู้ที่จะส่งเสริมให้เด็กได้รับความรู้และพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ครูมีอิทธิพลต่อเด็กทั้งทางด้านการแสดงออกและจิตใจ ดังนั้นครูควรจะเป็นแม่แบบที่ดีสำหรับเด็ก
3. กลุ่มเพื่อนร่วมโรงเรียนและร่วมชั้นเรียน มีอิทธิพลในการปรับตัวและการดำรงชีวิตในสังคมของโรงเรียน ซึ่งเปรียบเสมือนสังคมย่อย
4. หลักสูตรและวิชาที่เรียน มีส่วนที่ทำให้บุคคลได้รับการพัฒนาด้านความคิดและประสบการณ์

กรมสามัญศึกษา (2543 : 1) ได้ประกาศทิศทางการจัดการศึกษาให้โรงเรียนมัธยมศึกษาถือเป็นแนวปฏิบัติ คือ บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีของโรงเรียน จะมีส่วนในการเสริมสร้างความคิด ใจ และคุณธรรมต่าง ๆ อันพึงประสงค์ได้ นอกจากนี้ ผู้อำนวยการสุภณีละ โรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย จังหวัดขอนแก่น ได้กล่าวไว้ว่าครูอาจแบ่งเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 2 ประเภท คือ ครูที่พูดได้ และครูที่พูดไม่ได้ ครูที่พูดได้เป็นที่รู้จักกันดี ได้รับการยกย่องและยอมรับกันว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง แต่ครูพูดไม่ได้มักได้รับการกล่าวถึงน้อย บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนถือว่าเป็นครูที่พูดไม่ได้ เชื่อว่า โรงเรียนที่สะอาด ร่มรื่น เรียบง่าย สดชื่น สงบ แจ่มใส มีชีวิตชีวา วัสดุอาคารสถานที่ที่ได้รับการดูแลมีความเป็นปัจจุบัน พร้อมทั้งจะให้ครูและนักเรียนได้ใช้ตลอดเวลา ย่อมจะทำให้ครูและนักเรียนได้รับอิทธิพล ทำให้เป็นคนละเอียดอ่อน ใจดีแจ่มใส รักสวยรักงาม รักความสงบเรียบง่าย และรักความร่มรื่นไปด้วย ถือว่าคุณธรรมต่าง ๆ อันพึงประสงค์ของหลักสูตรอันจะเกิดขึ้นในตัวนักเรียน โดยครูประเภทพูดไม่ได้นี้มีความจำเป็นอย่างมาก จึงเห็นเป็นการสมควรที่โรงเรียนจะต้องพยายามจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน เพื่อประโยชน์ในการที่เด็กจะได้พัฒนาให้เต็มความรู้ความสามารถ

สถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 (อ้างถึงใน สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2551) ได้วางมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานในด้านสภาพแวดล้อม ดังนี้

มาตรฐานที่ 16 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ

ตัวบ่งชี้

- 16.1 มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีอาคารสถานที่ที่เหมาะสม
- 16.2 มีการส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของผู้เรียน
- 16.3 มีการให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศทุกรูปแบบที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม
- 16.4 มีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด พื้นที่สีเขียว และสิ่งอำนวยความสะดวกพอเพียงและอยู่ในสภาพใช้การได้ดี
- 16.5 มีการจัดและใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา

ในทางตรงกันข้ามหากโรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมไม่ดี ย่อมจะเกิดปัญหาได้ดังที่สมพร สุทัศนีย์ (2525 : 203) ได้สรุปปัญหาที่เกิดจากบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม ไว้ดังนี้

1. บรรยากาศในห้องเรียนควรเป็นบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ถ้าบรรยากาศที่ผ่อนคลาย ไม่ตึงเครียดเกินไปเด็กจะเรียนได้ดี แต่ถ้าบรรยากาศตึงเครียด ครูเป็นเจ้าของอารมณ์ เข้มงวดกวัดขั้น ชอบดุและทำโทษเมื่อเด็กทำผิด และเข้มงวดจนเกินไป กำหนดวันส่งงานที่ไม่มีการยืดหยุ่น ให้งานมากเกินไป ครูบางคนไม่ยุติธรรมเด็กจะไม่อยากเรียน ครูมักใช้วิธีสอนแบบยึดครูเป็นศูนย์กลาง ไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมบ้าง จึงทำให้เด็กเบื่อการเรียน

2. กฎและระเบียบของโรงเรียน ถ้าโรงเรียนมีกฎระเบียบเข้มงวดกวัดขั้นมากเกินไป ทำให้เด็กกระดิกตัวไม่ได้ เช่น มาสายไม่ได้ พุคคุยไม่ได้ เปลี่ยนอริยาบทในขณะที่เรียนไม่ได้ ฯลฯ จึงขัดกับพัฒนาการของเด็กเป็นอย่างยิ่ง

3. จำนวนครูไม่พอ โดยเฉพาะโรงเรียนเล็กๆ รัฐไม่สามารถจัดสรรครูให้ครบชั้นเรียนได้ ครูบางคนต้องรับผิดชอบสอนถึง 2 ชั้น จึงทำให้เกิดความลำบากในการเตรียมการสอนจึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้คุณภาพการเรียนการสอนต่ำ และครูที่เข้าอบรมเพื่อเพิ่มคุณวุฒิมักจะไม่มีความเอาใจใส่เท่าที่ควร เพราะต้องแบ่งเวลาส่วนหนึ่งไปจึงทำให้คุณภาพการสอนด้อยลง

2.4 ลักษณะสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา

เนื่องจากสภาพแวดล้อมในสถานศึกษามีผลต่อความรู้สึกรักของบุคคล ดังนั้น สิ่งสำคัญที่สุดที่จะส่งผลให้เกิดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาที่ดี กรมสามัญศึกษา (2543 : 1-4) ได้แบ่งสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ๆ สรุปได้ ดังนี้

2.4.1 ด้านกายภาพ

สภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพ หมายถึง สิ่งแวดล้อมที่เป็นวัตถุ เช่น บริเวณโรงเรียน อาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียน ห้องประกอบครุภัณฑ์ และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ การจัดสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ เป็นการ จัดสภาพทางด้านอาคารสถานที่ บริเวณรอบๆ โรงเรียน เป็นสิ่งที่สามารถมองเห็นได้ นับเป็นสิ่งแรกที่ผู้มาสัมผัสกับโรงเรียนได้พบเห็น และสภาพแวดล้อมเหล่านี้ย่อมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของมนุษย์ ดังนั้นโรงเรียนจึงต้องมีการจัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมทางด้านกายภาพเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ เช่น

1. การสร้างสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ของโรงเรียน เพื่อเป็นศูนย์รวมทางจิตใจของสมาชิกทุกคนให้มีความภาคภูมิใจในสถาบัน เช่น กำหนดต้นไม้หรือดอกไม้ประจำโรงเรียน สิ่งปลูกสร้างที่เป็นสัญลักษณ์ของโรงเรียน เพลงประจำโรงเรียน การแต่งกายชุดที่เป็นเอกลักษณ์ของโรงเรียน เป็นต้น

2. การจัดบริเวณโรงเรียน มีการตกแต่งอาคารเรียน อาคารประกอบ ตัดแต่งสนามหญ้า รั้ว จัดห้องเรียน ห้องพักรู สำนักงาน โต๊ะทำงาน ห้องน้ำ ห้องส้วม รักษาความสะอาดสิ่งต่างๆ จัดเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ในโรงฝึกงาน ให้เกิดความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย ดูแลแล้วสบายตา หยิบก็ง่ายใช้ก็คล่อง และใช้การได้ดีอยู่เสมอ ซึ่งอาจจะใช้กิจกรรม 5 ส (5-S Activities) คือ สะสาง (Seiri) สะดวก (Seiton) สะอาด (Seiso) สุขลักษณะ (Seiketsu) และสร้างนิสัย (Shisuke) (ทวี สุทนต์, 2539: 115-116) มาสนับสนุนการดำเนินงาน มีการซ่อมแซมบำรุงรักษาให้มีสภาพใช้การได้ดีอยู่เสมอ เช่น โต๊ะเก้าอี้ ประตู หน้าต่าง สนาม อาคารสถานที่

3. สร้างความรู้สึกให้มีความรัก ความผูกพันกับต้นไม้ โดยเปิดโอกาสให้ครูและนักเรียนได้ปลูก และดูแลรักษาต้นไม้ด้วยตนเอง ควรเป็นไม้ยืนต้นอย่างน้อยคนละ 1 ต้น หากบางโรงเรียนไม่สามารถปลูกไม้ยืนต้นได้ ก็อาจจะปลูกไม้ดอกไม้ประดับ ตกแต่งสร้างซุ้ม สร้างศาลา สวนหย่อม ที่พักผ่อนหย่อนใจ ให้เกิดความร่มรื่น สดชื่นสวยงามก็ได้ ที่ต้นไม้จะมีข้อความที่เป็นข้อคิด ข้อเตือนใจติดไว้ที่เรียกว่า “ต้นไม้พูดได้”

4. มีการพัฒนาตัดแปลงให้เกิดสิ่งใหม่ เพื่อเป็นการขจัดความซ้ำซ้อนจำเจ เช่น การจัดสถานที่ทำงานของครู การจัดโต๊ะเรียน การตกแต่งไม้ดอกไม้ประดับ การจัดป้ายนิเทศ ป้ายประกาศ ตลอดจนการนำทรัพยากรหรือสิ่งต่างๆ ในท้องถิ่นมาจัดหรือตัดแปลงให้เหมาะสมกับสภาพโรงเรียน เช่น การใช้ต้นตาล ต้นมะพร้าวมาทำโต๊ะเก้าอี้ การนำเปลือกหอยมาประดับตกแต่งห้องเรียน และสถานที่ต่างๆ การนำกระบอกไม้ไผ่มาทำถังขยะ การนำหมวกหรือจอบมาทำโคมไฟ การตัดแปลงต้นไม้ให้เป็นรูปทรงต่างๆ

5. คำนี้ถึงความเหมาะสมกับสถานที่ เช่น การจัดห้องแสดง ศิลปวัฒนธรรม การจัดทำเอกสารเผยแพร่ชนบทรรมนิยมประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น การจัดป้ายประกาศในที่สามารถอ่านได้สะดวกและทั่วถึง จัดสถานที่บางส่วนไว้เพื่อให้นักเรียนได้เข้าไปใช้ได้ ในลักษณะที่มีความรู้สึกเป็นส่วนตัว เป็นตัวของตัวเอง อันจะก่อให้เกิดความรู้สึกที่สงบ เช่น มุมสงบในห้องสมุด ห้องจริยธรรม สวนจริยธรรม สวนสงบ ไม่จัดคอกหรือเก้าอี้ตัวไว้ในที่ ซึ่งเป็น การรบกวนการเรียนการสอน เป็นต้น

6. การใช้สิ่งของหรือสถานที่ของโรงเรียนอย่างคุ้มค่าหรือเกิด ประโยชน์สูงสุด เช่น บริเวณใต้ถุนอาคารเรียน บริเวณหอประชุม โรงอาหาร ใต้ร่มไม้ ฯลฯ อาจ จัดเพื่ออำนวยความสะดวกด้านอื่น เช่น เป็นที่อ่านหนังสือ เรียกว่า ห้องสมุดโล่ง หรือใช้จัด นิทรรศการ ป้ายนิเทศ ป้ายประกาศ เป็นต้น

สิ่งชี้วัดถึงลักษณะสภาพแวดล้อมที่ดีได้แก่ สภาพอาคารสถานที่ที่มีความสะอาด สวยงาม มีระเบียบเรียบร้อย ถูกสุขลักษณะ มีความสะดวกสบาย มีการจัดตกแต่งให้สดชื่นด้วย สวนหย่อม ที่พักอ่านหนังสือ ร่มไม้ ควบคู่อาคารและนักเรียนรู้จักการต้อนรับ ยิ้มแย้มแจ่มใส

การจัดและสร้างสภาพแวดล้อมทางกายภาพนั้น แต่ละโรงเรียนมีสภาพปัญหาหรือ ความต้องการจำเป็นที่แตกต่างกัน ซึ่งขึ้นอยู่กับแนวความคิดและดุลยพินิจของแต่ละบุคคลภายใน โรงเรียนนั้นๆ ที่จะสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้น แต่ควรอยู่ภายใต้หลักการของ “การร่วมคิดร่วมทำ” ซึ่ง เป็นการเสริมสร้างความรู้สึที่ดี ความรู้สึกของการมีส่วนร่วม ความรู้สึกความเป็นเจ้าของ โดยเฉพาะนักเรียนซึ่งเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา ผู้บริหาร ครู และบุคลากรในสถานศึกษาควร ยอมรับว่านักเรียนทุกคนมีความสามารถและเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนที่มีความรัก ความผูกพัน และปรารถนาดีต่อโรงเรียน ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ ร่วม วางแผนการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนภายใต้การแนะนำของผู้บริหารและครู สำนักงานการ ประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 1 (2538 : 28) ได้ให้ความสำคัญของบริเวณโรงเรียนว่า ควรจะ มีต้นไม้ใหญ่อยู่บ้างตามสมควร เพื่อที่จะได้ใช้ร่มเงาเป็นที่พักผ่อนของนักเรียน และช่วยเป็นเครื่อง กำบังลมพายุ ควรมีการปลูกไม้ดอกไม้ประดับเพื่อให้เกิดความสวยงาม และสร้างบรรยากาศที่สด ชื่นให้แก่โรงเรียน ซึ่งจะก่อให้เกิดผลดีทางด้านความเป็นระเบียบเรียบร้อยและด้านจิตใจอีกด้วย โรงเรียนควรมีรั้วรอบบริเวณโรงเรียน เพื่อเป็นขอบเขตและใช้เป็นเครื่องป้องกันอุบัติเหตุจาก การจราจรได้ด้วย ส่วนวัลลภ กันทรัพย์ (2535 : 25) กล่าวว่า สิ่งที่โรงเรียนควรจัดให้มีหรือดูแล เอาใจใส่เป็นอันดับแรกๆ และเห็นด้วยตาเปล่า (Visible) คือ

1. โรงอาหารหรือสถานที่สำหรับรับประทานอาหาร อันจะก่อให้เกิดความสำเร็จแก่นักเรียน คือ มีอาหารที่รับประทาน เป็นการเสริมสุขภาพลานามัย และมีการฝึกสุขนิสัยในการกิน ตลอดจนการรักษาความสะอาดที่เกี่ยวกับการกิน

2. สถานที่เล่นกีฬา หรือสถานที่พักผ่อนยามว่างจากการเรียน สามารถช่วยให้นักเรียนได้พักผ่อน เล่น ระหว่างพักเรียนเป็นการคลายเครียด ได้ฝึกสุขนิสัยทางกีฬา และส่งเสริมสุขภาพ

3. ห้องสมุดอาจอยู่ในรูปมาตรฐาน หรือในรูป Book Corner หรือรูปใดๆก็ได้ตามความเหมาะสม ซึ่งห้องสมุดจะเอื้ออำนวยให้นักเรียน คือ เสริมสร้างความรู้ สร้างนิสัยรักการอ่านและได้พักผ่อนคลายเครียด การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนที่จะเกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ จะต้องยึดหลักการจัดที่เปลี่ยนแปลงได้อยู่เสมอตามความจำเป็นของการเรียนรู้ ไม่ควรจัดไว้อย่างคงสภาพนั้นตลอดไป ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2539 : 67) ได้ให้ความสำคัญของอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนว่า นอกจากจะอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานทางการศึกษาในด้านการเรียนการสอนแล้ว ยังมีส่วนช่วยเสริมสร้างความเจริญอกงามทางด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญาของนักเรียนเป็นอย่างมาก การกำหนดแผนผังอาคาร การจัดบริเวณและการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อให้ตอบสนองต่อการเรียนรู้และการพัฒนาของเด็ก โดยหลักการแล้ว จะไม่นิยมการวางรูปแบบตายตัว มีการเปลี่ยนแปลงทั้งรูปร่างขนาดทรวดทรง เพื่อประโยชน์ด้านการเรียนการสอนและการปรับให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม หากนักเรียนได้พบเห็นสภาพบรรยากาศอันดี งดงาม จะเป็นการกระตุ้นเร้าทางสติปัญญา เสริมพัฒนาการทางสุนทรีย์และความซาบซึ้งในความงาม เมื่อเติบโตก็จะสามารถสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมทางสังคมได้โดยอาศัยประสบการณ์ในอดีต ซึ่งส่วนใหญ่ได้มาจากโรงเรียนในช่วง พัฒนาศักยภาพ การจัดห้องเรียนในลักษณะนี้เป็นการเปลี่ยนแปลงสภาพของสิ่งเร้า เพื่อกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ในสิ่งใหม่ๆ การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน มีแนวทางดังนี้

1. การจัดที่นั่งของผู้เรียน ควรคำนึงถึงทางที่ผู้เรียนจะต้องใช้เดินไปมาหากัน และความคล่องตัวของการเคลื่อนย้ายในการปฏิบัติกิจกรรมการจัดที่นั่งของผู้เรียนอาจแบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ คือ

1.1 การจัดที่นั่งเป็นรายบุคคล อาจจัดได้หลายแบบ เช่น เรียงเป็นแถวตอนลึก หันหน้าไปทางกระดานดำทั้งหมด ซึ่งเป็นแบบที่ใช้มานาน ปัจจุบันเรียกว่าการจัดแบบเก้าเพราะเห็นว่าหลักสูตรแบบเก่าใช้วิธีให้ครูบอก อธิบายโดยตลอด ผู้เรียนเป็นผู้ฟังอย่างเดียวไม่ต้องปฏิบัติกิจกรรมอื่นใด การจัดที่นั่งแบบนี้ยังใช้ได้อยู่เสมอเมื่อจะปฏิบัติกิจกรรมอื่น ๆ ควรปรับปรุงจัด

ที่นั่งใหม่ สำหรับการจัดเป็นรูปตัวยู รูปร่างวงกลม บางครั้งเกิดปัญหามาก ผู้เรียนต้องนั่งเอียงไปข้างใดข้างหนึ่งตลอด เพราะต้องหันไปดูผู้สอนหน้าชั้นจะไม่เป็นผลดีต่อสุขภาพ

1.2 การจัดที่นั่งเป็นกลุ่ม หลักสูตรฉบับปรับปรุงกำหนดให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่ม จึงมีการจัดที่นั่งเป็นกลุ่ม ๆ วิธีจัดคือ ให้ผู้เรียนนั่งหันหน้าเข้าหากันเป็นกลุ่ม สำหรับตำแหน่งที่ตั้งของแต่ละกลุ่มกำหนดได้ตามความเหมาะสม การจัดที่นั่งแบบนี้ ควรจัดในกรณีผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน หรือผู้สอน โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป สำหรับโต๊ะเก้าอี้ของผู้เรียนที่ใช้ในห้องเรียน ควรมีขนาดพอเหมาะกับผู้เรียน มิฉะนั้นจะทำให้อ่านเขียนและทำกิจกรรมไม่สะดวก อาจมีผลทำให้เสียบุคลิกได้ จำนวนโต๊ะเก้าอี้ก็ควรมีอย่างเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน ส่วนการจัดโต๊ะของผู้สอน ควรจัดให้อยู่ในที่ที่เหมาะสม อาจจัดไว้หน้าห้อง ข้างห้อง กลางห้องหรือหลังห้องเรียนก็ได้ จากงานวิจัยบางเรื่องเสนอแนะให้จัดโต๊ะผู้สอนไว้ด้านหลังห้อง เพื่อให้มองเห็นผู้เรียนได้อย่างทั่วถึง

2. การจัดห้องเรียนและวัสดุอุปกรณ์ ห้องเรียนที่ดีเปรียบเสมือนบ้านที่ดี ผู้อยู่อาศัยจะได้อยู่อย่างมีความสุข การจัดห้องเรียนได้อย่างเหมาะสมจะเป็นการปลูกฝังนิสัยบางอย่างให้แก่ผู้เรียน เช่น ถ้าห้องเรียนสกปรก รกรุงรัง ผู้เรียนจะมีนิสัยเคยชินกับความสกปรก ในที่สุดก็จะให้เป็นคนรักความสะอาดได้ยาก

องค์ประกอบสำคัญในการจัดห้องเรียนที่ควรคำนึงถึง ดังนี้

1. สภาพห้องเรียนต้องอยู่ในสภาพที่ดีและใช้งานได้ เป็นสัดส่วน มีความเหมาะสมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
2. ขนาดห้องเรียนต้องกว้างขวางพอเหมาะกับจำนวนผู้เรียนและเนื้อที่เพียงพอในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
3. สุขลักษณะในห้องเรียน ห้องเรียนควรให้ถูกสุขลักษณะ ดังนี้
 - 3.1 อากาศถ่ายเทได้ดี มีหน้าต่างอย่างเพียงพอ และมีประตูเข้าออกได้อย่างสะดวก
 - 3.2 แสงสว่างพอเหมาะ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนอ่านหนังสือได้ชัดเจน เป็นการถนอมสายตา ห้องเรียนมีแสงสว่างไม่เพียงพออาจแก้ปัญหาได้ เช่น ทำหน้าต่างหรือบานเลื่อนเพิ่มใช้ไฟฟ้าหรือโคมไฟช่วย ดัดแปลงหลังคาให้แสงสว่างส่องผ่านได้ ทาสีภายในห้อง ฯลฯ
 - 3.3 ปราศจากสิ่งรบกวนต่าง ๆ เช่น เสียง กลิ่น คิววัน ฝุ่น ฯลฯ
 - 3.4 ความสะอาด ผู้เรียนต้องช่วยกันเก็บกวาดถู เป็นการปลูกฝังนิสัยรักความสะอาดและทำให้ผู้เรียนทำงานเป็นทีม

4. การจัดตกแต่งห้องเรียน มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

4.1 มุมหนังสือ ในห้องเรียนควรมีมุมหนังสือไว้ให้ผู้เรียนอ่าน หนังสือจะช่วยทำให้เรียนอ่านคล่อง มีความรู้กว้างขวาง และใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ครูควรวางหนังสือหลายๆ ประเภท ที่มีความยากง่ายพอเหมาะกับวัยของผู้เรียนมาให้อ่าน และควรวางหนังสือชุดใหม่มาเปลี่ยนบ่อย ๆ การจัดมุมหนังสือควรจัดให้เป็นระบบ สะดวกในการหยิบอ่าน

4.2 สื่อการเรียนการสอนและวัสดุต่างๆ สื่อการเรียนการสอนประเภทหนังสือควรจัดไว้ให้เป็นระเบียบ อาจอยู่ร่วมกับมุมหนังสือหรือแยกไว้ต่างหาก อุปกรณ์การสอนที่ผู้สอนใช้ประจำ เช่น บัตรคำ แผนภูมิ ภาพพลิก ฯลฯ ให้จัดไว้เป็นระเบียบเช่นเดียวกัน อุปกรณ์ที่ใช้แล้วไม่ควรติดหรือแขวนไว้นานจนลืมนำไปเก็บ อุปกรณ์เหล่านี้อาจทำให้ความสนใจของผู้เรียนเปลี่ยนไปขณะเรียนบทเรียนใหม่ แต่อุปกรณ์บางชนิด เช่น เกม อุปกรณ์ประสมคำ อุปกรณ์การคิดคำนวณ อาจจัดไว้ที่หนึ่ง เพื่อให้ผู้เรียนเล่นยามว่าง ซึ่งอาจเรียกว่า มุมฝึกสมอง หรือเรียกชื่ออื่น ๆ ก็ได้ สำหรับวัสดุสิ้นเปลืองต่าง ๆ เช่น กระดาษ สี กาว ฯลฯ ควรจัดไว้เป็นสัดส่วน สะดวกต่อการหยิบใช้ ผู้สอนควรฝึกนิสัยการจัดของให้เป็นระเบียบ เมื่อใช้แล้วต้องเก็บให้เข้าที่ ให้เรียบร้อย ห้องเรียนจะได้ดูเป็นระเบียบ

4.3 เครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็นในห้องเรียน ทุกห้องจะมีเครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็น เช่น อุปกรณ์ในการทำความสะอาดห้อง แปรงสีฟัน ยาสีฟัน และแก้วน้ำของผู้เรียน ก่องอาหารหรือปิ่นโต ฯลฯ สิ่งของเหล่านี้ถ้าไม่จัดที่สำหรับวางไว้ดี จะดูเกะกะ ส่วนมากจะจัดไว้ตามมุมหรือฝาผนังห้องเรียน

4.4 มุมเสริมความรู้กลุ่มประสบการณ์ต่างๆ ควรจัดไว้ตามความจำเป็นได้แก่ มุมกลุ่มสาระวิชาต่าง ๆ

4.5 การแสดงผลงานของผู้เรียน ครูควรจัดให้มีการแสดงผลงานของผู้เรียนในห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจในความสำเร็จ และมีกำลังใจในการเรียนต่อไป ทั้งยังสามารถแก้ไขและพัฒนาผลงานของตนให้ดีขึ้น โดยลำดับ ผลงานเหล่านี้อาจติดบนป้ายนิเทศแขวน หรือจัดวางบนโต๊ะ

4.6 การจัดที่อเนกประสงค์ ในยามว่างผู้เรียนอาจใช้ห้องเรียนเป็นสถานที่พักผ่อน ทำงานที่ผู้สอนมอบหมาย อ่านหนังสือจากมุมหนังสือ หรือนั่งสนทนากันในห้องเรียนที่ดีควรจัดสถานที่ไว้ให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมดังกล่าวเท่าที่สามารถจะทำได้ บริเวณนี้อาจเรียกว่ามุมอ่านหนังสือ มุมสงบ หรือที่อเนกประสงค์ก็ได้

4.7 การประดับตกแต่งห้องเรียน ผู้สอนส่วนใหญ่มีห้องเรียนมาตรฐานหรือผู้สอนที่รักความสวยงามจะนิยมประดับตกแต่งห้องเรียนด้วยสิ่งต่างๆ เช่น ม่าน มู่ลี่

ภาพดอกไม้ สุภาพิต ฯลฯ การตกแต่งห้องเรียนควรทำอย่างพอเหมาะไม่มากจนเกินไป เช่น ดิฉภาพสวยๆ ไม่ควรฉูดฉาดหรือใช้สีสะท้อนแสงอาจทำให้ผู้เรียนสายตาเสียได้ การประดับตกแต่งห้องเรียนควรคำนึงถึงหลักความเรียบง่าย เป็นระเบียบ ประหยัด และสวยงาม

ดังนั้น การจัดห้องเรียนโดยใช้องค์ประกอบต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น ควรจัดให้เป็นระเบียบเรียบร้อยน่าดู อยู่ในตำแหน่งหรือบริเวณที่เหมาะสมและเอื้อต่อประโยชน์ใช้สอย โดยการจัดขึ้นอยู่กับสภาพความเป็นไปได้และความเหมาะสมของห้องเรียน วัสดุที่ใช้ และความสามารถในการจัดของผู้สอนและผู้เรียนซึ่งไม่จำเป็นต้องจัดให้ครบทุกอย่าง

ส่วนการจัดสภาพสิ่งแวดล้อมภายนอกห้องเรียน เช่น สนาม สภาพอาคารเรียน อาคารประกอบ สวนหย่อม สนามกีฬา เครื่องเล่นสนาม ที่พักผ่อน ตลอดจนการปลูกไม้ดอกไม้ประดับ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการร่วมมือร่วมใจของสมาชิกในโรงเรียน ทั้งด้านการระดมความคิด การก่อสร้าง การตกแต่ง ตลอดจนการบำรุงรักษา เพื่อให้เป็นศูนย์รวมแห่งจิตใจของสมาชิกในโรงเรียนตลอดไป

ที่กล่าวมาแล้วสามารถสรุปได้ว่า การจัดสิ่งแวดล้อมทางด้านกายภาพ หมายถึง การจัดปรับปรุงตกแต่งห้องเรียน อาคารเรียน อาคารประกอบ ตลอดจนบริเวณโรงเรียน และวัสดุอุปกรณ์ ให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนเพื่อเป็นประโยชน์สูงสุดต่อนักเรียนในโรงเรียน

2.4.2 ด้านการบริหาร

สภาพสิ่งแวดล้อมด้านการบริหาร หมายถึง การดำเนินการใดๆภายในโรงเรียนให้ การปฏิบัติงานสำเร็จลงด้วยความร่วมมือร่วมใจของบุคลากร ซึ่งสังเกตได้จากการทำงานอย่างมีระบบความเอื้อเพื่อเอื้อแก่ การช่วยเหลือเกื้อกูลกันของบุคลากร บุคลากรในโรงเรียนยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นมิตรต่อกัน รักใคร่กลมเกลียวกัน

การจัดสิ่งแวดล้อมด้านการบริหารเป็นการดำเนินการของโรงเรียน ให้การปฏิบัติงานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้บริหารและครูเป็นผู้มีความสำคัญยิ่งต่อการสร้างสิ่งแวดล้อม โดยเริ่มที่ตัวผู้บริหารเอง จะต้องเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้นระหว่างครูด้วยกัน และระหว่างครูกับผู้บริหาร ความสัมพันธ์ที่ดีจะได้รับการไว้วางใจจากคณะครู ปฏิบัติต่อครูเหมือนกับเป็นร่วมงานที่ดีที่คอยให้คำแนะนำช่วยเหลือสร้างขวัญ และกำลังใจในการทำงานให้กับครู โดยยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participation Management) เช่น

1. การสำรวจสภาพปัจจุบันและปัญหา จัดทำข้อมูลสารสนเทศที่เป็นปัจจุบันแล้วนำข้อมูลมาเป็นพื้นฐานในการกำหนดนโยบายหรือแนวปฏิบัติของโรงเรียน มีการเปิดโอกาสให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วม และแสดงความคิดเห็นในลักษณะต่างๆ เช่น การ

กำหนดนโยบาย การเสนอแผนงานโครงการ ซึ่งอาจใช้กระบวนการวางแผนเป็นทีม (Team Planning) หรือกิจกรรมข้อเสนอแนะ (Suggestion System) เป็นต้น

2. ส่งเสริมให้บุคลากรของโรงเรียนทำงานร่วมกันในลักษณะต่างๆ เช่น ในการประชุมเชิงปฏิบัติการ ส่งเสริมการรวมกลุ่มทิวชี การนิเทศภายใน เพื่อการอภิปรายแก้ปัญหาหาข้อยุติ และกำหนดเป็นแนวปฏิบัติร่วมกัน การมอบหมายงานหรือการสั่งการเป็นไปตามสายการบังคับบัญชาชัดเจนเหมาะสมกับความสามารถไม่เกินกำลัง

3. มีการสร้างขวัญกำลังใจ จัดสวัสดิการให้บุคลากรหลายรูปแบบ เช่น

3.1 มอบหมายงานให้แล้วก็ตามดูแลตามได้ ให้ความช่วยเหลือ
ยกย่องชมเชย

3.2 ส่งเสริมสนับสนุนด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม

3.3 จัดสวัสดิการต่างๆ เช่น สหกรณ์ ทุนการศึกษา ที่พักอาศัย
สาธารณูปโภค ฯลฯ

3.4 เมื่อมีบุคคลใดหรือกลุ่มบุคคลมีผลงานดีเด่นที่ส่งเสริมสนับสนุน
ให้แสดงความสามารถในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เขียนบทความ เป็นวิทยากร ส่งผลงานเข้าประกวด
แข่งขันในโอกาสต่าง ๆ

3.5 จัดให้มีการยกย่องชมเชยประกาศเกียรติคุณ เผยแพร่ผลงานของ
บุคลากรที่มีผลงานดีเด่น

3.6 สนับสนุนให้บุคลากรได้มีโอกาสเพิ่มพูนความรู้เพื่อความ
ก้าวหน้า เช่น การศึกษาต่อ อบรม ศึกษาดูงาน การทำผลงานทางวิชาการ

3.7 ส่งเสริมให้บุคลากรมีการพบปะสังสรรค์กันในโอกาสอันควร
เช่น การต้อนรับผู้มาใหม่หรือผู้จากไป วันสำคัญต่างๆ การฉลองความสำเร็จ

3.8 ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เมื่อมีคนใด
คนหนึ่งหรือญาติพี่น้องได้รับความเดือดร้อนหรือมีงานฉลองต่างๆ เช่น เจ็บป่วย เสียชีวิต แต่งงาน
บวช วันเกิด

4. จัดระบบการต้อนรับแขกผู้มาเยือนด้วยบรรยากาศแห่งความเป็นมิตร
ไมตรี ส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติตนต่อกันอย่างมีสัมมาคารวะตามขนบธรรมเนียมประเพณีและ
วัฒนธรรมไทย เช่น การไหว้ การทักทาย การใช้วาจาสุภาพ

สิ่งชี้วัดลักษณะสภาพสิ่งแวดล้อมด้านการบริหารได้แก่ การจัดระบบการทำงาน
ของครูและบุคลากรทางการศึกษา สายงานการบังคับบัญชาที่มีความเป็นกันเอง อบอุ่น มีความ

ศรัทธาไว้เนื้อเชื่อใจกัน บรรยากาศการประชุมเป็นไปตามครรลองของการเป็นประชาธิปไตย ทุกคนรู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง รวมถึงการจัดสวัสดิการและการจัดการด้านต่างๆด้วย

ลักษณะของการบริหารที่ก่อให้เกิดสิ่งแวดล้อมที่ดีนั้นเริ่มตั้งแต่การกำหนดนโยบายควรให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วม มีการนำข้อมูลจากการสำรวจสภาพปัจจุบันและปัญหามากำหนดเป็นนโยบายในการแก้ปัญหาและพัฒนางานของโรงเรียน สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (2526 : 107, อ้างถึงใน เนาวรัตน์ ขจร, 2549 : 21) ได้เน้นถึงการบริหารทางการวางแผนอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกเป็นหลักการทางการศึกษา เน้นในหลักการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์หรือสังคมในอนาคต นักวางแผนและนักบริหารที่มีอุดมการณ์ต้องยึดหลักการการศึกษาเป็นหัวใจสำคัญในการทำงาน จะต้องใช้ความรู้ความสามารถและพยายามค้นหาแหล่งสนับสนุนทั้งทางการเงินและวัสดุอุปกรณ์จากแหล่งต่างๆมาช่วยสร้างบรรยากาศทางการศึกษาที่ส่งผลทั้งโดยทางตรง และส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์ในสังคมในอนาคต

ที่กล่าวมาแล้วสามารถสรุปได้ว่า การจัดสิ่งแวดล้อมทางการบริหาร เป็นกระบวนการในการดำเนินการต่างๆ ที่กระทำภารกิจให้บรรลุเป้าหมายของโรงเรียน โดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจของบุคลากรในโรงเรียน และอาจขอรับความสนับสนุนจากชุมชนด้านการเงิน วัสดุอุปกรณ์ และบุคลากร มาพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียนด้วยอีกทางหนึ่ง

2.4.3 ด้านวิชาการ

สภาพสิ่งแวดล้อมด้านวิชาการ หมายถึง การเรียนการสอนทั้งภายในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ตลอดจนการจัดบริการเพื่อส่งเสริมสนับสนุนทางวิชาการต่างๆที่จะทำให้นักเรียนได้รับความรู้ ประสบการณ์ให้มากที่สุดภายใต้บรรยากาศที่มีชีวิตชีวา แจ่มใส น่าเรียนรู้ เรียนสนุก รักเพื่อน ไม่มีสภาพแห่งความกลัวหวาดผวา วิตกกังวล การจัดสิ่งแวดล้อมด้านวิชาการมีความสำคัญต่อการปรับสภาพของสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียน ซึ่งเป็นการกระตุ้น และช่วยที่จะช่วยให้นักเรียนได้รับความรู้และประสบการณ์ให้มากที่สุดในการเรียนรู้ เช่น

1. พฤติกรรมของครู ครูควรแสดงพฤติกรรมทั้งในด้านคำพูด กิริยาท่าทาง สีหน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใส ด้วยความรักความเมตตาอย่างจริงใจและมีเหตุผลด้วยความสม่ำเสมอ เพราะนักเรียนจะรู้ และเข้าใจดีว่า ครูของเขามีความรักและจริงใจต่อเขาเพียงใด โดยไม่สามารถปิดบังอำพรางได้เลย สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะเป็นแม่แบบของนักเรียนและมีผลทางด้านจิตใจต่อการแสดงอาการรัก ศรัทธาในตัวครูของเขาด้วยความจริงใจ หากครูสามารถครอบครองหัวใจของนักเรียนได้แล้ว ความรู้สึกที่ดีต่อกันจะสร้างสรรค์บรรยากาศการเรียนการสอนที่สดชื่น ความรัก ความผูกพัน

เอื้ออาทร ให้อภัยต่อกันตลอดไป ครูควรให้ความรักผูกพัน เป็นทั้งเพื่อน พี่ บิดา มารดา ที่มีความปรารถนาดี ร่วมทุกข์ร่วมสุข สามารถเข้าไปในโลกแห่งความคิด ความรู้สึกของนักเรียนแต่ละคนได้

2. การจัดกระบวนการเรียนการสอน ส่งเสริมให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน โดยครูพยายามจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้กระทำด้วยตนเองและมีโอกาสเรียนรู้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ซึ่งสิ่งที่ลืมไม่ได้คือ ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล บทบาทของครูจะเป็นผู้คอยให้ความช่วยเหลือ แนะนำ ให้อำนาจกำลังใจ เพื่อให้ นักเรียน ได้สมหวัง และมีพลังในผลสำเร็จแห่งการเรียนของตนเอง และส่งเสริมให้นักเรียนคิดและทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เพื่อสร้างบรรยากาศความร่วมมือ เป็นมิตร ไว้วางใจ และเอื้ออาทรต่อกัน

3. การจัดห้องเรียนและวัสดุอุปกรณ์ เปลี่ยนบรรยากาศการเรียนการสอนจากการเรียนภายในห้องเรียนแคบๆ ไปเรียนได้ร่มไม้ สนาม หรือสถานที่อื่นๆ ที่ทำให้มีชีวิตชีวาและเกิดการเรียนรู้มากขึ้น พยายามใช้สื่อการสอนและอุปกรณ์ที่จะช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนและเรียนด้วยความสนุกสนานยิ่งขึ้น วิชาบางวิชาที่นักเรียนบางคนเห็นว่าเป็นเรื่องที่ยากต่อความเข้าใจ และเบื่อหน่าย ครูผู้สอนต้องพยายามเข้าใจเด็ก พยายามดูพื้นฐานของนักเรียน แล้วทำเรื่องยากให้เป็นเรื่องง่าย สร้างบทเรียน เกมสนุกๆ ให้นักเรียนได้เล่น คอยให้กำลังใจ เรื่องใดที่นักเรียนไม่เข้าใจ อาจจัดกลุ่มสอนพิเศษให้หรือให้เพื่อนๆ ที่เรียนเก่งกว่าช่วยสอน

4. การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนการสอน โดยมีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายให้นักเรียนได้มีโอกาสแสดงออกและเข้าร่วมทุกคนตามความถนัดและความสนใจอย่างต่อเนื่องและเสรี เช่น ดนตรี กีฬา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม ควรมีสถานที่และอุปกรณ์ให้นักเรียนได้ฝึกซ้อม เล่น และเข้าร่วมอย่างอิสระ ซึ่งจะมีผลทำให้นักเรียนได้รับการพัฒนาให้มีความสมบูรณ์ครบทุกด้าน จัดห้องสมุดให้เป็นโรงเรียนโดยให้มีสถานที่กว้างขวาง และมีวัสดุครุภัณฑ์เพียงพอสำหรับให้นักเรียนเรียนด้วยตนเองเปิดบริการให้นักเรียนได้ใช้มากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นแบบห้องโถงในบริเวณระเบียง ใต้ถุนอาคาร ชุมนุสาลา หรือได้ร่มไม้ก็ได้ จัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมงานวิชาการในโอกาสต่างๆ เช่น งานนิทรรศการของโรงเรียน สัปดาห์ห้องสมุด ฯลฯ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้มีเวทีแสดงออกทั้งภายในโรงเรียนและนอกโรงเรียน

สิ่งชี้วัดลักษณะของสภาพสิ่งแวดล้อมทางด้านวิชาการ ได้แก่ ครูมีความกระตือรือร้นในการเร่งเร้าให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ในการพัฒนาตนเอง มีความรับผิดชอบต่องานของตนเองและตั้งความรู้จักหาเทคนิคหรือกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับนักเรียนมาช่วยเสริมมาช่วยเปลี่ยนแปลงวิธีสอนเพื่อลดความเบื่อหน่าย ซ้ำซากจำเจ

การจัดสภาพแวดล้อมทางวิชาการ ส่งเสริมให้เกิดสภาพดังกล่าว ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ตรงตามจุดประสงค์ ส่งเสริมความสามารถของแต่ละบุคคลให้นักเรียน

เป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอนแล้วดำเนินกิจกรรมด้วยความเป็นกันเอง ให้เกียรติซึ่งกันและกัน ส่งเสริมการเรียนเป็นกลุ่มช่วยกันคิดช่วยกันทำระหว่างผู้สอนและผู้เรียน โดย วิชัย วงษ์ใหญ่ (2537 : 119) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่มีอิทธิพลและส่งผลทำให้บรรยากาศในชั้นเรียนมีลักษณะที่ส่งเสริมหรือขัดขวางการเรียนรู้ของผู้เรียน ครูผู้สอนต้องคำนึงถึงอยู่ตลอดเวลาในการจัดกระบวนการเรียนการสอน คือ

1. การร่วมมือและการแข่งขันของผู้เรียนประกอบด้วย บรรยากาศที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนร่วมมือกันแก้ปัญหาการใช้แรงเสริมหรือรางวัล
2. ลักษณะพฤติกรรมและบุคลิกภาพของผู้สอนจะมีอิทธิพลต่อการเรียนของผู้เรียน
3. ความร่วมมือระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน คำนึงถึงวัตถุประสงค์การเรียนเป็นหลักสำคัญ
4. ความรู้สึกและเจตคติของผู้เรียนที่มีต่อกลุ่มเพื่อน ผู้สอน และ โรงเรียน จะมีผลกระทบต่อการเรียนรู้

สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พันธณีย์ วิหคโต (2537 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของครูดีเด่นวิชาภาษาไทยและวิชาคณิตศาสตร์พบว่า การสร้างปฏิสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนอยู่ในระดับดี คือ การสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดห้องเรียนให้น่าอยู่น่าเรียน การสร้างบรรยากาศการเรียนให้สนุกสนาน มีการแก้ไขข้อบกพร่องหรือข้อผิดพลาดทันทีที่พบ โดยการแนะนำและอธิบายข้อผิดพลาด มีการกระตุ้นให้นักเรียนได้คิดหาเหตุผลให้เกิดความเข้าใจ สร้างความสัมพันธ์ที่ดีเป็นกันเองกับนักเรียน ใกล้ชิด เอาใจใส่ดูแลอย่างใกล้ชิด และมีความสนใจนักเรียนที่มีปัญหาเป็นรายกรณี และซ่อมแก้ไขเป็นรายบุคคล สภาพแวดล้อมที่ดีจะทำให้ทุกคนมีความสุข มีความมั่นใจ และตระหนักในคุณค่าของตนเอง สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2539 : 9-17) ได้เสนอแนวทางการสร้างบรรยากาศ และสิ่งแวดล้อม ที่ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจ และมีแรงจูงใจในการเรียน คือ

1. การสร้างความเป็นกันเองระหว่างครูกับนักเรียน และระหว่างนักเรียนกับนักเรียน เช่น การจัดที่นั่งเป็นกลุ่ม แผนที่นั่งของนักเรียน
2. การยิ้มแย้มแจ่มใส แสดงอารมณ์ดี
3. ใช้คำพูดที่แสดงความเมตตา ไม่ใช้วาจาเยาะเย้ยถากถางนักเรียนหรือใช้อำนาจข่มขู่ให้นักเรียนกลัว ครูควรสนับสนุนให้นักเรียนมีส่วนร่วมในบทเรียน ให้คำ "ชม" มากกว่า "ติ"

4. ให้ความรักความอบอุ่น นักเรียนทุกคนควรจะมีความรู้สึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ เป็นที่รักและยอมรับของครูและเพื่อนๆ ครูจะต้องเป็นผู้สร้างความสัมพันธ์อันนี้ โดยต้องพยายามรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

5. ให้ความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจ โดยครูต้องเอาใจใส่และสอนนักเรียนให้อยู่ด้วยกันอย่างราบรื่น ไม่ขัดแย้งซึ่งกันและกัน

6. ให้ความยุติธรรม มีการปฏิบัติต่อนักเรียนทุกคนด้วยใจเป็นกลางไม่มีอคติอย่างสม่าเสมอ ต้องพยายามควบคุมอารมณ์ให้ได้ พร้อมทั้งจะให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน

7. ให้ความไว้วางใจและยกย่อง ให้นักเรียนทำงานหรือทำกิจกรรมตามที่กำหนดหรือตามที่ได้รับมอบหมาย โดยครูเป็นที่ปรึกษา ให้นักเรียนมีอิสระในการทำงาน เข้าใจตนเอง รับผิดชอบและเรียนรู้ด้วยตนเอง

8. มีความไวในการรับรู้อารมณ์ต่างๆ ของนักเรียน เช่น ในขณะที่ครูกำลังสอน เมื่อสังเกตเห็นว่านักเรียนไม่สนใจ ครูก็อาจจะเปลี่ยนกิจกรรมหรือเปลี่ยนเทคนิคในการสอน เพื่อให้ทุกคนหันมาสนใจในบทเรียนตามเดิม

9. มีการยอมรับนับถือ ครูเห็นคุณค่าในตัวนักเรียน ยอมรับว่านักเรียนเป็นบุคคลสำคัญ มีคุณค่าและสามารถเรียนได้ ให้โอกาสแสดงความรู้สึกโดยใช้วิธีสอนต่างๆ เช่น บทบาทสมมติ การใช้ละครชีวิตจริง หรือการสร้างสถานการณ์จำลอง

10. ให้นักเรียนทุกคนมีบทบาทในการสร้างความดี ให้นักเรียนที่เก่งช่วยสอนให้แก่คนที่เรียนอ่อน

11. ไม่แสดงพฤติกรรมที่ซ้ำ ครูต้องพยายามเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนไม่ทำให้ซ้ำๆ กันเป็นประจำ เพราะจะทำให้เกิดบรรยากาศที่น่าเบื่อหน่าย

12. ให้แรงเสริมหรือรางวัล ควรมีการให้กำลังใจแก่นักเรียนที่มีจุดเด่นด้านต่างๆ อย่างทั่วถึงและตามความเหมาะสม เช่น ชมเชยนักเรียนที่แสดงพฤติกรรมช่วยเหลือเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมเป็นกลุ่ม เพราะจะทำให้ผู้ได้รับการชมเชยมีความภาคภูมิใจ นักเรียนคนอื่นๆ ก็จะให้เห็นแบบอย่างที่ดี เป็นต้น

ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาเสริมสร้างคุณลักษณะอันดีไปเป็นไปในทิศทางที่พึงประสงค์ การเรียนการสอนนั้นมียุทธศาสตร์ประกอบทางด้านสิ่งแวดล้อมในการเรียนที่ละเอียดอ่อน และมีความสำคัญเท่าเทียมกันกับเนื้อหา วิชาและจุดประสงค์การเรียน ผู้สอนจะต้องพิจารณาเลือกใช้สภาพแวดล้อมในการเรียนให้ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพการสร้างสภาพสิ่งแวดล้อมที่ดีในการเรียนการสอนนั้น คือ บรรยากาศ

ที่ยกย่องและส่งเสริมความสำคัญของผู้เรียน มีความรู้สึกร่วมสมัย ขจัดช่องว่างระหว่างกันและกัน ให้ความเป็นอิสระ และใช้ความสามารถของผู้เรียนมาเป็นประโยชน์ในการฝึกอบรม ทักษะและพฤติกรรมของผู้สอน จะต้องแสดงออกว่าผู้สอนมีความปรารถนาดี ยกย่อง และนับถือ สนใจปัญหาของผู้เรียนอยู่ตลอดเวลา จึงเป็นการสร้างบรรยากาศแห่งความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ทั้งนี้จะต้องคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียนเป็นหลักมากกว่าความต้องการของผู้สอน

ที่กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่า การจัดสภาพสิ่งแวดล้อมด้านวิชาการ คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ตรงตามจุดประสงค์ ส่งเสริมความสามารถของแต่ละบุคคลและเป็นไปตามความต้องการของชุมชน ครูต้องเป็นผู้เร่งเร้าให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ในการพัฒนาตนเอง โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ รวมไปถึงการจัดบริการเพื่อส่งเสริมสนับสนุนทางวิชาการต่างๆ ให้เกิดกับนักเรียนในโรงเรียน

การจัดสภาพสิ่งแวดล้อมทั้งด้านกายภาพ การบริหาร และด้านวิชาการต่างก็เอื้อซึ่งกันและกัน ซึ่งโรงเรียนควรตระหนักและสร้างเสริมให้เกิดขึ้นเพื่อให้โรงเรียนเป็นสถานที่ที่น่าอยู่น่าเรียน แล้วบุคลากรจะอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข (อ้างถึงใน เนาวรัตน์ ขจร, 2549)

นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2535 : 55) ได้กำหนดการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมไว้ดังนี้

1. จัดตั้งชมรมหรือกลุ่มที่สนใจ เพื่ออนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม
2. จัดป้ายนิเทศข้อมูลข่าวสารทางด้านสิ่งแวดล้อม
3. สร้างกิจกรรมในโรงเรียนและชุมชน เพื่อรณรงค์ด้านสิ่งแวดล้อมโดยส่วนรวม เช่น จัดกิจกรรมในวันสำคัญทางสิ่งแวดล้อม จัดวันปลูกต้นไม้ หรือร่วมกับชุมชนพัฒนาสิ่งแวดล้อมต่างๆ ของโรงเรียนและชุมชน
4. จัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียน เพราะบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีนั้นเปรียบเสมือนครูที่พูดไม่ได้ แต่มีบทบาทอย่างลึกซึ้งในการเสริมสร้างความคิดและเอื้อให้นักเรียนพัฒนาได้เต็มความรู้ความสามารถ กล่อมเกลาจิตใจให้เป็นคนละเอียดอ่อน รักธรรมชาติ รับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม
5. จัดโอกาสให้ครู นักเรียน ได้พบปะกับผู้ปกครอง ผู้นำชุมชนหรือกลุ่มที่สนใจต่างๆ ในท้องถิ่น เพื่อแลกเปลี่ยนแนวคิดและร่วมกันสนับสนุนนักเรียนในการจัดทำกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาในชุมชน
6. ขอความร่วมมือจากบุคคลสำคัญในชุมชน และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตลอดจนองค์กรเอกชนต่างๆ ในกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาให้นักเรียน เช่น ขอเชิญเป็นวิทยากร

นอกจากกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมแล้ว สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2535 : 55) ยังได้เสนอแนวทางปฏิบัติที่สร้างสรรค์ไว้โดยการปลูกฝังพฤติกรรมให้กับนักเรียน ดังต่อไปนี้

1. ติดตามข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมของโลก เช่น ปัญหาเกี่ยวกับอุณหภูมิของโลกสูงขึ้น ปัญหาโอโซนในบรรยากาศของโลกถูกทำลาย เป็นต้น
2. เลือกรับการดำรงชีวิตแบบง่ายๆ ลดการฟุ่มเฟือย ไม่หลงเชื่อการโฆษณาสินค้า และไม่ซื้อสินค้าที่ไม่จำเป็น
3. ให้อักรักประหยัดพลังงานโดยเฉพาะในระดับประถมศึกษา ควรแนะนำให้ นักเรียนรู้จักประหยัดไฟฟ้าและน้ำ
4. นำของที่ใช้อย่างประหยัดมาใช้ซ้ำ เช่น ขวดพลาสติกที่ใช้ใส่เครื่องดื่ม อาจนำมาเป็นภาชนะในการปลูกต้นไม้ การนำกระดาษหนังสือพิมพ์ที่ใช้แล้วมาประดิษฐ์เป็นของใช้ประเภทอื่น ฯลฯ
5. พยายามให้ถูกวิธีและรู้จักรักษาความสะอาดที่อยู่อาศัย โรงเรียน และที่สาธารณะเท่าที่จะทำได้
6. หลีกเลี่ยงการใช้โฟมและพลาสติก เพราะเป็นสารที่ไม่ย่อยสลาย
7. ไม่สูบบุหรี่
8. เปิดวิทยุและโทรทัศน์เบาๆ ให้พอได้ยิน
9. รักษาขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของไทยไว้ ซึ่งนับว่าเป็นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางหนึ่ง
10. รู้จักเลือกซื้อผัก ผลไม้ที่ปราศจากยาฆ่าแมลง
11. หลีกเลี่ยงสินค้าสารเคมีที่บรรจุในกระป๋องสเปรย์
12. ระวังจับบุคคลที่ทำลายทรัพยากรป่าไม้
13. ไม่เบียดเบียนผู้อื่น
14. ทำบริเวณบ้าน โรงเรียนให้สะอาดร่มรื่น
15. ตักอาหารให้พอดี และรับประทานอาหารให้หมดจาน
16. มุ่งประโยชน์ของสินค้ามากกว่าความสวยงามภายนอก
17. ข้ามถนนตรงทางม้าลาย สะพานลอย หรือเมื่อสัญญาณอนุญาตให้ข้าม
18. ไม่ทำลายสิ่งของอันเป็นสาธารณะสมบัติ เช่น โต๊ะ เก้าอี้ ถังขยะ ฯลฯ
19. ไม่ขีดเขียนผนัง กำแพง รั้ว หอน้ำ เป็นต้น
20. ใช้โทรศัพท์ตามความจำเป็น

3 การจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการ

3.1 ด้านอาคารสถานที่

โรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการ ประกอบไปด้วย 5 อาคาร ได้แก่ อาคาร 1 มีจำนวน 3 ชั้น 15 ห้องเรียน ห้องส้วม 36 ห้อง ห้องน้ำ 11 ห้อง อาคาร 2 มีจำนวน 5 ชั้น 24 ห้องเรียน ห้องน้ำ อนุบาล 7 ห้อง ห้องน้ำชาย 3 ห้อง ห้องน้ำหญิง 4 ห้อง ห้องปฏิบัติการ 7 ห้อง อาคาร 3 มีจำนวน 5 ชั้น 16 ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการมีจำนวน 12 ห้อง อาคาร 4 มีจำนวน 4 ชั้น 10 ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ 10 ห้อง มีห้องน้ำชาย 3 ห้อง ห้องน้ำหญิง 6 ห้อง และอาคาร 5 (โดม) มีจำนวน 5 ชั้น 18 ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ 7 ห้อง ห้องน้ำครูชาย 5 ห้อง 15 ที่ ห้องน้ำนักเรียนหญิง 35 ห้อง ห้องน้ำชาย 30 ห้อง และอาคารประกอบเป็นสำนักงานบริษัทเอเอ็มเอ็บบจจำกัด ซึ่งอาคารเรียนทุกอาคารมีความสะอาดแข็งแรงและมีความปลอดภัย ได้รับการดูแลรักษาความสะอาดให้น่าดู น่าอยู่น่าใช้อย่างสม่ำเสมอ

ภาพประกอบ 2 อาคารเรียน โรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการ

นอกจากนี้บริเวณรอบๆ โรงเรียนมีแนวกำแพงเขตโรงเรียนรอบทุกด้าน ภายในโรงเรียนมีไม้ร่มเงา มีการปลูกไม้ดอกไม้ประดับเพื่อการศึกษาและเพื่อความสวยงาม เสริมสร้างสภาพจิตใจที่ดีแก่ครูและนักเรียน สนามกีฬาและสนามเด็กเล่นจัดไว้เป็นสัดส่วนเพื่อความปลอดภัย มีครูเวรควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด อุปกรณ์เครื่องเล่นในสนามมีการตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง มีสถานที่สำหรับพักผ่อนหย่อนใจเป็นระเบียบสวยงาม ฝ่ายอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม

ของโรงเรียนได้จัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ เอื้อต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิต โรงเรียนมี
ร่มไม้ อ่างน้ำพุ อ่างเลี้ยงปลา ฯลฯ

ภาพประกอบ 3 สถานที่สำหรับพักผ่อนหย่อนใจภายในโรงเรียน

3.1.1 ห้องเรียน

ห้องเรียนของโรงเรียนสหศาสตร์วิทยาคาร ในระดับอนุบาลเป็นอาคาร 3
ชั้น มีพนักงานและครูพี่เลี้ยง ครูประจำชั้นดูแลความสะอาด ความเรียบร้อย ส่วนอาคารเรียนของ
ระดับประถมและมัธยม การดูแลรักษาความสะอาดโดยทั่วไปเป็นหน้าที่รับผิดชอบของนักเรียน
ส่วนในห้องเรียนและบริเวณหน้าห้องเรียน ครูประจำชั้นและนักเรียนในห้องเรียนผลัดเปลี่ยนเป็น
เวรทำความสะอาด ขนาดของวัสดุอุปกรณ์ เช่น โต๊ะ เก้าอี้ มีขนาดเหมาะสมกับนักเรียน เพียงพอ
และอยู่ในสภาพดีพร้อมใช้งานอยู่เสมอ

ภาพประกอบ 4 สภาพห้องเรียน

นอกจากนี้ภายในโรงเรียนยังประกอบด้วยห้องปฏิบัติการต่างๆ ได้แก่ ห้อง
 ชาวแล็บ ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ห้องวงโยธวาทิต ห้องดนตรีสากล
 ห้องดนตรีไทย ห้องนาฏศิลป์ ห้องโสตทัศนศึกษา ศูนย์สื่อปฐมวัย ศูนย์สื่อประถมศึกษา-
 มัธยมศึกษา ห้องออกอากาศ ห้องแนะแนว ห้องจริยศึกษา ห้องคหกรรม ห้องปฏิบัติการ
 วิทยาศาสตร์ ห้องสมุด ห้องวัฒนธรรมไทย และห้องครัว

3.1.2 ห้องสมุด

ห้องสมุดของโรงเรียนตั้งอยู่ชั้น 2 ของอาคาร 4 เป็นห้องโถง ภายใน
 ห้องสมุดมีอากาศถ่ายเทสะดวก มีการระบายอากาศที่ดี มีแสงสว่างจากภายนอกเพียงพอ มี
 บรรณารักษ์ปฏิบัติหน้าที่ประจำ จัดหนังสือไว้เป็นหมวดหมู่ ห้องสมุดมีความสะอาด เป็นระเบียบ
 เรียบร้อย เป็นการสร้างบรรยากาศให้นักเรียนชอบใช้ห้องสมุด สร้างนิสัยรักการอ่านให้กับนักเรียน
 ได้เป็นอย่างดี

ภาพประกอบ 5 ห้องสมุด

3.1.3 ห้องพยาบาล

ห้องพยาบาลของโรงเรียนจะจัดเป็นสัดส่วน คือ แยกมุมและมีม่านกั้น
 ระหว่างเตียงนักเรียนหญิงและนักเรียนชาย โดยในห้องพยาบาลจะมีคุณครูพยาบาลนั่งประจำ
 ตลอดเวลา ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความสะดวกในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นให้แก่ นักเรียน อุปกรณ์และ
 เวชภัณฑ์ที่ใช้ประจำในห้องพยาบาลมีความสะอาด เพียงพอ และอยู่ในสภาพดีพร้อมที่จะใช้งาน
 ตลอดเวลาได้

ภาพประกอบ 6 เตียงผู้ป่วย และตู้ยาเวชภัณฑ์ภายในห้องพยาบาล

ภายในห้องพยาบาล มียาเวชภัณฑ์และวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นจัดเก็บเป็นระเบียบ มีป้ายบอกชื่อยาและสลากยาชัดเจน ในห้องพยาบาลจะมีผู้ยาประจำ โดยได้จัดยาสามัญเวชภัณฑ์ วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นพื้นฐาน เพื่อความสะดวกในการให้บริการแก่นักเรียน – บุคลากรทุกคนในโรงเรียน วางยาไว้ในที่สูงเพื่อป้องกันอันตรายจากการที่นักเรียนหยิบยาหรืออุปกรณ์ใช้เองได้ นอกจากนี้ก็ยังมีนักเรียน อ.ส.ร. (นักเรียนอาสาสมัครสาธารณสุขโรงเรียน) มาช่วยดูแลในช่วงเช้าและช่วงพักกลางวัน ยาทุกชนิดได้รับการตรวจสอบการหมดอายุอยู่ตลอดเวลา และภายในห้องพยาบาลยังมีอ่างล้างมือเฉพาะเพื่อความสะอาดและสะดวกมากขึ้น

3.1.4 โรงอาหาร

อาหารและเครื่องดื่มบรรจุในภาชนะที่ปิดสนิทและมีเครื่องหมาย อย. ที่ถูกต้อง ได้ผ่านมาตรฐานอาหารปลอดภัยได้คุณภาพเครื่องหมาย อย. ครบทุกข้อ น้ำแข็งที่ใช้บริโภคมีภาชนะใส่ที่มีฝาปิด ไม่มีสิ่งของหรือเครื่องดื่มแช่ปนอยู่ โรงเรียนได้ผลิตเครื่องดื่มขึ้นเองถูกต้องตามหลักโภชนาการ เช่น น้ำผลไม้ไม่มีส่วนผสมที่เป็นสารเคมี อาหารสดและอาหารแห้งมีคุณภาพดีแยกเก็บเป็นสัดส่วน ไม่มีการนำไปแช่ปะปนกับอาหารสด ใช้เนื้อสัตว์ตามธรรมชาติไม่ใช่สีผสมอาหารที่ผิดไปจากธรรมชาติ และอาหารทั้งหมดจัดให้วางสูงจากพื้นอย่างน้อย 60 เซนติเมตร ก่อนการนำมาใช้ปรุงอาหาร ผัก ผลไม้ มีการแช่น้ำเพื่อให้คราบสารเคมีหรือสิ่งสกปรกที่ติดกับผักและเนื้อสัตว์ออกเพื่อความปลอดภัย ส่วนอาหารที่ถูกตัดไว้ก่อนนักเรียนลงมารับประทานนั้นจะมีการนำฝาซีมาปิดเพื่อป้องกันเชื้อโรค

สถานที่สำหรับรับประทานอาหารเช้าเป็นระเบียบ โดยโต๊ะที่ใช้นั่งรับประทานอาหารนั้นเป็นโต๊ะที่ทำจากไม้ ซึ่งมีความแข็งแรงทนทาน ใช้วัสดุที่ไม่ดูดซึมน้ำ ผนังและเพดานมีสีอ่อน โดยใช้สีขาวสภาพดีสะอาดอยู่ตลอดเวลา อีกทั้งบริเวณโดยรอบของโรงอาหาร

นั้นสะอาดและไม่มีสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรค การทำความสะอาดโรงอาหารนั้นนอกจากเป็นหน้าที่ของนักการฯและแม่บ้านแล้ว ทางโรงเรียนยังจัดให้นักเรียนแบ่งเวรกันทำความสะอาดในแต่ละวันด้วย เพื่อช่วยกันเก็บเศษขยะ ทำความสะอาดโต๊ะเก้าอี้ และเป็นการรณรงค์ให้นักเรียนทุกคนตระหนักถึงการช่วยกันรักษาความสะอาด ปลุกฝังให้นักเรียนรู้คุณค่าของใช้ส่วนรวมอีกด้วย ส่วนการจัดสถานที่ในการรับประทานอาหารนั้น โต๊ะเก้าอี้ถูกวางไว้อย่างเป็นระเบียบ สามารถเดินเข้าไปเพื่อนั่งรับประทานอาหารกลางวันอย่างสะดวกสบาย มีบรรยากาศที่ดี บริเวณรับประทานอาหารปลอดโปร่ง มีแสงสว่างเพียงพอ อีกทั้งในการปรุงอาหารไม่มีเขม่าควันออกจากห้องปรุงอาหารเนื่องจากมีพัดลมระบายอากาศ ควัน และกลิ่นไม่พึงประสงค์จากการปรุงอาหารออกไป

ภาพประกอบ 7 โรงอาหาร และอาหารที่มีฝาชีปกปิดไว้เพื่อป้องกันเชื้อโรค

การจำหน่ายอาหาร มีตู้สำหรับปกปิดอาหารที่ปรุงเสร็จแล้ว ด้านหน้าของผู้เป็นกระจกใสขนาดไม่สูงเกินไป เพื่อป้องกันฝุ่นละอองหรือสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรคไม่ให้เข้าไปหรือเสมหะจากผู้ซื้อจะทำให้อาหารไม่สะอาด เป็นที่แพร่กระจายของเชื้อโรค เพื่อความปลอดภัยของนักเรียนจึงมีกระจกปิดเอาไว้ น้ำดื่ม เครื่องดื่ม น้ำผลไม้ต้องสะอาด ใส่ในภาชนะที่มีฝาปิด ค้ำสำหรับตักมีการวางสูงจากพื้น 60 เซนติเมตร เพื่อควบคุมคุณภาพของเครื่องดื่ม และป้องกันการปนเปื้อนของเครื่องดื่มจากภาชนะอุปกรณ์ เพื่อไม่ให้ฝุ่นละอองเข้าไป จึงมีการนำฝามาปิดให้สนิท และป้องกันสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรคเข้ามา

ภาพประกอบ 8 ตู้กระจกสำหรับวางอาหารจำหน่าย

ภาชนะอุปกรณ์ เช่น จาน ชาม ช้อน ส้อม ทำด้วยวัสดุที่ไม่มีอันตรายไม่ ตกแต่งสี เช่น สแตนเลส กระจ่างเคลือบขาวแก้ว อลูมิเนียมทำด้วยวัสดุที่ไม่เป็นอันตรายต่อเด็ก โรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการจึงควบคุมความสะอาดเป็นหลัก เพื่อพัฒนาและส่งเสริมด้านสุขภาพ ของนักเรียน และภาชนะอุปกรณ์สะอาดปราศจากเศษอาหารและสารเคมี

ภาพประกอบ 9 ถาดอาหาร จานชาม สะอาดปลอดภัย

อ่างล้างภาชนะอุปกรณ์ แข็งแรงและทนทานต่อการใช้งานสูงขึ้นจากพื้นอย่างน้อย 60 เซนติเมตร

มีที่ระบายที่ใช้งานได้ดี มีขนาดใหญ่ เหมาะสมกับการใช้งานและสามารถ ใช้ล้างภาชนะได้โดยสะดวก การล้างภาชนะอุปกรณ์ การเปลี่ยนน้ำถ่ายน้ำและระบายน้ำเสียได้ดี ไม่มีการอุดตันของท่อน้ำ มีการแยกอ่างล้างผัก เนื้อ ผลไม้ออกจากกัน ไม่มีการใช้รวมปะปนกัน เพื่อความสะอาดปลอดภัย

ภาพประกอบ 10 อ่างล้างภาชนะอุปกรณ์

ภาชนะอุปกรณ์เก็บไว้ในชั้นวางโปร่งที่สะอาด แข็งแรงทนทาน ไม่ดูดซึมน้ำ และสูงจากพื้น 60 เซนติเมตร ปล่อยให้แห้งโดยธรรมชาติ หลังจากนั้นจึงนำผ้าสะอาดมาคลุม เพื่อไม่ให้ฝุ่นหรือสิ่งแปลกปลอมเข้ามาปะปนในภาชนะในกรณีที่ไม่ได้ใช้งาน เพื่อให้ภาชนะสะอาดและลดการเจริญเติบโตเพิ่มจำนวนของเชื้อโรค และผ้าที่นำมาคลุมภาชนะมีสีขาวสะอาด ไม่มีนำมาใช้ร่วมกับผู้อื่น ใช้คลุมจาน ชาม ช้อน ส้อม โดยเฉพาะ

ภาพประกอบ 11 ชั้นวางโปร่งสำหรับคว่ำถาดอาหาร

นอกจากนี้โรงเรียนยังได้รับการประเมินโรงอาหารมาตรฐานจากเทศบาลนครหาดใหญ่ ได้รับโล่รางวัลเชิดชูเกียรติเนื่องจากการประเมินระดับดีมาก 5 ปีซ้อน โรงเรียนได้ส่งเข้าประเมินเป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทองเมื่อปี 2550 และได้ผ่านการประเมินเป็นที่เรียบร้อย หลังจากนั้นโรงเรียนก็ได้ทำการพัฒนาเพื่อให้เข้าเกณฑ์การประเมินเป็นโรงเรียนส่งเสริมระดับเพชรตั้งแต่ปีการศึกษา 2552 เป็นต้นมา

3.1.5 น้ำดื่มน้ำใช้

น้ำดื่มที่โรงเรียนจัดให้นักเรียนใช้ดื่มสะอาดและปลอดภัย เพราะผ่านการตรวจวิเคราะห์ตามมาตรฐานคุณภาพน้ำบริโภค กรมอนามัย พ.ศ. 2543 และมีใบกำกับผลการตรวจอย่างถูกต้องตามหลักเกณฑ์การจัดน้ำบริโภค มีจำนวน 21 จุด 75 ที่ นักเรียนทุกคนมีแก้วน้ำดื่มประจำตัว ไม่ใช่ร่วมกันเพื่อป้องกันการเกิดโรคติดต่อ

ภาพประกอบ 12 ถังสำหรับบรรจุน้ำดื่มสะอาด

น้ำใช้จำนวน 27 จุด 102 ที่

ภาพประกอบ 13 น้ำใช้ภายในบริเวณโรงเรียน

รายงานผลทดสอบคุณภาพตัวอย่างน้ำ ศูนย์ห้องปฏิบัติการกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข อาคารศูนย์ห้องปฏิบัติการ กรมอนามัย ถ.ติวานนท์ อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000 โทร. 0 2968 7600 โทรสาร. 0 2968 7604				
No. 1880 - 001-52 รหัสตัวอย่าง 526514 หน่วยงานที่ส่ง ศูนย์อนามัยที่ 12 ตำบล สะเตง สถานที่เก็บ โรงเรียนสหศาสตร์ จังหวัด สงขลา		สัญลักษณ์ชนิดตัวอย่าง P ประเภทน้ำ บาดาล ลักษณะตัวอย่าง ใสไม่มีสี ที่อยู่ 95 ถ.เทศบาล 1 อำเภอ เมือง จังหวัด ยะลา		รหัสตัวอย่างผู้ส่ง SCSK 001 วันที่เก็บ 20/8/2552 วันที่รับ 21/8/2552 วันที่วิเคราะห์ 21/8/2552
พารามิเตอร์ที่ทดสอบ	หน่วย	ผลการทดสอบ	วิธีใช้ทดสอบ *	เกณฑ์คุณภาพน้ำประปา กรมอนามัย พ.ศ. 2543
ความเป็นกรด-ด่าง (pH)	(pH at 25 °C)	6.7	Electrometric	6.5-8.5
สี (Colour)	(แพลตตินัมโคบอลต์)	<5	Visual Comparision	ไม่เกิน 15
ความขุ่น (Turbidity)	(เซ็นทียู)	0.08	Nephelometric	ไม่เกิน 10
ความกระด้าง (Hardness)	(มก./ล.)	1	EDTA Titrimetric	ไม่เกิน 500
ปริมาณสารละลายทั้งหมดที่เหลือจากการระเหย (TDS)	(มก./ล.)	20	TDS Dried at 180 °C	ไม่เกิน 1,000
เหล็ก (Fe)	(มก./ล.)	ND	ICP	ไม่เกิน 0.5
แมงกานีส (Mn)	(มก./ล.)	ND	ICP	ไม่เกิน 0.3
ทองแดง (Cu)	(มก./ล.)	0.055	ICP	ไม่เกิน 1.0
สังกะสี (Zn)	(มก./ล.)	0.034	ICP	ไม่เกิน 3.0
ตะกั่ว (Pb)	(มก./ล.)	ND	ICP	ไม่เกิน 0.03
โครเมียม (Cr)	(มก./ล.)	ND	ICP	ไม่เกิน 0.05
แคดเมียม (Cd)	(มก./ล.)	ND	ICP	ไม่เกิน 0.003
สารหนู (As)	(มก./ล.)	ND	ICP	ไม่เกิน 0.01
ปรอท (Hg)	(มก./ล.)	ND	AAS (Gold Amalgamator)	ไม่เกิน 0.001
ซัลเฟต (Sulfate)	(มก./ล.)	ND	Turbidimetric	ไม่เกิน 250
คลอไรด์ (Chloride)	(มก./ล.)	5	Argentometric	ไม่เกิน 250
ไนเตรท (Nitrate as Nitrate)	(มก./ล.)	1.93	Auto-Cadmium Reduction	ไม่เกิน 50
ฟลูออไรด์ (Fluoride)	(มก./ล.)	<0.10	Ion Selective Electrode	ไม่เกิน 0.7
โคลิฟอร์มแบคทีเรีย (Coliform Bacteria)	(เข็มที่เข็น/100 มล.)	2	Multiple-Tube Technique	0
ฟีคัลโคลิฟอร์มแบคทีเรีย (Faecal Coliform Bacteria)	(เข็มที่เข็น/100 มล.)	2	Multiple-Tube Technique	0

รายงานนี้ - รับรองเฉพาะตัวอย่างที่ได้ทดสอบเท่านั้น
 - ห้ามนำรายงานนี้ไปประกาศโฆษณา
 - ห้ามคัดถ่ายไปรับรองหรือรายงานผลเพียงบางส่วน โดยไม่ได้รับอนุญาตจากห้องปฏิบัติการ เป็นลายลักษณ์อักษร

หมายเหตุ : ND = Not Detected * Standard Methods for the Examination of Water and Wastewater 20th edition 1998.

หมายเหตุ 1. โคลิฟอร์มแบคทีเรีย <1.8 MPN/100 mL หมายถึง ไม่พบโคลิฟอร์มแบคทีเรีย
 2. ฟีคัลโคลิฟอร์มแบคทีเรีย <1.8 MPN/100 mL หมายถึง ไม่พบฟีคัลโคลิฟอร์มแบคทีเรีย

สภาพของตัวอย่าง : ปกติ ไม่ปกติ เพราะ

ภาวะแวดล้อมของตัวอย่าง : แฉะเย็น อุณหภูมิปกติ

ลงชื่อ _____ (นางนฤมล ตปนิยะกุล)
 ผู้อำนวยการศูนย์ห้องปฏิบัติการกรมอนามัย
 วันที่ 31 ส.ค. 2552

FM-RLDC-22-01 ฉบับที่ : 1 (แก้ไขครั้งที่) : 0 วันที่มีผลบังคับใช้ 18/09/49

ภาพประกอบ 14 รายงานผลทดสอบคุณภาพตัวอย่างน้ำ

3.1.6 สถานที่สำหรับให้นักเรียนแปรงฟัน

โรงเรียนมีนโยบายให้นักเรียนทุกระดับชั้นแปรงฟันหลังจากรับประทานอาหารกลางวัน เพื่อสุขภาพพลานามัยที่ดีของนักเรียน

ภาพประกอบ 15 สถานที่สำหรับให้นักเรียนแปรงฟัน

3.1.7 ห้องน้ำ ห้องส้วม

ห้องน้ำ ห้องส้วม ประกอบด้วยห้องน้ำครู 15 ห้อง ห้องน้ำนักเรียนหญิง 80 ห้อง และห้องน้ำนักเรียนชาย 51 ห้อง ส้วมได้มาตรฐาน HAS คือ ด้านความสะอาด ด้านความปลอดภัย และด้านความปลอดภัย 16 ข้อ ได้แก่ 1. พื้นผนัง เพดาน โถส้วมสะอาด 2. น้ำใช้เพียงพอ สะอาด ไม่มีกลิ่นน้ำขุ่นขม ชันตักน้ำสะอาด 3. มีผ้าเช็ดมือ 4. อ่างล้างมือ ก๊อกน้ำ กระจกอยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน 5. สบู่ล้างมือพร้อมใช้งาน 6. ถังขยะมีฝาปิดสะอาด ไม้รื้อซึม 7. ระบายอากาศดี ไม่มีกลิ่น 8. ท่อระบายสิ่งปฏิกูลไม่รั่ว แตก ชำรุด 9. มีเวรรักษาความสะอาด 10. ห้องน้ำเพียงพอ 11. พร้อมใช้งานตลอดเวลา 12. บริเวณที่ตั้งของส้วมไม่อยู่ในที่ลับตา 13. แยกห้องส้วมชายหญิงชัดเจน 14. ประตูที่จับ เปิด-ปิด ลูกบิดด้านในสะอาด สภาพดี 15. พื้นห้องส้วมแห้ง 16. แสงสว่างเพียงพอ มองเห็นได้ทั่วบริเวณ

ภาพประกอบ 16 อ่างล้างมือและห้องส้วมภายในโรงเรียน

3.1.8 การแยกขยะ

โรงเรียนใช้ถังขยะที่ไม่รั่วซึมและมีฝาปิดตามนโยบายเทศบาล ได้มีการแยกประเภทขยะ เช่น ขยะเปียก ขยะแห้ง ขยะทั่วไป เพื่อป้องกันกลิ่นและสัตว์นำโรคหลังจากการใช้งาน และนำถังขยะมาทำความสะอาด ส่วนขยะเปียก เช่น เศษอาหาร จะนำไปเป็นอาหารของสัตว์ โดยมีการสวมถุงพลาสติกไว้ด้านในของถังขยะเพื่อสะดวกในการทำทำความสะอาด และมีการนำขยะที่สามารถรีไซเคิลได้มาทำให้เกิดประโยชน์ใหม่ เช่น แก้วน้ำพลาสติกนำมาทำดอกไม้

ภาพประกอบ 17 ถังขยะที่แยกตามประเภทขยะ

3.1.9 การป้องกันอุบัติเหตุและความปลอดภัย

การป้องกันอุบัติเหตุและสภาวะแวดล้อมที่เป็นพิษ นักเรียนทุกคนมีประกันอุบัติเหตุ ทางโรงเรียนมีการตระหนักและบริหารจัดการในเรื่องการดูแลความปลอดภัยให้กับนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ได้แก่ การติดตั้งลูกกรงเหล็กรอบๆอาคารทุกอาคาร บริเวณคาน้ำมีการปิดฝายามิดชิด มีเครื่องหมายแสดงทิศทางการจราจรทางเท้าในการขึ้น-ลงบันได นอกจากนี้ทางโรงเรียนได้จัดให้มีครูเวรประจำวันในภาคเช้า ช่วงพักกลางวัน และเวลาเลิกเรียน โดยมอบหมายให้ครูเวรสวัสดิการดูแลความปลอดภัยตามจุดต่างๆ และปฏิบัติหน้าที่ดูแลนักเรียนเสมือนบุตรหลานของตนเอง เพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุร้ายแรงแก่นักเรียน

ภาพประกอบ 18 มีการติดตั้งลูกกรงเหล็กกรอบอาคาร

ภาพประกอบ 19 คุ้มน้ำมีการปิดฝาอย่างมิดชิด

ภาพประกอบ 20 มีเครื่องหมายแสดงทิศทางการจราจรทางเท้าในการขึ้น-ลงบันได

โรงเรียนมีระบบป้องกัน/อุปกรณ์ในการดับไฟ และมีการตรวจอุปกรณ์ไฟฟ้าอยู่เสมอ รวมถึงติดตั้งอุปกรณ์ดับเพลิงในทุกอาคารทุกชั้น ชั้นละ 1 เครื่อง อุปกรณ์ดับเพลิงทุกเครื่องอยู่ในสภาพดีสามารถใช้งานได้ทันที และฝ่ายอาหารได้ตรวจเช็คอยู่เป็นประจำ อุปกรณ์ไฟฟ้าทุกชนิด ได้รับการตรวจสอบเป็นระยะ ๆ มีการเปลี่ยนส่วนอุปกรณ์ไฟฟ้าที่เกิดการชำรุด ครุประจำชั้น หัวหน้าสายชั้นหรือผู้เกี่ยวข้องจะลงบันทึกในแบบบันทึกการแจ้งซ่อม

นอกจากนี้ ยังมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน มีผู้รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพของครู นักเรียน และบุคลากร มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพอย่างหลากหลาย เช่น การประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้จากเจ้าหน้าที่สาธารณสุขจากเทศบาลนครหาดใหญ่ให้กับนักเรียน การให้ความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาหารแก่ผู้ประกอบการอาหาร การประชุมเกี่ยวกับโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร เป็นต้น

สำหรับในเรื่องการสูบบุหรี่ นักเรียน ครู บุคลากร ไม่มีการสูบบุหรี่ภายในบริเวณโรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 100 ส่วนผู้ประกอบการ / บุคลากร ให้ความร่วมมืองดสูบบุหรี่ในบริเวณโรงเรียน และได้ติดป้ายเขตปลอดบุหรี่ภายในบริเวณโรงเรียน โดยทั่วกันทุกอาคารและหน้าโรงเรียนผู้มาติดต่องานเห็นได้ชัดเจน จึงไม่มีผู้ฝ่าฝืนแต่อย่างใด

ภาพประกอบ 21 ป้ายแสดงเขตปลอดบุหรี่

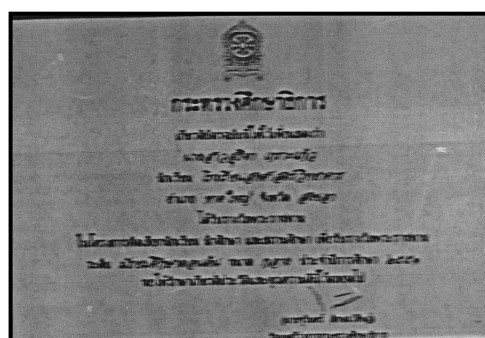
3.2 คุณลักษณะดีเด่นของโรงเรียนสาธิตสตรีวิทยาการ

3.2.1 ได้รับการรับรองมาตรฐานระบบบริหารคุณภาพ ISO 9002 :2008

ภาพประกอบ 22 โรงเรียนได้ผ่านการรับรองมาตรฐานในปี 2551

3.2.2 ผ่านการประกวดโรงเรียนนักเรียนรางวัลพระราชทานระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2551

ภาพประกอบ 23 เกียรติบัตรนักเรียนรางวัลพระราชทาน

3.3.3 ผ่านการประเมินโรงอาหารมาตรฐานระดับดีมาก 5 ปีซ้อน พ.ศ. 2548-2552 ได้รับโล่เชิดชูเกียรติจากเทศบาลนครหาดใหญ่

ภาพประกอบ 24 โล่เชิดชูเกียรติโรงอาหารระดับดีมาก 5 ปีต่อเนื่อง

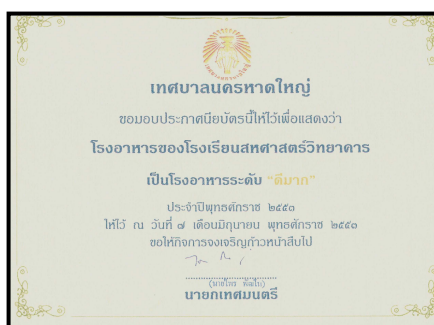
3.3.4 ผ่านเกณฑ์การประเมิน โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร พ.ศ.2552

ภาพประกอบ 25 เกียรติบัตรและโล่รับรองมาตรฐาน
โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร

3.3.5 ผ่านการประเมิน โรงอาหารมาตรฐานระดับดีมาก ของเทศบาลนคร

หาดใหญ่ พ.ศ. 2553

ภาพประกอบ 26 ประกาศนียบัตรผ่านการประเมิน โรงอาหารระดับดีมาก

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่องการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในทักษะของนักเรียน โรงเรียน สหศาสตร์วิทยาการ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

จิรพรรณ ประกอบดี, พิมพีใจ ซอบนา, เสาวนีย์ คำรงค์แดน และอนงค์ กั้นกระ โทก (2530) ศึกษาเรื่องสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาต้องการ จังหวัด เพชรบุรี ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ 1. ด้านบรรยากาศการเรียนการสอน พบว่า นักเรียนต้องการให้ ครูเป็นผู้ที่มีความเมตตา กรุณา มีความรู้ สอนแล้วนักเรียนเข้าใจ เป็นกันเองและสนิทสนมกับ นักเรียน 2. ด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน พบว่า ความต้องการให้มีความร่วมมือในการทำงาน หรือกิจกรรมต่างๆ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ไม่แก่งแย่งชิงดีชิงเด่น และไม่ทะเลาะเบาะแว้งกัน 3. ด้านกิจกรรมนักเรียน พบว่า ต้องการให้มีการพัฒนาโรงเรียนในวันสำคัญ สอนซ่อมเสริมให้กับ

นักเรียนที่เรียนอ่อน จัดไปทัศนศึกษานอกสถานที่ 4. ด้านระเบียบพบว่า นักเรียนต้องการให้มีระเบียบเกี่ยวกับการทำความสะอาดพกรู และการแต่งกาย 5. ด้านอาคารสถานที่ พบว่านักเรียนต้องการให้มีห้องปฐมพยาบาลที่มีอุปกรณ์ต่างๆเพียงพอ และมีต้นไม้ใหญ่ร่มรื่น 6. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ พบว่า ต้องการให้มีร้านสหกรณ์ที่มีสินค้าจำหน่ายในราคายุติธรรม และมีเครื่องขยายเสียงที่มีเสียงดังฟังชัดได้ยินทั่วถึงกัน

สนธยา สวัสดิ์ (2537) ศึกษาเรื่องปัญหาและความต้องการของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่า 1. นักเรียนมีปัญหาและความต้องการด้านการศึกษาต่อและอาชีพมากที่สุด ทั้งนี้พบว่านักเรียนไม่ทราบความถนัดและความสนใจด้านอาชีพของตนเอง ขาดความรู้ข่าวสารและการฝึกทักษะประสบการณ์ 2. ด้านการศึกษาพบว่านักเรียนต้องการพัฒนาอุปนิสัยในการเรียนและขาดวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในการเรียน 3. ด้านส่วนตัวและสังคม เป็นปัญหาและความต้องการอันดับสุดท้าย โดยพบว่านักเรียนมีปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับบุคคลและฐานะทางเศรษฐกิจยากจน 4. ผลการเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการพบว่า 4.1 นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีปัญหาและความต้องการในด้านการศึกษาต่อและอาชีพและด้านการศึกษามากกว่านักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และมัธยมศึกษาปีที่ 2 4.2 นักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีปัญหาและความต้องการในด้านการศึกษาต่อและอาชีพ และด้านการศึกษามากกว่านักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พิมพ์ใจ คำก้อน (2538) ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างวิถีชีวิตประชาธิปไตยกับสิ่งแวดล้อมภายในบ้าน โรงเรียน และสังคมของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1. แบบประเมินวิถีชีวิตประชาธิปไตยที่สร้างเป็นแบบประเมินพฤติกรรมบ่งชี้วิถีชีวิตประชาธิปไตยของนักเรียน ซึ่งเป็นแบบประเมินตนเอง ชนิดการจัดอันดับคุณภาพ 3 ด้าน คือ ด้านการระดมสมอง สามัคคีธรรม และปัญญาธรรม โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้แต่ละด้านจำนวน 24, 14 และ 10 พฤติกรรมตามลำดับ แบบประเมินนี้มีคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง มีอำนาจจำแนกรายชื่อและความเชื่อมั่นในระดับสูง 2. วิถีชีวิตประชาธิปไตยทั้ง 3 ด้าน มีความสัมพันธ์กันสูง 3. สิ่งแวดล้อมภายในบ้าน โรงเรียน และสังคมที่มีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตประชาธิปไตยทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดู ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว พฤติกรรมประชาธิปไตยของผู้ปกครอง และความสัมพันธ์กับเพื่อน ในขณะที่การรับข่าวสารจากสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตประชาธิปไตย 2 ด้านคือ ด้านสามัคคีธรรม และปัญญาธรรม ตัวพยากรณ์ที่ดีในการพยากรณ์วิถี

ชีวิตประชาธิปไตยแต่ละด้าน ได้แก่ พฤติกรรมประชาธิปไตยของผู้ปกครองความสัมพันธ์กับเพื่อน และความสัมพันธ์ภายในครอบครัว

ปราโมทย์ อุปถัมภ์ (2538) ศึกษาเรื่องการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในห้องเรียนของกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน จำแนกตามพฤติกรรมการเอาใจใส่จากครู นักเรียนได้เป็น 2 ลักษณะ คือ ห้องเรียนที่ได้รับการดูแลเอาใจใส่ จะมีการจัดตกแต่งอย่างสวยงาม สะอาด น่าสนใจ การจัดที่นั่งของนักเรียนมีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์ ถูกจัดเก็บอย่างเป็นระเบียบ ครูใช้เวลากับการทำงานสำหรับนักเรียนและห้องเรียนมาก ให้นักเรียน ได้มีส่วนร่วมในการรักษาสภาพแวดล้อมและความเป็นระเบียบของห้องเรียน นักเรียนมีความรัก และภาคภูมิใจในห้องเรียน มีวินัยในตนเองปฏิบัติกิจกรรมด้วยความมั่นใจ ทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะได้ ส่วนห้องเรียนที่ได้รับการดูแลเอาใจใสน้อย มีการจัดตกแต่งห้องเรียนไม่มากนัก นักเรียน เลื่อนั่งอย่างอิสระ รูปแบบของการจัดที่นั่งเป็นแบบถาวร ไม่มีความเป็นระเบียบของการจัดเก็บ วัสดุอุปกรณ์ ครูไม่ได้ให้ความสำคัญของความเป็นระเบียบเรียบร้อยและความสะอาดของห้องเรียน มากนัก นักเรียนยังต้องอาศัยคำสั่งในการปฏิบัติจากครู ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง สำหรับการ จัดบรรยากาศในห้องเรียน จำแนกตามลักษณะปฏิสัมพันธ์ของครูและนักเรียนได้เป็น 3 แบบ คือ 1. บรรยากาศแบบเป็นกันเอง ครูจะให้ความเป็นกันเองกับนักเรียนมาก มีการวางแผนการทำงาน ล่วงหน้า ให้ความากับนักเรียนเต็มที่ มีการสนับสนุนและส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เป็น รายบุคคล นักเรียนมีความใกล้ชิดกับครู มีความเชื่อมั่นและมีวินัยในตนเอง มีการร่วมมือและ ช่วยเหลือกันในการทำงาน 2. บรรยากาศแบบปล่อย ครูไม่ได้ให้ความเป็นกันเองกับนักเรียนมาก นัก ใช้วิธีแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าเป็นหลักในการทำงาน มีเวลาให้กับนักเรียนน้อย ไม่ค่อยกระตุ้น การแสดงออกของนักเรียน นักเรียนขาดความมั่นใจในการทำงาน 3. บรรยากาศแบบควบคุม ครู ควบคุมพฤติกรรมนักเรียนด้วยอำนาจอย่างเข้มงวด ใช้วิธีแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าเป็นหลักในการ ทำงาน มีเวลาให้กับนักเรียนน้อย นักเรียนไม่เต็มใจในการปฏิบัติตามคำสั่งของครู ขาดวินัยและ ความรับผิดชอบในตนเอง ภายในชั้นเรียนมีการแบ่งกลุ่มระหว่างนักเรียนด้วยกันเอง ในด้านปัจจัย ที่เกี่ยวข้องกับการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในห้องเรียน พบว่าเกิดจากปัจจัยหลัก 3 ประการ คือ 1. สภาพห้องเรียน ห้องเรียนที่มีความเหมาะสมด้านสุขลักษณะ และมีความพร้อมของ วัสดุอุปกรณ์ จะมีผลต่อการจัดการสอนของครูและการเรียนรู้ของนักเรียน 2. ตัวครู บุคลิกลักษณะ เฉพาะตัว ความตั้งใจในการทำงาน และรูปแบบของการปกครองชั้นเรียนของครู จะมีผลโดยตรง ต่อรูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในห้องเรียน 3. ตัวนักเรียน จำนวนนักเรียนที่

พอเหมาะ ลักษณะของวัฒนธรรม ความเชื่อและการปฏิบัติที่แตกต่าง จะมีส่วนกำหนดลักษณะสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เกิดขึ้นในห้องเรียน

กฤษฎา แดงมา (2540) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดสภาพสิ่งแวดล้อมกับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง ผลการศึกษามีดังนี้ 1. ด้านการจัดสภาพสิ่งแวดล้อมทางกายภาพและด้านการจัดกิจกรรมของครูและนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดสภาพสิ่งแวดล้อมกับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กันโดยภาพรวม

อภิชาติ บัวทอง (2541) ศึกษาเรื่องการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 3 ผลการศึกษพบว่า การรับรู้ของครูที่มีต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน และประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบการรับรู้ตามเพศของครูและสถานที่ตั้งของโรงเรียนพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และจากการวิจัยครั้งนี้พบว่าการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เจษฎา จรุงจรรยาพันธ์ (2544) ศึกษาเรื่องการจัดสภาพแวดล้อมตามความต้องการของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคพายัพ(เจ็ดลิน) ผลการศึกษพบว่า นักศึกษาต้องการให้มีการจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกอาคาร ด้านสิ่งแวดล้อมความสะดวกและด้านสิ่งแวดล้อมอื่นๆอยู่ในระดับมาก ในเรื่องจำนวนและคุณภาพของครุภัณฑ์ เครื่องมือเครื่องจักร ห้องให้คำปรึกษา ความทันสมัยของหนังสือ สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น โทรทัศน์ โต๊ะ เก้าอี้ ช่างเก็บของ(locker) ความสะอาดของห้องน้ำ ห้องส้วม บริเวณที่นั่งรับประทานอาหาร การป้องกันมลพิษด้านต่าง เช่น ควัน เสียง ฝุ่นละออง หลังคากันแดด กันฝน ทางเดินพื้นที่จอดรถ พื้นที่พักผ่อนหย่อนใจ อุปกรณ์ เครื่องมือการออกกำลังกาย ด้านการจัดการขยะมูลฝอยให้เพิ่มเติมจำนวนที่รองรับขยะ ทั้งภายในและภายนอกอาคาร ด้านสิ่งแวดล้อมความสะดวกอื่นๆ ให้เพิ่มตู้โทรศัพท์สาธารณะ สำหรับในด้านสิ่งแวดล้อมอื่นๆ ให้กำหนดเขตการก่อสร้างเพื่อป้องกันอันตรายและเสียงรบกวนการเรียนการสอน

รัชนิษฐ์ ธนะวดี (2544) ศึกษาเรื่องการจัดกิจกรรมแบบบูรณาการโดยใช้สิ่งแวดล้อมรอบตัว สำหรับนักเรียนโรงเรียนวัดสวนดอก ผลการศึกษพบว่า 1. แผนการเรียนการสอนแบบบูรณาการที่สร้างขึ้นมีจำนวน 6 หน่วยการเรียนรู้ ใช้เวลาในการเรียนการสอนหน่วยละ 15-

20 คาบ ลักษณะของแผนการสอนแบบบูรณาการเป็นการกำหนดเนื้อหาในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย (ยกเว้นพลศึกษา) และกลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพ (ยกเว้นงานเล็อก) และกลุ่มทักษะ (ภาษาไทย คณิตศาสตร์) ที่มีความสัมพันธ์กันโดยใช้กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตเป็นแกนกลางมาเชื่อมโยงประสบการณ์นักเรียน เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถแก้ปัญหาเรื่องสิ่งแวดล้อม 2. ความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการแก้ปัญหาเรื่องสิ่งแวดล้อมรอบตัวหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมรอบตัว พบว่านักเรียนทุกคนมีความเห็นตรงกันในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ทำให้มีความกระตือรือร้นอยากจะทำเรียนนักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม เนื้อหาที่เรียนเข้าใจง่ายและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

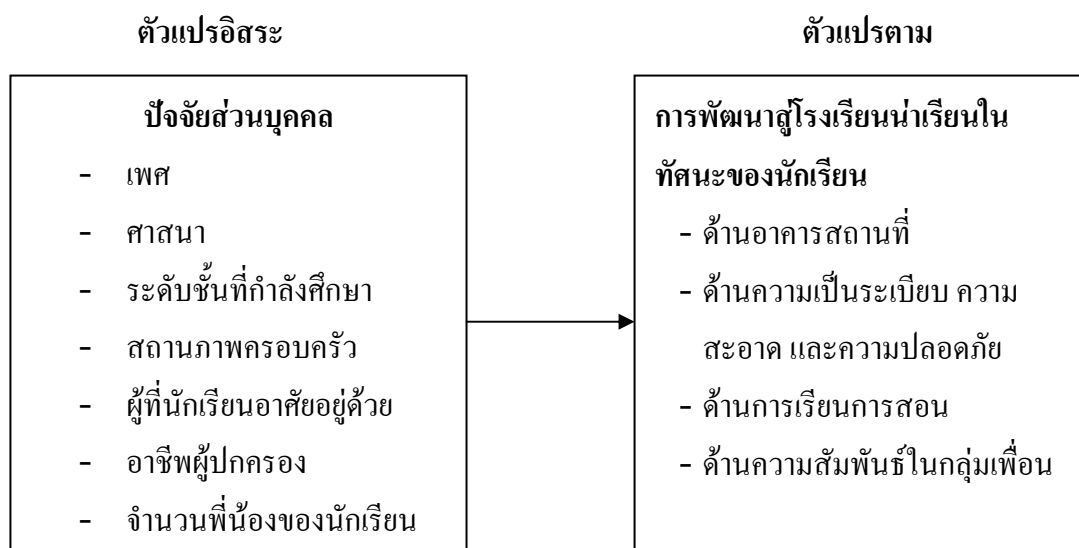
สุรพงษ์ รัตนวงศ์ (2546) ศึกษาเรื่องการพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้ของ โรงเรียนเมืองมุกวิทยาคม จังหวัดมุกดาหาร ผลการศึกษาพบว่า ก่อนการพัฒนาสภาพแวดล้อมของโรงเรียนไม่สวยงาม นักเรียนมีปัญหาเรื่องยาเสพติด น้ำดื่มไม่สะอาด ห้องเรียนไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ หลังจากที่ได้ดำเนินการพัฒนาสภาพแวดล้อมของโรงเรียนโดยใช้หลักการของกิจกรรม 5 ส ตามขั้นตอนของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแล้วพบว่า สภาพแวดล้อมสะอาดเป็นระเบียบ ปลอดภัย มีระบบการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด มีการจัดระบบสาธารณูปโภคที่ดี มีน้ำดื่มที่สะอาดและได้มาตรฐาน มีการดำเนินการจัดชั้นเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งผลให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ นักเรียนมีความสนใจ มีแรงจูงใจต่อการเรียนมากขึ้น มีความกระตือรือร้นในการทำงาน มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อนและครู ได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สูงขึ้น ทำให้โรงเรียนเป็นที่ยอมรับของชุมชน สอดคล้องกับระบบการประกันคุณภาพตามที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542

ศุภาพร ผิวงาม (2549) ศึกษาเรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1. การจัดการสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน ได้แก่ การกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม การวางแผนดำเนินการสิ่งแวดล้อม และการดำเนินและการปฏิบัติการ และอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน ได้แก่ การตรวจสอบและการปฏิบัติงานแก้ไข และการทบทวนการจัดการ 2. แนวทางการพัฒนาการจัดการสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี ในด้านการกำหนดนโยบายสิ่งแวดล้อม ควรมีการจัดทำแผนนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม มีการกำหนดตัวผู้รับผิดชอบให้ชัดเจนและเป็นลายลักษณ์อักษรโดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย สำหรับการดำเนินงาน

สิ่งแวดล้อมควรมีการกำหนดผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน ควรมีการจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน และควรมีการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนให้ชัดเจน ด้านดำเนินการและการปฏิบัติการ ควรมีการให้ความรู้กับครูและบุคคลที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับเกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดด้านสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับข้อกำหนดของ ISO 14001 ควรมีกำหนดกิจกรรมที่ยืดหยุ่นได้ตามสภาพปัจจุบันปัญหา และควรมีกำหนดผู้รับผิดชอบไว้อย่างชัดเจน ด้านการตรวจสอบและการปฏิบัติการแก้ไข ควรมีการกำหนดดัชนี/ตัวชี้วัดความสำเร็จของกระบวนการและกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม ควรมีการกำหนดการวางแผนในการตรวจสอบอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ และควรมีการกำหนดผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบแก้ไขอย่างชัดเจน และด้านการทบทวนการจัดการควรมีการจดบันทึกการเปลี่ยนแปลงในการทบทวนการจัดการ ควรมีการรวบรวมข้อมูลที่เป็นปัญหาและนำมาทบทวนการจัดการอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ โดยจัดทำเป็นปฏิทินการปฏิบัติงาน

5. กรอบแนวคิด

การศึกษาการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนของนักเรียน โรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ผู้ศึกษากำหนดกรอบแนวคิดไว้ดังนี้

ภาพประกอบ 27 กรอบแนวคิดในการศึกษา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่องการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในทักษะของนักเรียน โรงเรียน
สหศาสตร์วิทยาการ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ในครั้งนี้ผู้ศึกษาจะนำเสนอวิธีการวิจัย
ตามลำดับต่อไปนี้

1. แหล่งข้อมูล
2. ประชากร
3. ขนาดตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. แหล่งข้อมูล

1. ข้อมูลปฐมภูมิ เป็นข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมโดยใช้แบบสอบถามเป็น
เครื่องมือ จากนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-2 โรงเรียนสหศาสตร์
วิทยาการ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
2. ข้อมูลทุติยภูมิ เป็นข้อมูลที่ทำกรเก็บรวบรวมจากเอกสารต่างๆ และมีการ
บันทึกไว้เป็นทางการแล้ว เช่น เอกสารข้อมูลต่างๆของโรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการ งานวิจัยที่
เกี่ยวข้อง เป็นต้น

2. ประชากร

การทำวิจัยครั้งนี้ผู้ศึกษาได้กำหนดประชากรคือ นักเรียนที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 และมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการ จำนวน 344 คน ดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และมัธยมศึกษาปีที่ 2

ระดับชั้น	จำนวนนักเรียน (คน)	ร้อยละของจำนวนนักเรียน
มัธยมศึกษาปีที่ 1	165	48.0
มัธยมศึกษาปีที่ 2	179	52.0
รวม	344	100.0

3. ขนาดตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง

ในการกำหนดขนาดตัวอย่างในครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้หลักการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม โดยใช้สูตรของยามานะ (Yamane) (อ้างถึงใน รัตนา เชื้อจีน : 2551) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ e แทน ความคลาดเคลื่อนที่อาจเกิดจากกลุ่มตัวอย่าง (กำหนดให้ e = 0.05)

N แทน ขนาดของประชากร

n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

แทนค่าในสูตร

$$\begin{aligned} n &= \frac{N}{1 + N(0.05)^2} \\ &= \frac{344}{1 + 344(0.05)^2} \\ &= 184 \end{aligned}$$

ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ คือ นักเรียนจำนวน 184 คน ในการสุ่มตัวอย่างนั้น ผู้ศึกษาทำการสุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบ (Systematic Sampling) โดยใช้การเลือกตัวอย่างในลักษณะที่เป็นช่วงสุ่ม (Sampling Interval) ที่เท่าๆ กัน โดยดำเนินการดังต่อไปนี้

1. หาช่วงสุ่มดังนี้

$$\text{ช่วงสุ่ม (k)} = \frac{\text{ขนาดของประชากร(N)}}{\text{ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (n)}}$$

แทนค่าในสูตร

$$\begin{aligned} k &= \frac{344}{184} \\ &= 1.86 = 2 \end{aligned}$$

2. หาดำแหน่งเริ่มต้นโดยผู้ศึกษาสุ่มหมายเลข 1 ถึง k ขึ้นมาหมายเลขหนึ่ง หมายเลขนั้นกำหนดให้เป็น r สมมติให้ $r = 2$

3. ประชากรหมายเลข r จะได้รับเลือกเป็นประชากรเริ่มแรกในกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ได้รับเลือกต่อไป คือหมายเลข $r + k, r + 2k, r + 3k, \dots$ ได้แก่ประชากรหมายเลข 4, 6, 8, ๑๒ ตามลำดับจนครบ 184 คน

ตาราง 2 จำนวน ร้อยละ และขนาดตัวอย่างที่เหมาะสมของนักเรียนแต่ละระดับชั้น

ระดับชั้น	จำนวนนักเรียน (คน)	ร้อยละของจำนวน นักเรียน	ขนาดตัวอย่างของ แต่ละระดับชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1	165	48.0	88
มัธยมศึกษาปีที่ 2	179	52.0	96
รวม	344	100.0	184

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.1 ลักษณะเครื่องมือ

การศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบบสอบถามดังกล่าว แบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของตัวนักเรียน ลักษณะคำถามปลายปิด (Close-ended question) ประกอบด้วย เพศ ศาสนา ระดับชั้นที่กำลังศึกษา สถานภาพครอบครัว อาชีพของผู้ปกครอง จำนวนพี่น้อง

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในทัศนะของนักเรียนในด้านต่างๆ ลักษณะคำถามปลายปิด (Close-ended question) แบบ 5 ตัวเลือก และสร้างระดับเพื่อใช้จัดกลุ่มความต้องการ โดยให้น้ำหนักคะแนนดังนี้

คะแนน	ระดับการพัฒนา
1	น้อยที่สุด
2	น้อย
3	ปานกลาง
4	มาก
5	มากที่สุด

ส่วนที่ 3 แบบความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียน ในทัศนะของนักเรียน โรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการ เป็นลักษณะคำถามปลายเปิด (Opened-ended question)

4.2 การสร้างเครื่องมือ และการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การศึกษาครั้งนี้มีแนวทางดำเนินการในการสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของ เครื่องมือตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยชิ้นนี้ ศึกษาข้อมูลของการพัฒนา สู่โรงเรียนนำเรียน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. สร้างแบบสอบถาม
3. นำแบบสอบถามหาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ความสมบูรณ์ ความสอดคล้องของ ภาษาที่ใช้
4. การหาความเชื่อมั่น (Reliability) หลังจากผ่านการพิจารณาและแก้ไข ข้อบกพร่องของแบบสอบถามแล้ว ผู้ศึกษานำไปทดสอบหาความเชื่อมั่นกับนักเรียน โรงเรียน สหศาสตร์วิทยาการ จังหวัดสงขลา ซึ่งไม่ได้เป็นตัวอย่างในการศึกษาจำนวน 30 ราย โดยใช้สูตร ของครอนบาช (Cronbach) ปรากฏค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.958 ซึ่งอยู่ในระดับที่มีความเชื่อถือได้

5. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาดำเนินการแจกแบบสอบถามให้แก่ นักเรียนคน ละ 1 ชุด โดยใช้วิธีการสุ่มแบบเป็นระบบจากนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และมัธยมศึกษาปีที่ 2 ทั้งหมด 184 คน และเก็บแบบสอบถามคืนเมื่อตอบเสร็จแล้ว
2. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์เพื่อดำเนินการตาม ขั้นตอนของการวิจัยต่อไป

6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

6.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Statistical Product and Service Solutions (SPSS) และใช้สถิติในแต่ละตอน ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ จำนวนร้อยละ(Percent)
2. ข้อมูลแบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในทักษะของนักเรียนโรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. ข้อมูลการเปรียบเทียบระดับทักษะที่มีต่อการพัฒนาตามปัจจัยส่วนบุคคลวิเคราะห์โดยใช้สถิติ ดังนี้
 - 3.1 หาค่า t-test เพื่อเปรียบเทียบระดับการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในทักษะของนักเรียน ในด้านต่างๆ จำแนกตามตัวแปรอิสระที่มี 2 กลุ่ม ได้แก่ เพศ ระดับชั้นที่กำลังศึกษา
 - 3.2 หาค่า F-test เพื่อเปรียบเทียบระดับการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในทักษะของนักเรียน ในด้านต่างๆ จำแนกตามตัวแปรอิสระที่มีตั้งแต่ 3 กลุ่ม ขึ้นไป ได้แก่ อายุ ศาสนา สถานภาพครอบครัว อาชีพของผู้ปกครอง และจำนวนพี่น้อง

6.2 การแปลความหมายข้อมูล

การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของระดับการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในทักษะของนักเรียนโรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการ จะแบ่งเป็น 3 ระดับ โดยนำคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามมาจัดกลุ่มเพื่อแบ่งระดับความต้องการเป็น 3 ระดับ โดยอาศัยหลักเกณฑ์ดังนี้

การจัดกลุ่มคะแนนตามค่าพิสัยดังกล่าว จะได้ระดับการพัฒนา 3 ระดับ คือ

ระดับคะแนน	ระดับการพัฒนา
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 – 2.33	มีระดับการพัฒนา น้อย
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.34 – 3.66	มีระดับการพัฒนา ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.67 – 5.00	มีระดับการพัฒนา มาก

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในทัศนะของนักเรียนโรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการ จำนวน 184 คน เก็บแบบสอบถามได้ 184 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

1. การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาขอนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล จำแนกออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 การแสดงข้อมูลทั่วไปของประชากร

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนะที่มีต่อการพัฒนาโรงเรียนนำเรียนของนักเรียนโรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการ ใน 4 ด้าน คือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านความเป็นระเบียบ ความสะอาดและความปลอดภัย ด้านการเรียนการสอน และด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มประชากร

ตาราง 3 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (n = 184)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	81	44.0
หญิง	103	56.0
ศาสนา		
พุทธ	156	84.8
อิสลาม	25	13.6
คริสต์	3	1.6
ระดับที่กำลังศึกษา		
ม.1	89	48.4
ม.2	95	51.6

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (n = 184)	ร้อยละ
สถานภาพครอบครัว		
บิดามารดาอยู่ด้วยกัน	127	69.0
บิดามารดาแยกกันอยู่	31	16.8
บิดามารดาหย่าร้าง	22	12.0
อื่นๆ	4	2.2
ในปัจจุบันนักเรียนอาศัยอยู่กับ		
บิดามารดา	125	67.9
บิดา	13	7.1
มารดา	34	18.5
ญาติพี่น้อง	12	6.5
อาชีพผู้ปกครอง		
เกษตรกรกรรม	12	6.5
ค้าขาย	59	32.1
รับราชการ	16	8.7
ธุรกิจส่วนตัว	50	27.2
พนักงานโรงแรม	13	7.1
อื่นๆ	34	18.4
จำนวนพี่น้องร่วมบิดามารดา		
1 คน	43	23.4
2-3 คน	114	62.0
4-5 คน	23	12.5
6 คนขึ้นไป	4	2.2

ตาราง 3 เป็นข้อมูลทั่วไปของนักเรียนที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 184 คน ปรากฏข้อมูลดังนี้

นักเรียนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นนักเรียนเพศหญิง (ร้อยละ 56) นับถือศาสนาพุทธมากที่สุด (ร้อยละ 74.3) ส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้น ม.2 (ร้อยละ 51.6) สถานภาพครอบครัว บิดามารดาอยู่ด้วยกันมากที่สุด (ร้อยละ 60.5) ในปัจจุบันนักเรียนอาศัยอยู่กับ

บิดามารดามากที่สุด (ร้อยละ 59.5) ผู้ปกครองของนักเรียนผู้ตอบแบบสอบถามประกอบอาชีพ
ค้าขายมากที่สุด (ร้อยละ 28.1) และนักเรียนส่วนใหญ่มีพี่น้องร่วมบิดามารดา 2-3 คน (ร้อยละ 62)

ตอนที่ 2 ทักษะที่มีต่อการพัฒนาโรงเรียนนำเรียนของนักเรียนโรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการ

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในทักษะของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาสู่โรงเรียน
นำเรียนในภาพรวม

สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับ
ด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน	3.77	0.890	มาก
ด้านการเรียนการสอน	3.63	0.932	ปานกลาง
ด้านอาคารสถานที่	3.41	0.940	ปานกลาง
ด้านความเป็นระเบียบ ความสะอาด และความปลอดภัย	3.30	0.978	ปานกลาง
รวม	3.49	0.940	ปานกลาง

จากตาราง 4 แสดงให้เห็นว่านักเรียนโรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการมีทักษะต่อการ
พัฒนาโรงเรียนนำเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.49$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน
พบว่าด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$) ส่วนในด้านอื่นๆอยู่ในระดับ
ปานกลาง โดยด้านการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.63$) รองลงมาคือด้านอาคารสถานที่
($\bar{X} = 3.41$) และด้านความเป็นระเบียบ ความสะอาด และความปลอดภัย ($\bar{X} = 3.30$) ตามลำดับ

ตาราง 5 ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในทัศนะของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนา
 ผู้โรงเรียนนำเรียน ในด้านอาคารสถานที่

ข้อ ที่	สภาพแวดล้อมของ สถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น					ค่า เฉลี่ย (\bar{X})	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด		
1	โรงเรียนมีห้องเรียน จำนวนเพียงพอกับ นักเรียน	40 (21.7)	106 (57.6)	35 (19.0)	2 (1.1)	1 (0.5)	3.99	0.709
2	บริเวณโรงเรียนมี การตกแต่งไม้ดอก ไม้ประดับ มีความ ร่มรื่นสวยงาม	25 (13.6)	79 (42.9)	60 (32.6)	16 (8.7)	4 (2.2)	3.57	0.909
3	บริเวณโรงเรียนจัด สถานที่พักผ่อน เช่น ที่นั่งพัก สวนหย่อม ได้อย่างเหมาะสม และสวยงาม	18 (9.8)	55 (29.9)	67 (36.4)	35 (19.0)	9 (4.9)	3.21	1.019
4	โรงเรียนมีที่พักผ่อน เพียงพอกับจำนวน นักเรียน	16 (8.7)	36 (19.6)	85 (46.2)	41 (22.3)	6 (3.3)	3.08	0.946
5	โรงเรียนมีอุปกรณ์ สำหรับรับประทานอาหาร เพียงพอกับ จำนวนนักเรียน	26 (14.1)	59 (32.1)	72 (39.1)	17 (9.2)	10 (5.4)	3.40	1.020
6	โรงเรียนมีสถานที่ ออกกำลังกาย เล่น กีฬา และอุปกรณ์ กีฬาที่มีมาตรฐาน และจำนวนเพียงพอ	14 (7.6)	46 (25)	75 (40.8)	38 (20.7)	11 (6.0)	3.08	1.000

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อ ที่	สภาพแวดล้อมของ สถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น					ค่า เฉลี่ย (\bar{X})	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด		
7	โรงเรียนมีบริการน้ำ ดื่ม น้ำใช้เพียงพอกับ จำนวนนักเรียน	27 (14.7)	52 (28.3)	73 (39.7)	26 (14.1)	6 (3.3)	3.37	1.005
8	โรงเรียนมีห้อง ปฏิบัติการเพียงพอ กับจำนวนนักเรียน	21 (11.4)	58 (31.5)	87 (47.3)	15 (8.2)	3 (1.6)	3.43	0.859
9	ห้องเรียนและห้อง ปฏิบัติการมีระบบ การถ่ายเทสะดวก และการระบาย อากาศที่ดี	14 (7.6)	66 (35.9)	67 (36.4)	29 (15.8)	8 (4.3)	3.27	0.964
10	ห้องเรียนและห้อง ปฏิบัติการต่างๆ มี แสงสว่างเพียงพอ เหมาะแก่การเรียนรู้ และทำกิจกรรม	24 (13.0)	87 (47.3)	61 (33.2)	11 (6.0)	1 (0.5)	3.66	0.800
11	ห้องสมุดมี บรรยากาศที่มี ชีวิตชีวา สวยงาม	42 (22.8)	62 (33.7)	51 (27.7)	27 (14.7)	2 (1.1)	3.62	1.027
12	ห้องสมุดให้บริการ เกี่ยวกับเอกสาร ตำรา หรือสิ่งพิมพ์ เพียงพอกับนักเรียน	37 (20.1)	64 (34.8)	61 (33.2)	18 (9.8)	4 (2.2)	3.61	0.986

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อ ที่	สภาพแวดล้อมของ สถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น					ค่า เฉลี่ย (\bar{X})	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)
		มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด		
13	ห้องน้ำ ห้องส้วม เพียงพอกับจำนวน นักเรียน	9 (4.9)	45 (24.5)	78 (42.4)	38 (20.7)	14 (7.6)	2.98	0.978
		รวม					3.41	0.940

จากตาราง 5 พบว่าการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในทัศนะของนักเรียน โรงเรียน สหศาสตร์วิทยาการ ด้านอาคารสถานที่มีการพัฒนาอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.41 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.940 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าโรงเรียนมีห้องเรียนจำนวนเพียงพอกับนักเรียนมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99 อยู่ในเกณฑ์ระดับมาก และห้องน้ำห้องส้วมเพียงพอกับนักเรียนน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.98 อยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง

สรุปได้ว่า ทัศนะของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนของโรงเรียน สหศาสตร์วิทยาการ นักเรียนส่วนใหญ่ให้ทัศนะในด้านอาคารสถานที่ ดังนี้

สภาพแวดล้อมที่นักเรียนเห็นว่ามีการพัฒนาอยู่ในระดับมาก ได้แก่ โรงเรียนมีห้องเรียนเพียงพอกับนักเรียน และห้องเรียนและห้องปฏิบัติการต่างๆมีแสงสว่างเพียงพอ เหมาะแก่การเรียนรู้และทำกิจกรรม ส่วนสภาพแวดล้อมที่นักเรียนเห็นว่ามีการพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ห้องสมุดมีบรรยากาศที่มีชีวิตชีวาสวยงามและให้บริการเกี่ยวกับเอกสาร ตำรา หรือสิ่งพิมพ์เพียงพอกับจำนวนนักเรียน บริเวณโรงเรียนมีการตกแต่งไม้ดอกไม้ประดับมีความร่มรื่นและสวยงาม โรงเรียนมีห้องปฏิบัติการอื่นๆเพียงพอกับนักเรียน โรงอาหารมีอุปกรณ์สำหรับรับประทานอาหาร และมีบริการน้ำดื่มนำใช้เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ห้องเรียนและห้องปฏิบัติการมีระบบการถ่ายเทสะดวกและการระบายอากาศที่ดี โรงเรียนมีการจัดสถานที่พักผ่อน เช่น ที่นั่งพัก สวนหย่อม ได้อย่างเหมาะสมสวยงาม และเพียงพอต่อนักเรียน โรงเรียนมีสถานที่ออกกำลังกาย เล่นกีฬา และอุปกรณ์กีฬาที่มีมาตรฐาน มีจำนวนเพียงพอกับนักเรียน และห้องน้ำห้องส้วมเพียงพอกับนักเรียน

ตาราง 6 ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในทัศนะของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนา
 ผู้โรงเรียนนำเรียน ในด้านความเป็นระเบียบ ความสะอาด และความปลอดภัย

ข้อ ที่	สภาพแวดล้อมของ สถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น					ค่า เฉลี่ย (\bar{X})	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)
		มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด		
1	ห้องเรียนมีความ สะอาด เป็นระเบียบ เรียบร้อย	8 (4.3)	59 (32.1)	83 (45.1)	27 (14.7)	7 (3.8)	3.18	0.874
2	บริเวณโรงเรียน เช่น บริเวณสนาม ทาง เท้า มีความสะอาด ปราศจากขยะมูล ฝอย	12 (6.5)	58 (31.5)	78 (42.4)	34 (18.5)	2 (1.1)	3.24	0.867
3	โรงอาหารมีความ สะอาด ถูกหลัก อนามัย	20 (10.9)	46 (25.0)	71 (38.6)	35 (19.0)	12 (6.5)	3.15	1.059
4	ห้องน้ำห้องส้วมมี ความสะอาด ปราศจากกลิ่น รบกวน	9 (4.3)	20 (10.9)	61 (33.2)	68 (37.0)	26 (14.1)	2.55	1.023
5	อาคารเรียนและ อาคารประกอบอื่นๆ มีความมั่นคง แข็งแรง และ ปลอดภัย	43 (23.4)	89 (48.4)	40 (21.7)	9 (4.9)	3 (1.6)	3.87	0.884
6	โรงเรียนมีบริการน้ำ ดื่มน้ำใช้ที่สะอาด ถูกหลักอนามัย	23 (12.5)	63 (34.2)	63 (34.2)	28 (15.2)	7 (3.8)	3.36	1.010

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อ ที่	สภาพแวดล้อมของ สถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น					ค่า เฉลี่ย (\bar{X})	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)
		มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด		
7	โรงเรียนมีการ จัดการจราจรอย่าง เป็นระบบ และมี ความเป็นระเบียบ เรียบร้อย	31 (16.8)	71 (38.6)	51 (27.7)	21 (11.4)	10 (5.4)	3.50	1.071
8	โรงเรียนมีการจัด ระบบรักษาความ ปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของ นักเรียน	24 (13.0)	60 (32.6)	64 (34.8)	30 (16.3)	6 (3.3)	3.36	1.009
9	ระเบียบข้อบังคับ ต่างๆของโรงเรียน เหมาะสมกับสภาพ ของสังคมปัจจุบัน	27 (14.7)	66 (35.9)	61 (33.2)	23 (12.5)	7 (3.8)	3.45	1.012
รวม							3.30	0.978

จากตาราง 6 พบว่าการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในทัศนะของนักเรียนโรงเรียน
สหศาสตร์วิทยาการ ด้านความเป็นระเบียบ ความสะอาด และความปลอดภัย ในทัศนะของนักเรียน
เห็นว่าโรงเรียนมีการพัฒนาอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.30 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
เท่ากับ 0.978 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า โรงเรียนมีอาคารเรียนและอาคารประกอบอื่น ๆ มีความ
มั่นคง แข็งแรง และปลอดภัยมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 อยู่ในเกณฑ์ระดับมาก และที่มีการ
พัฒนาน้อยที่สุดคือ ห้องน้ำห้องส้วมมีความสะอาด ปราศจากกลิ่นรบกวน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.55 อยู่
ในเกณฑ์ระดับปานกลาง

สรุปได้ว่า ทักษะของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนของโรงเรียน สหศาสตร์วิทยาการ นักเรียนส่วนใหญ่ให้ทักษะในด้านความเป็นระเบียบ ความสะอาด และความปลอดภัย ดังนี้

สภาพแวดล้อมที่นักเรียนเห็นว่ามีการพัฒนาอยู่ในระดับมาก ได้แก่ โรงเรียนมีอาคารเรียนและอาคารประกอบอื่นๆมีความมั่นคง แข็งแรง และปลอดภัย สภาพแวดล้อมที่นักเรียนเห็นว่ามีการพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ โรงเรียนมีการจัดการจราจรอย่างเป็นระบบและมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ระเบียบข้อบังคับต่างๆของโรงเรียนเหมาะสมกับสภาพของสังคม ปัจจุบัน โรงเรียนมีการบริการน้ำดื่ม น้ำใช้ที่สะอาด ถูกหลักอนามัย มีการจัดระบบรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักเรียน บริเวณโรงเรียน เช่น บริเวณสนาม ทางเท้า มีความสะอาด ปราศจากขยะมูลฝอย ห้องเรียนสะอาด มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย โรงอาหารมีความสะอาด ถูกหลักอนามัย และห้องน้ำห้องส้วมมีความสะอาด ปราศจากกลิ่นรบกวน

ตาราง 7 ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในทักษะของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียน ในด้านการเรียนการสอน

ข้อ ที่	สภาพแวดล้อมของ สถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น					ค่า เฉลี่ย (\bar{X})	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)
		มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด		
1	โรงเรียนให้ความ สนใจ และอำนวยความสะดวกต่อการ จัดกิจกรรมของ นักเรียน	33 (17.9)	71 (38.6)	52 (28.3)	24 (13.0)	4 (2.2)	3.57	1.000
2	ครูเตรียมการสอน เป็นอย่างดีทุกครั้งที่ เข้าสอน	34 (18.5)	67 (36.4)	62 (33.7)	18 (9.8)	3 (1.6)	3.60	0.953
3	ครูเอาใจใส่และ ตั้งใจในการสอน อย่างดี	39 (21.2)	72 (39.1)	54 (29.3)	17 (9.2)	2 (1.1)	3.70	0.942

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อ ที่	สภาพแวดล้อมของ สถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น					ค่า เฉลี่ย (\bar{X})	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด		
4	ครูมีความรู้ความ สามารถในการวิชาที่ สอนเป็นอย่างดี	44 (23.9)	94 (51.1)	41 (22.3)	5 (2.7)	-	3.96	0.757
5	ครูจัดกิจกรรมการ เรียนการสอนโดย ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ	30 (16.3)	79 (42.9)	64 (34.8)	11 (6.0)	-	3.70	0.813
6	ครูสร้างแรงจูงใจ เพื่อให้นักเรียน สนใจในวิชาเรียน	36 (19.6)	63 (34.2)	71 (38.6)	13 (7.1)	1 (0.5)	3.65	0.892
7	ครูส่งเสริมให้ นักเรียนแสวงหา ความรู้เพิ่มเติม นอกเหนือจากการ เรียนในชั้นเรียน	37 (20.1)	79 (42.9)	51 (27.7)	14 (7.6)	3 (1.6)	3.72	0.926
8	กิจกรรมการเรียน การสอนของครู มี ความชัดเจนเข้าใจ ง่าย	35 (19.0)	68 (37.0)	67 (36.4)	13 (7.1)	1 (0.5)	3.67	0.883
9	นักเรียนมีโอกาส ประเมินผลการสอน ของครู	31 (16.8)	56 (30.4)	62 (33.7)	26 (14.1)	9 (4.9)	3.40	1.077

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อ ที่	สภาพแวดล้อมของ สถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น					ค่า เฉลี่ย (\bar{X})	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)
		มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด		
10	มีการนำเทคโนโลยี ที่ทันสมัยมาใช้ ประกอบการจัด กิจกรรมการเรียน การสอน	23 (12.5)	66 (35.9)	52 (28.3)	33 (17.9)	10 (5.4)	3.32	1.077
รวม							3.63	0.932

จากตาราง 7 พบว่าการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในทัศนะของนักเรียน โรงเรียน
สหศาสตร์วิทยาคาร ด้านการเรียนการสอน ในทัศนะของนักเรียนเห็นว่าโรงเรียนมีการพัฒนาอยู่
ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.932 เมื่อพิจารณาเป็นราย
ข้อพบว่า ครูมีความรู้ความสามารถในวิชาที่สอนเป็นอย่างดีมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 อยู่ใน
เกณฑ์ระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ นักเรียนมีโอกาสประเมินผลการสอนของครู มี
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.32 อยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง

สรุปได้ว่า ทัศนะของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนของโรงเรียน
สหศาสตร์วิทยาคาร นักเรียนส่วนใหญ่ให้ทัศนะในด้านการเรียนการสอนว่า ครูผู้สอนมีความรู้
ความสามารถในการสอนเป็นอย่างดี ครูส่งเสริมให้นักเรียนแสวงหาความรู้เพิ่มเติมนอกเหนือจาก
การเรียนในชั้นเรียน ครูเอาใจใส่และตั้งใจในการสอนเป็นอย่างดี ครูจัดการเรียนการสอนโดยยึด
ผู้เรียนเป็นสำคัญ กิจกรรมการเรียนการสอนของครูมีความชัดเจน เข้าใจง่ายอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก
นอกจากนี้ ครูสร้างแรงจูงใจเพื่อให้นักเรียนสนใจในวิชาเรียน ครูเตรียมการสอนเป็นอย่างดีทุกครั้ง
ที่เข้าสอน โรงเรียนให้ความสนใจและอำนวยความสะดวกต่อการจัดกิจกรรมของนักเรียน มีการนำ
เทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และนักเรียนมีโอกาส
ประเมินผลการสอนของครู อยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง

ตาราง 8 ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในทัศนะของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนา
 ผู้โรงเรียนนำเรียน ในด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน

ข้อ ที่	สภาพแวดล้อมของ สถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น					ค่า เฉลี่ย (\bar{X})	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)
		มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด		
1	นักเรียนรู้จักนำ แนวทางที่ดีของ เพื่อนมาเป็นตัวอย่าง ในการปฏิบัติตน	26 (14.1)	72 (39.1)	69 (37.5)	12 (6.5)	5 (2.7)	3.55	0.910
2	นักเรียนมีส่วนร่วม ในการทำงานเป็น กลุ่มสม่ำเสมอ	36 (19.6)	94 (51.1)	44 (23.9)	8 (4.3)	2 (1.1)	3.84	0.827
3	นักเรียนมีความ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และมี มนุษยสัมพันธ์ที่ดี ต่อกัน	33 (17.9)	89 (48.4)	52 (28.3)	8 (4.3)	2 (1.1)	3.78	0.829
4	นักเรียนมีความ สามัคคี ช่วยเหลือ ซึ่งกันและกัน	35 (19.0)	80 (43.5)	55 (29.9)	11 (6.0)	3 (1.6)	3.72	0.896
5	นักเรียนรู้สึกอบอุ่น และสนุกสนาน เมื่อ ได้ร่วมกลุ่มทำ กิจกรรมกับเพื่อน	62 (33.7)	71 (38.6)	37 (20.1)	9 (4.9)	5 (2.7)	3.96	0.991
รวม							3.77	0.890

จากตาราง 8 การพัฒนาผู้โรงเรียนนำเรียนในทัศนะของนักเรียน โรงเรียน
 สหศาสตร์วิทยาการ ด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน ในทัศนะของนักเรียนเห็นว่าความสัมพันธ์ใน
 กลุ่มเพื่อนอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.890 เมื่อ
 พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนมีความรู้สึกอบอุ่นและสนุกสนานเมื่อได้ร่วมกลุ่มทำกิจกรรมกับ

เพื่อนมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 อยู่ในเกณฑ์ระดับมาก และข้อที่น้อยที่สุดคือ นักเรียนรู้จักนำแนวทางที่ดีของเพื่อนมาเป็นตัวอย่างในการปฏิบัติตน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55 อยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง

สรุปได้ว่า ทักษะของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนของโรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการ นักเรียนส่วนใหญ่ให้ทักษะในด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนว่า นักเรียนรู้สึกอบอุ่นและสนุกสนานเมื่อได้ร่วมกลุ่มทำกิจกรรมกับเพื่อน นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำงานเป็นกลุ่มอย่างสม่ำเสมอ มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และมีความสามัคคีช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ที่อยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลางคือ นักเรียนรู้จักนำแนวทางที่ดีของเพื่อนมาเป็นตัวอย่างในการปฏิบัติตน

2. การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 นักเรียนโรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการ ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีทักษะต่อการพัฒนาโรงเรียนนำเรียนในภาพรวมแตกต่างกัน

ตาราง 9 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะที่มีต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในภาพรวม ของนักเรียนโรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการ

ตัวแปร	n	\bar{X}	S.D.	t / F	p-value	เปรียบเทียบรายคู่
เพศ				0.440	0.660	
ชาย	81	3.51	0.615			
หญิง	103	3.47	0.566			
ศาสนา				1.040	0.356	
พุทธ	156	3.48	0.574			
อิสลาม	25	3.60	0.643			
คริสต์	3	3.12	0.242			
ระดับที่กำลังศึกษา				-0.265	0.791	
ม.1	89	3.48	0.571			
ม.2	95	3.50	0.594			
สถานภาพครอบครัว				2.475	0.046	
บิดามารดาอยู่ด้วยกัน	127	3.50	0.568			บิดามารดาอยู่ด้วยกันกับ บิดารดาหย่าร้าง

ตาราง 9 (ต่อ)

ตัวแปร	n	\bar{X}	S.D.	t / F	p-value	เปรียบเทียบรายคู่
สถานภาพครอบครัว (ต่อ)						
บิดามารดาแยกกันอยู่	31	3.67	0.495			บิดามารดาแยกกันอยู่กับ บิดามารดาหย่าร้าง
บิดามารดาหย่าร้าง	22	3.21	0.697			
บิดามารดาเสียชีวิต	4	3.32	0.521			
บุคคลที่นักเรียนอาศัยอยู่ด้วย				0.305	0.822	
บิดามารดา	125	3.50	0.567			
บิดา	13	3.57	0.745			
มารดา	34	3.46	0.609			
ญาติพี่น้อง	12	3.36	0.512			
อาชีพผู้ปกครอง				1.417	0.220	
เกษตรกรกรรม	12	3.62	0.309			
ค้าขาย	59	3.44	0.597			
รับราชการ	16	3.33	0.534			
ธุรกิจส่วนตัว	50	3.41	0.633			
พนักงานโรงแรม	13	3.74	0.452			
อื่นๆ	34	3.61	0.589			
จำนวนพี่น้องร่วมบิดามารดา				1.012	0.389	
1 คน	43	3.38	0.525			
2-3 คน	114	3.51	0.607			
4-5 คน	23	3.52	0.547			
6 คนขึ้นไป	4	3.80	0.591			

จากตาราง 9 จากค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับทักษะที่มีต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในภาพรวม อธิบายได้ดังนี้

จำแนกตามเพศ พบว่าค่าเฉลี่ยทักษะของเพศชายสูงกว่าเพศหญิง และพบว่านักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีทักษะต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จำแนกตามศาสนา พบว่าค่าเฉลี่ยระดับทัศนคติที่มีต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในภาพรวมของนักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลามมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.54 และพบว่า นักเรียนที่นับถือศาสนาต่างกันมีทัศนคติต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จำแนกตามระดับชั้นที่กำลังศึกษา พบว่าค่าเฉลี่ยของระดับทัศนคติที่มีต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในภาพรวมของนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สูงกว่านักเรียนที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และพบว่า นักเรียนที่ศึกษาในระดับชั้นที่ต่างกันมีทัศนคติต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จำแนกตามสถานภาพครอบครัว พบว่าค่าเฉลี่ยของระดับทัศนคติที่มีต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในภาพรวมของนักเรียนที่บิดามารดาแยกกันอยู่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.67 และพบว่านักเรียนที่มีสถานภาพครอบครัวต่างกันมีทัศนคติต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 2.475$, $p = 0.046$) โดยกลุ่มนักเรียนที่มีความแตกต่างกันคือ นักเรียนที่บิดามารดาอยู่ด้วยกันกับบิดามารดาหย่าร้าง และกลุ่มนักเรียนที่บิดามารดาแยกกันอยู่กับบิดามารดาหย่าร้าง

จำแนกตามการอาศัยอยู่กับบุคคลใกล้ชิด พบว่าค่าเฉลี่ยของระดับทัศนคติที่มีต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในภาพรวมของนักเรียนที่อาศัยอยู่กับบิดามีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.57 และพบว่านักเรียนที่อาศัยอยู่กับบุคคลผู้ใกล้ชิดต่างกันมีทัศนคติต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จำแนกตามอาชีพผู้ปกครอง พบว่าค่าเฉลี่ยของระดับทัศนคติที่มีต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในภาพรวมของนักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพพนักงานโรงแรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.74 และพบว่า นักเรียนที่มีอาชีพผู้ปกครองต่างกันมีทัศนคติต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จำแนกตามจำนวนพี่น้องร่วมบิดามารดา พบว่าค่าเฉลี่ยของระดับทัศนคติที่มีต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในภาพรวมของนักเรียนที่มีพี่น้องร่วมบิดามารดา 6 คนขึ้นไปมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.80 และพบว่านักเรียนที่จำนวนพี่น้องร่วมบิดามารดาต่างกัน มีทัศนคติต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 2 นักเรียนโรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการ ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการพัฒนาโรงเรียนนำเรียนในด้านอาคารสถานที่แตกต่างกัน

ตาราง 10 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติที่มีต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านอาคารสถานที่ ของนักเรียนโรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการ

ตัวแปร	n	\bar{X}	S.D.	t / F	p-value	เปรียบเทียบรายคู่
เพศ				0.439	0.661	
ชาย	81	3.43	0.672			
หญิง	103	3.39	0.584			
ศาสนา				1.004	0.368	
พุทธ	156	3.40	0.627			
อิสลาม	25	3.54	0.617			
คริสต์	3	3.08	0.277			
ระดับที่กำลังศึกษา				-0.167	0.868	
ม.1	89	3.40	0.615			
ม.2	95	3.41	0.649			
สถานภาพครอบครัว				1.567	0.199	
บิดามารดาอยู่ด้วยกัน	127	3.41	0.609			
บิดามารดาแยกกันอยู่	31	3.57	0.546			
บิดามารดาหย่าร้าง	22	3.20	0.775			
บิดามารดาเสียชีวิต	4	3.27	0.538			
บุคคลที่นักเรียนอาศัยอยู่ด้วย				0.582	0.627	
บิดามารดา	125	3.40	0.608			
บิดา	13	3.61	0.714			
มารดา	34	3.36	0.656			
ญาติพี่น้อง	12	3.33	0.609			
อาชีพผู้ปกครอง				1.080	0.373	
เกษตรกรรวม	12	3.49	0.450			
ค้าขาย	59	3.35	0.633			

ตาราง 10 (ต่อ)

ตัวแปร	n	\bar{X}	S.D.	t / F	p-value	เปรียบเทียบรายคู่
อาชีพผู้ปกครอง (ต่อ)						
รับราชการ	16	3.38	0.509			
ธุรกิจส่วนตัว	50	3.31	0.672			
พนักงานโรงแรม	13	3.67	0.505			
อื่นๆ	34	3.52	0.659			
จำนวนพี่น้องร่วมบิดามารดา				0.679	0.566	
1 คน	43	3.31	0.572			
2-3 คน	114	3.42	0.655			
4-5 คน	23	3.46	0.574			
6 คนขึ้นไป	4	3.67	0.488			

จากตาราง 10 จากค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านอาคารสถานที่ของนักเรียน โรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการ อธิบายได้ดังนี้

จำแนกตามเพศ พบว่าค่าเฉลี่ยของระดับทักษะที่มีต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านอาคารสถานที่ของเพศชายสูงกว่าเพศหญิง และพบว่านักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีทักษะต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านอาคารสถานที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จำแนกตามศาสนา พบว่าค่าเฉลี่ยระดับทักษะที่มีต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านอาคารสถานที่ของนักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลามมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.54 และพบว่านักเรียนที่นับถือศาสนาต่างกัน มีทักษะต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านอาคารสถานที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จำแนกตามระดับชั้นที่กำลังศึกษา พบว่าค่าเฉลี่ยของระดับทักษะที่มีต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านอาคารสถานที่ของนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สูงกว่านักเรียนที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และพบว่า นักเรียนที่ศึกษาในระดับชั้นที่ต่างกัน มีทักษะต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านอาคารสถานที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จำแนกตามสถานภาพครอบครัว พบว่าค่าเฉลี่ยของระดับทักษะที่มีต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านอาคารสถานที่ของนักเรียนที่บิดามารดาแยกกันอยู่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.57 และพบว่านักเรียนที่มีสถานภาพครอบครัวต่างกัน มีทักษะต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านอาคารสถานที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จำแนกตามการอาศัยอยู่กับบุคคลใกล้ชิด พบว่าค่าเฉลี่ยของระดับทักษะที่มีต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านอาคารสถานที่ของนักเรียนที่อาศัยอยู่กับบิดามีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.61 และพบว่านักเรียนที่อาศัยอยู่กับบุคคลผู้ใกล้ชิดต่างกัน มีทักษะต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านอาคารสถานที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จำแนกตามอาชีพผู้ปกครอง พบว่าค่าเฉลี่ยของระดับทักษะที่มีต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านอาคารสถานที่ของนักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพพนักงานโรงแรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.69 และพบว่า นักเรียนที่มีอาชีพผู้ปกครองต่างกัน มีทักษะต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านอาคารสถานที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จำแนกตามจำนวนพี่น้องร่วมบิดามารดา พบว่าค่าเฉลี่ยของระดับทักษะที่มีต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านอาคารสถานที่ของนักเรียนที่มีพี่น้องร่วมบิดามารดา 6 คนขึ้นไปมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.67 และพบว่านักเรียนที่จำนวนพี่น้องร่วมบิดามารดาต่างกัน มีทักษะต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านอาคารสถานที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 3 นักเรียนโรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการ ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีทักษะต่อการพัฒนาโรงเรียนนำเรียนในด้านความเป็นระเบียบ ความสะอาด และความปลอดภัยแตกต่างกัน

ตาราง 11 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะที่มีต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านความเป็นระเบียบ ความสะอาด และความปลอดภัย ของนักเรียนโรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการ

ตัวแปร	N	\bar{X}	S.D.	t / F	p-value	เปรียบเทียบรายคู่
เพศ				0.436	0.663	
ชาย	81	3.32	0.715			
หญิง	103	3.28	0.643			
ศาสนา				1.202	0.303	
พุทธ	156	3.27	0.675			
อิสลาม	25	3.48	0.685			
คริสต์	3	3.07	0.128			

ตาราง 11 (ต่อ)

ตัวแปร	N	\bar{X}	S.D.	t / F	p-value	เปรียบเทียบรายคู่
ระดับที่กำลังศึกษา				0.352	0.725	
ม.1	89	3.31	0.615			
ม.2	95	3.28	0.649			
สถานภาพครอบครัว				3.067	0.029	
บิดามารดาอยู่ด้วยกัน	127	3.31	0.663			บิดามารดาอยู่ด้วยกันกับ บิดารดาหย่าร้าง
บิดามารดาแยกกันอยู่	31	3.50	0.553			บิดามารดาแยกกันอยู่กับ บิดามารดาหย่าร้าง
บิดามารดาหย่าร้าง	22	2.98	0.813			
บิดามารดาเสียชีวิต	4	2.94	0.467			
บุคคลที่นักเรียนอาศัยอยู่ด้วย				0.430	0.732	
บิดามารดา	125	3.31	0.663			
บิดา	13	3.39	0.835			
มารดา	34	3.27	0.693			
ญาติพี่น้อง	12	3.11	0.674			
อาชีพผู้ปกครอง				1.399	0.227	
เกษตรกรกรรม	12	3.38	0.484			
ค้าขาย	59	3.24	0.676			
รับราชการ	16	3.15	0.599			
ธุรกิจส่วนตัว	50	3.21	0.750			
พนักงานโรงแรม	13	3.59	0.578			
อื่นๆ	34	3.30	0.650			
จำนวนพี่น้องรวมบิดามารดา				1.915	0.129	
1 คน	43	3.12	0.582			
2-3 คน	114	3.34	0.693			
4-5 คน	23	3.34	0.645			
6 คนขึ้นไป	4	3.78	0.973			

จากตาราง 11 จากค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านความเป็นระเบียบ ความสะอาด และความปลอดภัยของนักเรียน โรงเรียนสหศาสตร์ วิทยาการ อธิบายได้ดังนี้

จำแนกตามเพศ พบว่าค่าเฉลี่ยของระดับทักษะที่มีต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านความเป็นระเบียบ ความสะอาด และความปลอดภัยของเพศชายสูงกว่าเพศหญิง และพบว่านักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีทักษะต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านความเป็นระเบียบ ความสะอาด และความปลอดภัยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จำแนกตามศาสนา พบว่าค่าเฉลี่ยระดับทักษะที่มีต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านความเป็นระเบียบ ความสะอาด และความปลอดภัยของนักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลามมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.48 และพบว่า นักเรียนที่นับถือศาสนาต่างกัน มีทักษะต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านความเป็นระเบียบ ความสะอาด และความปลอดภัยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จำแนกตามระดับชั้นที่กำลังศึกษา พบว่าค่าเฉลี่ยของระดับทักษะที่มีต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านความเป็นระเบียบ ความสะอาด และความปลอดภัยของนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สูงกว่านักเรียนที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และพบว่านักเรียนที่ศึกษาในระดับชั้นที่ต่างกัน มีทักษะต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านความเป็นระเบียบ ความสะอาด และความปลอดภัยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จำแนกตามสถานภาพครอบครัว พบว่าค่าเฉลี่ยของระดับทักษะที่มีต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านความเป็นระเบียบ ความสะอาด และความปลอดภัยของนักเรียนที่บิดามารดาแยกกันอยู่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.50 และพบว่านักเรียนที่มีสถานภาพครอบครัวต่างกัน มีทักษะต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านความเป็นระเบียบ ความสะอาด และความปลอดภัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 3.067$, $p = 0.029$) โดยกลุ่มนักเรียนที่มีความแตกต่างกันคือ กลุ่มที่บิดามารดาอยู่ด้วยกันกับบิดามารดาหย่าร้าง และกลุ่มที่บิดามารดาแยกกันอยู่กับบิดามารดาหย่าร้าง

จำแนกตามการอาศัยอยู่กับบุคคลใกล้ชิด พบว่าค่าเฉลี่ยของระดับทักษะที่มีต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านความเป็นระเบียบ ความสะอาด และความปลอดภัยของนักเรียนที่อาศัยอยู่กับบิดามีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.39 และพบว่านักเรียนที่อาศัยอยู่กับบุคคลผู้ใกล้ชิดต่างกัน มีทักษะต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านความเป็นระเบียบ ความสะอาด และความปลอดภัยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จำแนกตามอาชีพผู้ปกครอง พบว่าค่าเฉลี่ยของระดับทักษะที่มีต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านความเป็นระเบียบ ความสะอาด และความปลอดภัยของนักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพพนักงานโรงแรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.58 และพบว่า นักเรียนที่มีอาชีพผู้ปกครองต่างกัน มีทักษะต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านความเป็นระเบียบ ความสะอาด และความปลอดภัยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จำแนกตามจำนวนพี่น้องร่วมบิดามารดา พบว่าค่าเฉลี่ยของระดับทักษะที่มีต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านความเป็นระเบียบ ความสะอาด และความปลอดภัยของนักเรียนที่มีพี่น้องร่วมบิดามารดา 6 คนขึ้นไปมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.78 และพบว่านักเรียนที่จำนวนพี่น้องร่วมบิดามารดาต่างกัน มีทักษะต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านความเป็นระเบียบ ความสะอาด และความปลอดภัยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 4 นักเรียนโรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการ ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีทักษะต่อการพัฒนาโรงเรียนนำเรียนในด้านการเรียนการสอนแตกต่างกัน

ตาราง 12 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะที่มีต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านการเรียนการสอน ของนักเรียนโรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการ

ตัวแปร	N	\bar{X}	S.D.	t / F	p-value	เปรียบเทียบรายคู่
เพศ				0.868	0.900	
ชาย	81	3.68	0.723			
หญิง	103	3.59	0.677			
ศาสนา				1.118	0.329	
พุทธ	156	3.64	0.688			
อิสลาม	25	3.64	0.770			
คริสต์	3	3.03	0.351			
ระดับที่กำลังศึกษา				-0.625	0.533	
ม.1	89	3.60	0.720			
ม.2	95	3.66	0.678			

ตาราง 12 (ต่อ)

ตัวแปร	N	\bar{X}	S.D.	t / F	p-value	เปรียบเทียบรายคู่
สถานภาพครอบครัว				1.595	0.192	
บิดามารดาอยู่ด้วยกัน	127	3.63	0.668			
บิดามารดาแยกกันอยู่	31	3.80	0.622			
บิดามารดาหย่าร้าง	22	3.38	0.868			
บิดามารดาเสียชีวิต	4	3.65	0.988			
บุคคลที่นักเรียนอาศัยอยู่ด้วย				0.110	0.954	
บิดามารดา	125	3.63	0.670			
บิดา	13	3.67	0.876			
มารดา	34	3.65	0.781			
ญาติพี่น้อง	12	3.53	0.582			
อาชีพผู้ปกครอง				1.173	0.324	
เกษตรกรกรรม	12	3.86	0.487			
ค้าขาย	59	3.59	0.724			
รับราชการ	16	3.41	0.735			
ธุรกิจส่วนตัว	50	3.56	0.771			
พนักงานโรงแรม	13	3.82	0.483			
อื่นๆ	34	3.76	0.631			
จำนวนพี่น้องร่วมบิดามารดา				0.469	0.705	
1 คน	43	3.53	0.620			
2-3 คน	114	3.65	0.746			
4-5 คน	23	3.68	0.613			
6 คนขึ้นไป	4	3.83	0.544			

จากตาราง 12 จากค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านการเรียนการสอนในทัศนะของนักเรียนโรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการ อธิบายได้ดังนี้

จำแนกตามเพศ พบว่าค่าเฉลี่ยของระดับทัศนคติที่มีต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านการเรียนการสอนของเพศชายสูงกว่าเพศหญิง และพบว่านักเรียนที่มีเพศต่างกันมีทัศนคติต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จำแนกตามศาสนา พบว่าค่าเฉลี่ยระดับทักษะที่มีต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียน ในด้านการเรียนการสอนของนักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลามมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.64 และพบว่า นักเรียนที่นับถือศาสนาต่างกันมีทักษะต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จำแนกตามระดับชั้นที่กำลังศึกษา พบว่าค่าเฉลี่ยของระดับทักษะที่มีต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านการเรียนการสอนของนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สูงกว่านักเรียนที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และพบว่า นักเรียนที่ศึกษาในระดับชั้นที่ต่างกันมีทักษะต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จำแนกตามสถานภาพครอบครัว พบว่าค่าเฉลี่ยของระดับทักษะที่มีต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านการเรียนการสอนของนักเรียนที่บิดามารดาแยกกันอยู่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.80 และพบว่านักเรียนที่มีสถานภาพครอบครัวต่างกันมีทักษะต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จำแนกตามการอาศัยอยู่กับบุคคลใกล้ชิด พบว่าค่าเฉลี่ยของระดับทักษะที่มีต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านการเรียนการสอนของนักเรียนที่อาศัยอยู่กับบิดามีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.67 และพบว่านักเรียนที่อาศัยอยู่กับบุคคลผู้ใกล้ชิดต่างกันมีทักษะต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จำแนกตามอาชีพผู้ปกครอง พบว่าค่าเฉลี่ยของระดับทักษะที่มีต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านการเรียนการสอนของนักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพเกษตรกรกรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.86 และพบว่า นักเรียนที่มีอาชีพผู้ปกครองต่างกันมีทักษะต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จำแนกตามจำนวนพี่น้องร่วมบิดามารดา พบว่าค่าเฉลี่ยของระดับทักษะที่มีต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านการเรียนการสอนของนักเรียนที่มีพี่น้องร่วมบิดามารดา 6 คนขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.83 และพบว่านักเรียนที่จำนวนพี่น้องร่วมบิดามารดาต่างกันมีทักษะต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 5 นักเรียนโรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการพัฒนาโรงเรียนนำเรียนในด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนแตกต่างกัน

ตาราง 13 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติที่มีต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน ของนักเรียน โรงเรียนสหศาสตร์ วิทยาการ

ตัวแปร	n	\bar{X}	S.D.	t / F	p-value	เปรียบเทียบรายคู่
เพศ				0.439	0.661	
ชาย	81	3.43	0.672			
หญิง	103	3.39	0.584			
ศาสนา				1.004	0.368	
พุทธ	156	3.40	0.627			
อิสลาม	25	3.54	0.617			
คริสต์	3	3.08	0.277			
ระดับที่กำลังศึกษา				-0.649	0.517	
ม.1	89	3.74	0.612			
ม.2	95	3.80	0.697			
สถานภาพครอบครัว				5.256	0.002	
บิดามารดาอยู่ด้วยกัน	127	3.80	0.634			บิดามารดาอยู่ด้วยกันกับ บิดามารดาหย่าร้าง
บิดามารดาแยกกันอยู่	31	4.00	0.539			บิดามารดาแยกกันอยู่กับ บิดามารดาหย่าร้าง
บิดามารดาหย่าร้าง	22	3.33	0.789			
บิดามารดาเสียชีวิต	4	3.50	0.115			
บุคคลที่นักเรียนอาศัยอยู่ด้วย				1.100	0.351	
บิดามารดา	125	3.83	0.593			
บิดา	13	3.58	0.874			
มารดา	34	3.70	0.814			
ญาติพี่น้อง	12	3.58	0.501			

ตาราง 13 (ต่อ)

ตัวแปร	n	\bar{X}	S.D.	t / F	p-value	เปรียบเทียบรายคู่
อาชีพผู้ปกครอง				1.660	0.147	
เกษตรกรกรรม	12	3.93	0.507			
ค้าขาย	59	3.74	0.671			
รับราชการ	16	3.40	0.516			
ธุรกิจส่วนตัว	50	3.77	0.662			
พนักงานโรงแรม	13	4.02	0.395			
อื่นๆ	34	3.84	0.759			
จำนวนพี่น้องร่วมบิดามารดา				0.599	0.616	
1 คน	43	3.71	0.689			
2-3 คน	114	3.80	0.660			
4-5 คน	23	3.70	0.618			
6 คนขึ้นไป	4	4.10	0.416			

จากตาราง 13 จากค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนของนักเรียนโรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการ อธิบายได้ดังนี้

จำแนกตามเพศ พบว่าค่าเฉลี่ยของระดับทักษะที่มีต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนของเพศหญิงสูงกว่าเพศชาย และพบว่านักเรียนที่มีเพศต่างกันมีทักษะต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จำแนกตามศาสนา พบว่าค่าเฉลี่ยระดับทักษะที่มีต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนของนักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลามมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.86 และพบว่า นักเรียนที่นับถือศาสนาต่างกันมีทักษะต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จำแนกตามระดับชั้นที่กำลังศึกษา พบว่าค่าเฉลี่ยของระดับทักษะที่มีต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนของนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สูงกว่านักเรียนที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และพบว่า นักเรียนที่ศึกษาในระดับชั้นที่ต่างกันมีทักษะต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จำแนกตามสถานภาพครอบครัว พบว่าค่าเฉลี่ยของระดับทักษะที่มีต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนของนักเรียนที่บิดามารดาแยกกันอยู่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.00 และพบว่านักเรียนที่มีสถานภาพครอบครัวต่างกันมีทักษะต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($F = 5.256, p = 0.002$) โดยกลุ่มนักเรียนที่มีความแตกต่างกันคือ กลุ่มที่บิดามารดาอยู่ด้วยกันกับบิดามารดาหย่าร้าง และกลุ่มที่บิดามารดาแยกกันอยู่กับบิดามารดาหย่าร้าง

จำแนกตามการอาศัยอยู่กับบุคคลใกล้ชิด พบว่าค่าเฉลี่ยของระดับทักษะที่มีต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนของนักเรียนที่อาศัยอยู่กับบิดามารดา มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.83 และพบว่านักเรียนที่อาศัยอยู่กับบุคคลผู้ใกล้ชิดต่างกันมีทักษะต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จำแนกตามอาชีพผู้ปกครอง พบว่าค่าเฉลี่ยของระดับทักษะที่มีต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนของนักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพพนักงานโรงแรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.02 และพบว่า นักเรียนที่มีอาชีพผู้ปกครองต่างกันมีทักษะต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จำแนกตามจำนวนพี่น้องร่วมบิดามารดา พบว่าค่าเฉลี่ยของระดับทักษะที่มีต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนของนักเรียนที่มีพี่น้องร่วมบิดามารดา 6 คนขึ้นไปมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.10 และพบว่านักเรียนที่จำนวนพี่น้องร่วมบิดามารดาต่างกันมีทักษะต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

จากการศึกษาเรื่องการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในทักษะของนักเรียนโรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา นักเรียนได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ ดังนี้

ด้านอาคารสถานที่ นักเรียนเห็นว่าห้องเรียนและห้องปฏิบัติการบางห้องควรมีการติดตั้งพัดลมเพิ่มขึ้น ควรจัดให้มีสถานที่ออกกำลังกาย สถานที่พักผ่อนเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียน นักเรียนช่วยกันปลูกต้นไม้เพื่อเพิ่มความร่มรื่นยิ่งขึ้น และควรขยายเวลาในการใช้ห้องสมุดในช่วงพักกลางวันเพื่อส่งเสริมให้เด็กรักการอ่านยิ่งขึ้น

ด้านความเป็นระเบียบ สะอาด และความปลอดภัย ควรมีการปรับปรุงห้องน้ำห้องส้วมที่ชำรุดให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน สร้างจิตสำนึกให้ทุกคนช่วยกันดูแลรักษาความสะอาด ไม่ให้มีกลิ่นรบกวน ห้ามขีดเขียนประตู ฝาผนัง และไม่ควรถ่ายทรัพย์สินสมบัติส่วนรวม

ด้านการเรียนการสอน นักเรียนอยากให้มีการเรียนการสอนที่สนุกสนาน เป็นกันเอง ไม่เครียดจนเกินไป ผู้สอนไม่ข่มขู่หรือใช้อารมณ์กับนักเรียน ควรเปลี่ยนบรรยากาศไปเรียนรู้นอกห้องเรียนบ้าง ควรเพิ่มเติมเรื่องการนำเทคโนโลยีมาช่วยในการเรียนการสอนมากขึ้น และเพิ่มจำนวนคอมพิวเตอร์ให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียน

ด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน นักเรียนอยากให้เพื่อนๆในกลุ่มรักและเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน มีความสามัคคี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือกันในการเรียนและทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องการพัฒนาสู่โรงเรียนนำอยู่ในทัศนะของนักเรียน โรงเรียนสหศาสตร์ วิทยาการ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านอาคารสถานที่ ด้านความเป็นระเบียบ ความสะอาด และความปลอดภัย ด้านการเรียนการสอน และด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน และศึกษาความแตกต่างของทัศนะที่มีต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนของนักเรียนที่มีคุณลักษณะส่วนบุคคลแตกต่างกัน โดยศึกษาจากนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการ จำนวน 184 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Statistic Product and Service Solutions (SPSS for Windows version 16.0) ในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test และ F-test (One-way ANOVA)

1. สรุปผลการศึกษา

1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

นักเรียนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นนักเรียนเพศหญิง (ร้อยละ 56) นับถือศาสนาพุทธมากที่สุด (ร้อยละ 74.3) ส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้น ม.2 (ร้อยละ 51.6) สถานภาพครอบครัว บิดามารดาอยู่ด้วยกันมากที่สุด (ร้อยละ 60.5) ในปัจจุบันนักเรียนอาศัยอยู่กับบิดามารดามากที่สุด (ร้อยละ 59.5) ผู้ปกครองของนักเรียนผู้ตอบแบบสอบถามประกอบอาชีพค้าขายมากที่สุด (ร้อยละ 28.1) และนักเรียนส่วนใหญ่มีพี่น้องร่วมบิดามารดา 2-3 คน (ร้อยละ 62)

1.2 ทัศนะของนักเรียนโรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการที่มีต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียน

ผลการศึกษาพบว่า การพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในทัศนะของนักเรียนโรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.49$) โดยด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.77$) รองลงมาคือ ด้านการเรียนการสอน ด้านอาคารสถานที่ และด้านความเป็นระเบียบ ความสะอาด และความปลอดภัยมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.29$)

ด้านอาคารสถานที่ ในทัศนะของนักเรียนเห็นว่ามีการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนอยู่ในระดับปานกลาง โรงเรียนมีห้องเรียนเพียงพอกับจำนวนนักเรียนมากที่สุด ($\bar{X} = 3.99$) และห้องน้ำห้องส้วมเพียงพอกับจำนวนนักเรียนน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.98$) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านความเป็นระเบียบ ความสะอาด และความปลอดภัย ในทัศนะของนักเรียนเห็นว่า อาคารเรียนและอาคารประกอบอื่นๆมีความมั่นคง แข็งแรง และปลอดภัยมากที่สุด ($\bar{X} = 3.87$) และห้องน้ำห้องส้วมมีความสะอาด ปราศจากกลิ่นรบกวนน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.55$) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการเรียนการสอน ในทัศนะของนักเรียนเห็นว่าครูมีความรู้ความสามารถเป็นอย่างดีที่สุด ($\bar{X} = 3.96$) และนักเรียนมีโอกาสประเมินผลการสอนของครูน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.32$) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน ในทัศนะของนักเรียนเห็นว่า นักเรียนรู้สึกอบอุ่นและสนุกสนานเมื่อได้ร่วมทำกิจกรรมกับเพื่อนมากที่สุด ($\bar{X} = 3.96$) และนักเรียนรู้จักนำแนวทางที่ดีของเพื่อนมาเป็นตัวอย่างในการปฏิบัติตนน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.55$) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

1.3 การทดสอบสมมติฐาน

จากการเปรียบเทียบทัศนะที่มีต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในภาพรวม ด้านความเป็นระเบียบ ความสะอาด และความปลอดภัย และด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนของนักเรียนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันนั้น พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อทัศนะของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านต่างๆ

สมมติฐานที่ 1 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ว่า นักเรียนโรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันมีทัศนะต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในภาพรวมแตกต่างกัน กล่าวคือ นักเรียนโรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการที่มีสถานภาพครอบครัวต่างกัน มีทัศนะต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 2 ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ว่า นักเรียนโรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันมีทัศนะต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านอาคารสถานที่แตกต่างกัน กล่าวคือ นักเรียนโรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการที่มีเพศ ศาสนา ระดับชั้นที่กำลังศึกษา สถานภาพครอบครัว บุคคลที่นักเรียนอาศัยอยู่ด้วย อาชีพผู้ปกครอง และจำนวนพี่น้องร่วมบิดามารดาที่ต่างกัน มีทัศนะต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านอาคารสถานที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 3 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ว่า นักเรียนโรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันมีทัศนะต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านความเป็นระเบียบ ความสะอาด และความปลอดภัยแตกต่างกัน กล่าวคือ นักเรียนโรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการที่มีสถานภาพครอบครัวต่างกัน มีทัศนะต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านความเป็นระเบียบ ความสะอาด และความปลอดภัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 4 ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ว่า นักเรียนโรงเรียนสหศาสตร์ วิทยาการที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันมีทัศนคติต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านการเรียน การสอนแตกต่างกัน กล่าวคือ นักเรียนโรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการที่มีเพศ ศาสนา ระดับชั้นที่กำลังศึกษา สถานภาพครอบครัว บุคคลที่นักเรียนอาศัยอยู่ด้วย อาชีพผู้ปกครอง และจำนวนพี่น้อง ร่วมบิดามารดาที่ต่างกัน มีทัศนคติต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 5 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ว่า นักเรียนโรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการ ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันมีทัศนคติต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนแตกต่างกัน กล่าวคือ นักเรียนโรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการที่มีสถานภาพครอบครัว ต่างกัน มีทัศนคติต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. อภิปรายผล

การศึกษาการพัฒนาสู่โรงเรียนนำอยู่ในทัศนะของนักเรียนโรงเรียนสหศาสตร์ วิทยาการ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

จากทัศนะของนักเรียนพบว่า นักเรียนเห็นว่าโรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการมีการ พัฒนาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง หากพิจารณาในรายด้านพบว่า

ด้านอาคารสถานที่ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือโรงเรียนมีห้องเรียนจำนวนเพียงพอกับ นักเรียน มีแสงสว่างเพียงพอ เหมาะแก่การเรียนรู้และทำกิจกรรม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ห้องน้ำห้องส้วมจำนวนเพียงพอกับจำนวนนักเรียน อาจเนื่องมาจากนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นวัยที่เข้าสู่วัยรุ่น มีความรักสวยรักงาม จึงต้องใช้เวลาอยู่ในห้องน้ำห้อง ส้วมนานกว่าปกติเพื่อตรวจสอบความเรียบร้อยของตนเอง อาจไม่เพียงพอกับเวลาพัก 10 นาทีซึ่งเป็น ช่วงเวลาสั้นๆเท่านั้น และทุกๆคนในโรงเรียนจะต้องช่วยกันสอดส่องดูแลไม่ให้นักเรียนแอบ ใช้ห้องน้ำเป็นสถานที่มั่วสุมหรือรวมกลุ่มกันกระทำความผิดต่างๆ

ด้านความเป็นระเบียบ ความสะอาด และความปลอดภัย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ อาคารเรียนและอาคารประกอบอื่นๆมีความมั่นคง แข็งแรง และปลอดภัย ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ ที่สุดคือ ห้องน้ำห้องส้วมมีความสะอาดปราศจากกลิ่นรบกวน และโรงเรียนมีสถานที่ออกกำลังกาย เล่นกีฬา และอุปกรณ์กีฬาที่มีมาตรฐานและมีจำนวนเพียงพอกับจำนวนนักเรียน ทั้งนี้อาจเป็น เพราะโรงเรียนมีพื้นที่และบริเวณจำกัด ไม่เพียงพอต่อการสร้างสถานที่ออกกำลังกายได้อย่าง หลากหลายตามที่นักเรียนต้องการ และห้องน้ำห้องส้วมอาจมีผู้ดูแลรักษาความสะอาดไม่ทั่วถึง ซึ่ง

สอดคล้องกับข้อเสนอแนะของ ชวลิต พุททวงศ์ (2528 : บทคัดย่อ) กล่าวถึงปัญหาในการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนว่า สถานศึกษามุ่งจัดสิ่งแวดล้อมด้านวัตถุมากกว่าด้านอื่นๆ เช่น เน้นการปลูกสร้างอาคารใหญ่โต หรือความสวยงามด้านประดับตกแต่งมากเกินไปแทนที่จะเน้นด้านความสะอาดเรียบร้อย การรักษาความสะอาดในโรงเรียนโดยทั่วไปยังดีไม่พอ และมักถือว่าการรักษาความสะอาดเป็นหน้าที่ของนักรักษาโรงเท่านั้น บางครั้งการใช้เครื่องมือและเครื่องสุขภัณฑ์ไม่ถูกวิธี มักจะทำให้เกิดความสกปรกเสียหยาขึ้นได้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสุรพงษ์ รัตนวงศ์ (2546) ที่ศึกษาเรื่องการพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนเมืองมุก วิทยาคม จังหวัดมุกดาหาร พบว่า โรงเรียนได้ใช้หลักการของกิจกรรม 5 ส ตามขั้นตอนของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ทำให้สภาพแวดล้อมสะอาด เป็นระเบียบ ปลอดภัย มีการดำเนินการจัดชั้นเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งผลให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ส่วนโรงอาหารของโรงเรียน สหศาสตร์วิทยาการ ได้ผ่านการประเมินโรงอาหารมาตรฐานระดับดีมาก 5 ปีซ้อนในปี พ.ศ. 2548 – พ.ศ. 2552 และในปี พ.ศ. 2553 แต่ผลการศึกษาทัศนคติของนักเรียนในข้อที่ว่าโรงอาหารมีความสะอาด ถูกหลักอนามัย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น อาจเนื่องมาจากโรงอาหารมีพื้นที่จำกัด นักเรียนในระดับมัธยมต้องใช้สถานที่โรงอาหารต่อจากนักเรียนประถมศึกษา ซึ่งเป็นเด็กเล็ก จึงไม่ได้คำนึงถึงความสะอาดเป็นสำคัญในการรับประทานอาหารมากนัก นอกจากนี้โรงเรียนยังมีนโยบายให้นักเรียนทุกระดับชั้นกล่าวคำขอบคุณเพื่อปลูกจิตสำนึกให้นักเรียนรู้จักบุญคุณของข้าว บุญคุณของชาวนา และนึกถึงคนอื่นที่ทุกข์ยากลำบากกว่าตน รู้จักในคุณค่าของอาหาร ก่อนเริ่มรับประทานอาหารอย่างพร้อมเพรียงกันเพื่อฝึกความอดทน และสร้างความเป็นระเบียบวินัยอีกด้วย ซึ่งการกระทำเหล่านั้นอาจทำให้นักเรียนบางคนที่ไม่ชอบการรอคอย ไม่ชอบอยู่ในกฎระเบียบ รู้สึกไม่เป็นอิสระและเกิดความเบื่อหน่ายได้

ด้านการเรียนการสอน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากคือ ครูมีความรู้ความสามารถในวิชาที่สอนเป็นอย่างดี ครูส่งเสริมให้นักเรียนแสวงหาความรู้เพิ่มเติมนอกเหนือจากการเรียนในชั้นเรียน ครูเอาใจใส่และตั้งใจในการสอนเป็นอย่างดี ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และกิจกรรมการเรียนการสอนของครูมีความชัดเจน เข้าใจง่าย สอดคล้องกับผลการวิจัยของพันธณี วิหคโต (2537 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการจัดการเรียนการสอนของครูดีเด่น วิชาภาษาไทย และวิชาคณิตศาสตร์ พบว่าการสร้างปฏิสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนอยู่ในระดับดีคือ การสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดห้องเรียนให้น่าอยู่น่าเรียน การสร้างบรรยากาศการเรียนให้สนุกสนาน กระตุ้นให้นักเรียนคิดหาเหตุผล ให้เกิดความเข้าใจ เป็นกันเองกับนักเรียน เอาใจใส่ ดูแลอย่างใกล้ชิด ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำคือ นักเรียนมีโอกาสประเมินผลการสอนของครู และมีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการ

เรียนการสอน อาจเนื่องมาจากโรงเรียนยังไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมได้ในทุกขั้นตอนของกิจกรรมการเรียนการสอน และการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้นั้นจะต้องมีการลงทุนที่สูงและผู้ใช้งานจะต้องรู้จักใช้ให้ถูกวิธี รวมถึงช่วยกันดูแลรักษาเทคโนโลยีเหล่านั้นให้พร้อมใช้งานได้อย่างสม่ำเสมอด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของสนธยา สวัสดิ์ (2537 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่องปัญหาและความต้องการของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่านักเรียนต้องการพัฒนาอุปนิสัยในการเรียน แต่ขาดวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในการเรียน

ด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากคือ นักเรียนรู้สึกอบอุ่นและสนุกสนานเมื่อได้ร่วมกลุ่มทำกิจกรรมกับเพื่อน นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำงานเป็นกลุ่มสม่ำเสมอ และนักเรียนมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน อาจเนื่องมาจากการได้ร่วมมือกันในการทำกิจกรรมการเรียนการสอน ช่วยกันคิดวิเคราะห์ พูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน นักเรียนจะเกิดความรู้สึกมีส่วนร่วมในความสำเร็จและเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรพรรณ ประกอบดี, พิมพ์ใจ ขอบนา, เสาวนีย์ คำรงแดน และอนงค์กันกระโทก (2530 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่องสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาต้องการ พบว่า นักเรียนต้องการให้มีความร่วมมือกันในการทำงานหรือกิจกรรมต่างๆ ช่วยเหลือซึ่งกันละกัน ไม่แก่งแย่งชิงดีชิงเด่น และไม่ทะเลาะเบาะแว้งกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุรพงษ์ รัตนวงศ์ (2546) ที่ศึกษาเรื่องการพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนเมืองมุกวิทยาคม จังหวัดมุกดาหาร พบว่า การนำหลัก 5 ส มาพัฒนาโรงเรียน ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจ กระตือรือร้นในการทำงาน เกิดการปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนและครู ทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สูงขึ้น ทำให้โรงเรียนเป็นที่ยอมรับในชุมชน

การเปรียบเทียบความแตกต่างของทักษะที่มีต่อการพัฒนาโรงเรียนนำเรียนของนักเรียนโรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน จากการศึกษาพบว่าปัจจัยที่ทำให้ทักษะของนักเรียนโรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการแตกต่างกันในภาพรวม ด้านความเป็นระเบียบ ความสะอาด และความปลอดภัย และด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนมีเพียงปัจจัยเดียว คือสถานภาพครอบครัว ส่วนในด้านอาคารสถานที่ และด้านการเรียนการสอน ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันไม่ส่งผลต่อทักษะของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนที่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้เกี่ยวกับการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในทัศนะของนักเรียนโรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการ

1. ด้านอาคารสถานที่ โรงเรียนควรจัดให้มีสถานที่พักผ่อนภายในโรงเรียนเพิ่มขึ้น ควรเพิ่มปริมาณสถานที่ออกกำลังกาย อุปกรณ์กีฬาที่มีมาตรฐานให้มีจำนวนเพียงพอต่อการใช้บริการ ห้องน้ำห้องส้วมมีการปรับปรุงซ่อมแซมให้พร้อมใช้งานและเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน

2. ด้านความเป็นระเบียบ ความสะอาด และความปลอดภัย ควรปรับปรุงเรื่องการทำความสะอาดห้องน้ำห้องส้วม ไม่ให้มีกลิ่นรบกวน และสร้างจิตสำนึกให้นักเรียนร่วมมือกันดูแลรักษาความสะอาด

3. ด้านการเรียนการสอน โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นและประเมินผลการสอนของครู มีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเรียนการสอนเพิ่มยิ่งขึ้น

4. ด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน ครูควรส่งเสริมแนะนำให้นักเรียนรู้จักนำแนวทางที่ดีของเพื่อนมาเป็นตัวอย่างในการปฏิบัติตน ให้นักเรียนมีความสามัคคี และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. หากกลุ่มประชากรเป็นเด็กนักเรียน ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้ศึกษาควรทำความเข้าใจและอธิบายโดยตรงกับกลุ่มประชากรในขั้นตอนและรายละเอียดในการตอบแบบสอบถาม และควรสร้างแบบสอบถามให้ผู้ตอบเข้าใจได้ง่าย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงตามความเป็นจริงมากที่สุด

2. ควรมีการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

3. ควรศึกษารูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา และปัจจัยอื่นๆที่เกี่ยวข้องและมีผลต่อรูปแบบการจัดสภาพแวดล้อม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2535. **หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- _____. 2545. **วัฒนธรรมสภาพแวดล้อมและค่านิยมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ความดีและความสุขของผู้เรียน**. กรุงเทพฯ : กองวิจัย กรมวิชาการ.
- กรมสามัญศึกษา. 2543. **การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา**. กรุงเทพฯ : เพียรพัฒนาพรินเตอร์.
- _____. 2543. **ทิศทางการจัดการศึกษาของกรมสามัญศึกษา**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. 2543. **ทิศทางการจัดการศึกษาของกรมสามัญศึกษา**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กฤษฎา แดงมา. 2540. **การศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างการจัดสภาพสิ่งแวดล้อมกับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง**. หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- จิรพรรณ ประกอบดี, พิมพ์ใจ ชอบนา, เสาวนีย์ ดำรงแดน และอนงค์ กันกระโทก. 2530. **สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนที่นักเรียนประถมศึกษาต้องการ**. ภาควิชาทดสอบและวิจัย คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูเพชรบุรี.
- เจษฎา จรุงจรรยาพันธ์. 2544. **การจัดสภาพแวดล้อมตามความต้องการของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคพายัพ (เจ็ดลิน)**. หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชีวศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชวลิต พุทธรังศรี. 2528. **การบริหารโครงการสุขภาพในสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ทวี สุนทรบุตร. 2539. **การบริหารคุณภาพและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน**. ครั้งที่ 23. ม.ป.ท.
- เนาวรัตน์ ขจร. 2549. **สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2**. หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์.
- บรรจง ชูสกุลชาติ. 2529. **การศึกษาไทย**. กรุงเทพฯ : สมาคมศิษย์เก่าครูมัธยมจันทร์เกษม.

- ปราโมทย์ อุปลัมภ์. 2538. การจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในห้องเรียนของกลุ่มโรงเรียน
ประถมศึกษา อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่. หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาประถมศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ฝ่ายแผนงาน สารสนเทศ และประเมินผล. แผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา 2553 โรงเรียน
สหศาสตร์วิทยาคาร อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา.
- พารณ อิศรเสนา ณ อยุธยา. 2544. จากแนวคิดการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญาสู่ความเป็นไทย
ยุคใหม่. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานเลขาธิการสภา
การศึกษา
- พันธณี วิหคโต. 2537. สภาพการจัดการเรียนการสอนกลุ่มทักษะ (ภาษาไทยและคณิตศาสตร์)
ของครูดีเด่นระดับจังหวัดในโรงเรียนประถมศึกษา. วารสารการวิจัยทางการศึกษา.
- พิมพ์ใจ คำก้อน. 2539. ความสัมพันธ์ระหว่างวิถีชีวิตประชาธิปไตยกับสิ่งแวดล้อมภายในบ้าน
โรงเรียน และสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. บัณฑิตวิทยาลัย สาขาวิชาการวัด
และประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ภัทรา วงศ์พรเพ็ญภาพ. 2540. การศึกษาแนวความคิดการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพของอาคาร
ประเภทโรงเรียนอนุบาลเอกชน. บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง
- ขงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์. 2539. ทักษะชีวิตในโรงเรียน : ทิศทางการพัฒนาคนด้านสุขภาพ.
กรุงเทพฯ : กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข.
- รัชনী ธนะวดี. 2544. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้สิ่งแวดล้อมรอบตัวสำหรับ
นักเรียนโรงเรียนวัดสวนดอก. หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
หลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- รัตนา เชื้อจิ้น. 2551. ความต้องการพัฒนาผู้เมืองน้ำอยู่ของประชาชนเทศบาลคลองท่อมใต้ อำเภอ
คลองท่อม จังหวัดกระบี่. หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- วัลลภ กันทรัพย์. 2535. การพัฒนาคุณภาพการศึกษา. วารสารเนาะเนว 29(155).
- วิชัย วงษ์ใหญ่. 2537. กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ :
สุวีริยาสาส์น.
- ศุภาพร ผิวงาม. 2549. การจัดการสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอด่านช้าง จังหวัด
สุพรรณบุรี. หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

- สนธยา สวัสดิ์. 2537. ปัญหาและความต้องการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก. หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- สมพร สุทัศน์ีย์. 2525. การประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิชย์.
- สวัสดิ์ สายประสิทธิ์. 2531. คู่มือสอบและปฏิบัติราชการ. กรุงเทพฯ : มิตรสัมพันธ์กราฟฟิคอาร์ต
- สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 1. 2538. รายงานการวิจัยการพัฒนารูปแบบการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 1. ม.ป.ท
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2526. รายงานการวิจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการศึกษาประชาบาล (ฉบับร่าง). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- _____. 2535. สิ่งแวดล้อมศึกษาระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. 2538. เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- _____. 2539. รายงานการวิจัยการประเมินมาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา ปีการศึกษา 2538. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). 2551. มาตรฐานตัวบ่งชี้ และเกณฑ์พิจารณา เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบที่ 2 (พ.ศ. 2549 - 2553). พิมพ์ครั้งที่ 5 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : บริษัทจุดทองจำกัด.
- สุจรีต สุวรรณชีพ. 2534. บทความสุขภาพจิตเผยแพร่ทางวิทยุ เล่ม 2. กรุงเทพฯ : เกษมการพิมพ์.
- สุปรีชา นิรัญโร. 2531. การพัฒนาองค์การและสภาพแวดล้อม. กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์.
- สุภัททา ปิณฑะแพทย์. 2534. จิตวิทยาทั่วไป แนวคิดและทฤษฎีขั้นมูลฐาน. กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์.
- สุมน อมรวิวัฒน์. 2546. วิธีการเรียนรู้ : คุณลักษณะที่คาดหวังในช่วงวัย. เอกสารชุดโครงการวิธีการเรียนรู้ของคนไทย ลำดับที่ 3 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.
- สุรพงษ์ รัตนวงศ์. 2546. การพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนเมืองวิทยาคม จังหวัดมุกดาหาร. หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อภิชาติ บัวทอง. 2541. การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 3. หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา.

อนันต์ นามทองต้น. 2534. **บรรยากาศในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษา
อำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ. ปรินฤญาติพันธ์ การศึกษามหาบัณฑิตพิเศษ โลก มหาวิทยาลัย
นเรศวร.**

อำภา บุญช่วย. 2537. **การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.**

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

แบบสอบถาม และหนังสือขอความอนุเคราะห์

แบบสอบถาม
การพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในทัศนะของนักเรียน
โรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียน เกี่ยวกับการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียน และเพื่อหาแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้น่าอยู่ น่าเรียนรู้อย่างขึ้น การตอบแบบสอบถามของนักเรียนมีคุณค่ายิ่งต่อการศึกษาครั้งนี้ จึงขอความกรุณาจากนักเรียนได้โปรดตอบทุกข้อตามสภาพความเป็นจริง ผู้ทำการศึกษาจะสรุปผลโดยรวม ไม่มีการสรุปเป็นรายบุคคล ดังนั้น ผลการศึกษาจะไม่มีผลกระทบต่อนักเรียนแต่อย่างใด สิ่งที่จะได้คือข้อมูลอันเป็นแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมตามความคิดเห็นของนักเรียน ซึ่งจะประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับโรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการต่อไป

แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ทัศนะของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียน

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงใน () หรือเติมข้อความในช่องว่าง ซึ่งตรงกับความเป็นจริงของนักเรียน

1. เพศ

() ชาย () หญิง

2. ศาสนา

() พุทธ () อิสลาม () คริสต์ () อื่นๆ ระบุ.....

3. ระดับชั้นที่กำลังศึกษา

() ม.1 () ม.2

4. สถานภาพครอบครัว

() บิดามารดาอยู่ด้วยกัน () บิดามารดาแยกกันอยู่ () บิดามารดาหย่าร้าง
() อื่นๆ ระบุ.....

5. ในปัจจุบันนักเรียนอาศัยอยู่กับ

() บิดามารดา () บิดา () มารดา
() ญาติพี่น้อง () อื่นๆ (โปรดระบุ).....

6. อาชีพผู้ปกครอง

() เกษตรกรรม () ค้าขาย () รับราชการ () ธุรกิจส่วนตัว
() พนักงานโรงงาน () อื่นๆ ระบุ.....

7. จำนวนพี่น้องร่วมบิดามารดา

() 1 คน () 2-3 คน () 4-5 คน
() 6 คนขึ้นไป

ส่วนที่ 2 ทักษะของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียน

- คำชี้แจง**
1. โปรดเขียนเครื่องหมาย / ในช่องว่างที่ตรงกับความเห็นของนักเรียนตามความเป็นจริงมากที่สุด
 2. ระดับการให้คะแนน ขอให้ให้นักเรียนพิจารณาเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงในปัจจุบัน กับสิ่งที่นักเรียนเห็นว่าควรจะมีการพัฒนาจากปัจจุบันมาน้อยเพียงใด โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้
 - 5 หมายถึง นักเรียนเห็นว่าโรงเรียนมีสภาพแวดล้อมเหล่านั้น ในระดับมากที่สุด
 - 4 หมายถึง นักเรียนเห็นว่าโรงเรียนมีสภาพแวดล้อมเหล่านั้น ในระดับมาก
 - 3 หมายถึง นักเรียนเห็นว่าโรงเรียนมีสภาพแวดล้อมเหล่านั้น ในระดับปานกลาง
 - 2 หมายถึง นักเรียนเห็นว่าโรงเรียนมีสภาพแวดล้อมเหล่านั้น ในระดับน้อย
 - 1 หมายถึง นักเรียนเห็นว่าโรงเรียนมีสภาพแวดล้อมเหล่านั้น ในระดับน้อยที่สุด หรือไม่มีสภาพแวดล้อมเหล่านั้นเลย

ข้อที่	สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1	ด้านอาคารสถานที่ โรงเรียนมีห้องเรียนจำนวนเพียงพอกับนักเรียน					
2	บริเวณโรงเรียนมีการตกแต่งไม้ดอกไม้ประดับ มีความร่มรื่น และสวยงาม					
3	บริเวณโรงเรียนจัดสถานที่พักผ่อน เช่น ที่นั่งพักผ่อนหย่อม ใ้ได้อย่างเหมาะสมและสวยงาม					
4	โรงเรียนมีที่พักผ่อนเพียงพอกับจำนวนนักเรียน					
5	โรงเรียนมีอุปกรณ์สำหรับรับประทานอาหารเพียงพอ กับจำนวนนักเรียน					
6	โรงเรียนมีสถานที่ออกกำลังกาย เล่นกีฬา และอุปกรณ์กีฬาที่มีมาตรฐาน และมีจำนวนเพียงพอกับจำนวนนักเรียน					
7	โรงเรียนมีบริการน้ำดื่ม น้ำใช้เพียงพอกับจำนวนนักเรียน					
8	โรงเรียนมีห้องปฏิบัติการอื่นๆ เพียงพอกับจำนวนนักเรียน					

ข้อที่	สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
9	ห้องเรียนและห้องปฏิบัติการมีระบบการถ่ายเทสะดวก และการระบายอากาศที่ดี					
10	ห้องเรียนและห้องปฏิบัติการต่างๆ มีแสงสว่างเพียงพอ เหมาะแก่การเรียนรู้และทำกิจกรรม					
11	ห้องสมุดมีบรรยากาศที่มีชีวิตชีวา สบายงาม					
12	ห้องสมุดให้บริการเกี่ยวกับเอกสาร ตำรา หรือสิ่งพิมพ์ เพียงพอกับจำนวนนักเรียน					
13	ห้องน้ำ ห้องส้วม เพียงพอกับจำนวนนักเรียน					
14	ด้านความเป็นระเบียบ ความสะอาด และความปลอดภัย ห้องเรียนมีความสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย					
15	บริเวณโรงเรียน เช่น บริเวณสนาม ทางเท้า มีความสะอาด ปราศจากขยะมูลฝอย					
16	โรงอาหารมีความสะอาด ถูกหลักอนามัย					
17	ห้องน้ำห้องส้วมมีความสะอาด ปราศจากกลิ่นรบกวน					
18	อาคารเรียนและอาคารประกอบอื่นๆ มีความมั่นคง แข็งแรง และปลอดภัย					
19	โรงเรียนมีบริการน้ำดื่มน้ำใช้ที่สะอาด ถูกหลักอนามัย					
20	โรงเรียนมีการจัดการจราจรอย่างเป็นระบบ และมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย					
21	โรงเรียนมีการจัดระบบรักษาความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของนักเรียน					
22	ระเบียบข้อบังคับต่างๆของโรงเรียนเหมาะสมกับสภาพของสังคมปัจจุบัน					
23	ด้านการเรียนการสอน โรงเรียนให้ความสนใจ และอำนวยความสะดวกต่อการจัดกิจกรรมของนักเรียน					
24	ครูเตรียมการสอนเป็นอย่างดีทุกครั้งที่เข้าสอน					
25	ครูเอาใจใส่และตั้งใจในการสอนเป็นอย่างดี					

ข้อที่	สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
26	ครูมีความรู้ความสามารถในวิชาที่สอนเป็นอย่างดี					
27	ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ					
28	ครูสร้างแรงจูงใจเพื่อให้นักเรียนสนใจในวิชาเรียน					
29	ครูส่งเสริมให้นักเรียนแสวงหาความรู้เพิ่มเติม นอกเหนือจากการเรียนในชั้นเรียน					
30	กิจกรรมการเรียนการสอนของครู มีความชัดเจน เข้าใจง่าย					
31	นักเรียนมีโอกาสประเมินผลการสอนของครู					
32	มีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
33	ด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน นักเรียนรู้จักนำแนวทางที่ดีของเพื่อนมาเป็นตัวอย่างในการปฏิบัติตน					
34	นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำงานเป็นกลุ่มสม่ำเสมอ					
35	นักเรียนมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน					
36	นักเรียนมีความสามัคคี ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน					
37	นักเรียนรู้จักอบอุ่นและสนุกสนาน เมื่อได้ร่วมกลุ่มทำกิจกรรมกับเพื่อน					

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการ หรือสิ่งที่นักเรียนอยากให้มีการปรับปรุงให้ดีขึ้น

ด้านความพอเพียง ความสวยงาม ความเป็นระเบียบ ความสะอาด และความปลอดภัยของอาคารสถานที่

3.1 สภาพแวดล้อมภายในอาคาร (ห้องเรียน ห้องกิจกรรม ห้องสมุด โรงอาหาร ห้องน้ำห้องส้วม)

.....
.....
.....
.....

3.2 สภาพแวดล้อมภายนอกอาคาร (พื้นที่ระหว่างอาคาร การจราจรภายใน สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ สถานที่ออกกำลังกาย)

.....
.....
.....
.....

ด้านการเรียนการสอนของครู และความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนของนักเรียน

3.3 สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน : ลักษณะของผู้สอน วิธีการและเทคโนโลยีที่ใช้ประกอบการสอน

.....
.....
.....
.....

3.4 สภาพแวดล้อมทางสังคม : กลุ่มเพื่อนที่นักเรียนอยากอยู่ร่วมและทำกิจกรรมต่างๆร่วมกันในโรงเรียน

.....
.....
.....
.....

ขอขอบคุณนักเรียนทุกคนที่กรุณาตอบแบบสอบถามค่ะ

96 ซอย 33 ถนนเพชรเกษม
ตำบลหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่
จังหวัดสงขลา

17 กุมภาพันธ์ 2554

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการ

ข้าพเจ้า นางสาวภาวิณี อินทฤทธิ์ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้รับการอนุมัติให้จัดทำสารนิพนธ์ในหัวข้อเรื่อง การพัฒนาสู่โรงเรียนนำเรียนในทัศนะของนักเรียน โรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีความประสงค์ที่จะขออนุญาตเก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามกับนักเรียน โรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 214 คน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ด้วยจักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวภาวิณี อินทฤทธิ์)
นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

โทร. 08-1368-7434

ภาคผนวก ข.

ผลการทดสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

Reliability

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.958	37

Item Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
v1	3.83	.791	30
v2	3.43	1.040	30
v3	3.17	.950	30
v4	3.37	.890	30
v5	3.47	1.074	30
v6	2.97	.850	30
v7	3.60	1.163	30
v8	3.47	.860	30
v9	3.33	.884	30
v10	3.80	.887	30
v11	3.73	1.143	30
v12	3.63	.999	30
v13	3.07	1.112	30
v14	3.27	1.081	30
v15	3.30	.837	30
v16	3.37	1.217	30
v17	2.70	1.088	30
v18	3.83	1.053	30
v19	3.50	1.106	30
v20	3.67	1.093	30
v21	3.57	1.165	30
v22	3.63	1.066	30
v23	3.80	1.031	30
v24	3.70	1.088	30
v25	3.67	1.241	30
v26	4.00	.871	30
v27	3.77	1.104	30
v28	3.73	.868	30
v29	3.87	.937	30
v30	3.67	.802	30
v31	3.27	1.081	30
v32	3.30	1.291	30
v33	3.60	.968	30
v34	4.03	.850	30
v35	3.87	.860	30

Reliability

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
v1	128.10	545.128	.596	.957
v2	128.50	543.500	.479	.957
v3	128.77	537.564	.666	.956
v4	128.57	547.633	.465	.957
v5	128.47	536.189	.612	.957
v6	128.97	556.930	.253	.959
v7	128.33	532.023	.642	.956
v8	128.47	542.878	.603	.957
v9	128.60	541.283	.625	.957
v10	128.13	532.602	.841	.955
v11	128.20	540.097	.497	.957
v12	128.30	538.217	.616	.957
v13	128.87	538.809	.537	.957
v14	128.67	542.230	.485	.957
v15	128.63	543.137	.614	.957
v16	128.57	524.047	.758	.956
v17	129.23	534.047	.648	.956
v18	128.10	537.472	.598	.957
v19	128.43	538.944	.538	.957
v20	128.27	538.754	.548	.957
v21	128.37	520.585	.862	.955
v22	128.30	535.045	.641	.956
v23	128.13	530.326	.767	.956
v24	128.23	530.737	.716	.956
v25	128.27	537.444	.501	.958
v26	127.93	538.754	.699	.956
v27	128.17	529.661	.726	.956
v28	128.20	544.717	.551	.957
v29	128.07	538.754	.647	.956
v30	128.27	542.547	.658	.956
v31	128.67	538.368	.563	.957
v32	128.63	525.757	.682	.956
v33	128.33	538.506	.631	.957
v34	127.90	547.886	.482	.957
v35	128.07	544.823	.553	.957
v36	128.07	538.823	.524	.957
v37	127.83	537.040	.623	.957

ภาคผนวก ค.

ข้อมูลทั่วไปโรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการ

1. สภาพทั่วไป (Position)

โรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการ ตั้งอยู่เลขที่ 530/3 หมู่ 1 ตำบลควนลัง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยมีนายลั่น หวังสุข, นายมานิต บุญสนอง, นายเอี่ยม อินทฤทธิ์ และ นายพรหม ทองสองยอด เป็นผู้ถือหุ้น และร่วมกันดำเนินการ และมอบหมายให้นายประวัติ สุทธิราช เป็นครูใหญ่ นายชำนาญ บุญสนอง เป็นผู้จัดการ เปิดทำการสอนเพียง 5 ชั้น คือ อนุบาล 1, อนุบาล 2, ประถมศึกษาปีที่ 1,2 และประถมศึกษาปีที่ 5 มีนักเรียนทั้งสิ้น 117 คน ครู 5 คน ดำรงกิจการโรงเรียนด้วยค่าเล่าเรียนและเงินทุนสำรองของคณะกรรมการดำเนินการ

ต่อมาปี พ.ศ. 2508 นายมานิต บุญสนอง, นายลั่น หวังสุข และนายพรหม ทองสองยอด ได้ขอลอนหุ้น จึงโอนกิจการให้ นายเอี่ยม อินทฤทธิ์ ดำเนินการแต่ผู้เดียว ได้มีการแต่งตั้งและเปลี่ยนแปลงครูใหญ่มาหลายครั้ง จนกระทั่ง พ.ศ. 2519 ดร.ชูชาติ อินทฤทธิ์ ได้ดำรงตำแหน่งครูใหญ่มาตั้งแต่การจัดการเรียนการสอนได้มีการเพิ่มขึ้นเรียนขึ้นทุกปี จนปีการศึกษา 2510 จึงได้เปิดทำการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาล 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จนถึงวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2550 ได้หมดวาระเนื่องจากเสียชีวิตลง

ปี พ.ศ.2521 ได้ขยายชั้นเรียน ถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยเริ่มเปิดเรียนศิลปะ – ฝรั่งเศส แผนการเรียนเดียวก่อน จากนั้นได้มีการเพิ่มขยายแผนการเรียนขุบเล็กในบางแผนการเรียน จนถึง พ.ศ.2527 มีชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 5 แผนการเรียน คือ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา-ภาษาไทย-อังกฤษ-พละนาฏศิลป์-ไทย-อังกฤษ-พลศึกษา และช่างก่อสร้าง

ปี พ.ศ. 2531 โรงเรียนได้ขอยุบชั้นเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายลงปีละชั้น (ต่อมาในปี พ.ศ.2534 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายก็หมดไป)

ปี พ.ศ. 2542 โรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการได้เข้าร่วมโครงการ ของกระทรวงอุตสาหกรรม เพื่อรับรองมาตรฐานระบบคุณภาพ ISO 9002 จาก สถาบัน คือ MISCI JAS-ANC NAC

ปี พ.ศ. 2547 ได้รับการประเมินภายนอกจาก สมศ. เมื่อวันที่ 28 – 30 มิถุนายน 2547

ปี พ.ศ. 2548 โรงเรียนได้รับเข้าร่วมโครงการของกระทรวงอุตสาหกรรม ได้รับการรับรองมาตรฐาน ISO 9001 : 2000 จากสถาบันรับรองมาตรฐานคุณภาพ MISCI JAS-ANC NACเมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2548

ปี พ.ศ.2550 จนถึงปัจจุบันเป็นต้นมา ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน โดยนางบงกชกาญจน์ พัชรพล และโรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการ ดำเนินการบริหารภายใต้ความรับผิดชอบของ “บริษัทเอี่ยมเล็อบจำกัด” เป็นผู้รับใบอนุญาต

ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน

ประเภทโรงเรียน : สามัญ
สังกัด : เขตพื้นที่การศึกษา สงขลา เขต 2 สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ผู้ก่อตั้งโรงเรียน : นายลั่น หวังสุข, นายมานิต บุญสนอง, นายเอี่ยม อินทฤทธิ์ และนายพรหมทองสองยอด
อนุญาตก่อตั้ง : เมื่อ 17 พฤษภาคม 2504
อักษรย่อของโรงเรียน : ส.ศ.
คำขวัญ : ประพฤติดี มีวินัย ใฝ่การเรียนรู้ ก้าวสู่การงาน มุ่งความเป็นเลิศ
ปรัชญา : คุณภาพของผู้เรียนที่ประสอในสังคมประชาธิปไตย
สีประจำโรงเรียน/ธงประจำโรงเรียน: แสด – ฟ้า
- แสด = ความพยายามที่ไม่ลดละ แรงกล้า เด็ดเดี่ยว และกล้าหาญ
- ฟ้า = จุดหมายที่สูงส่งในชีวิต
ต้นไม้ประจำโรงเรียน : ยูงทอง
สถานที่ตั้ง : 51 ถนนจันทนาร 1 ตำบลหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
โทรศัพท์ : 0-7425-7756-7
โทรสาร : 0-7425-5811
เนื้อที่ : 7 ไร่ 173 ตารางวา

วิสัยทัศน์ (Vision)

ภายในปีการศึกษา 2553 โรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการ มุ่งคุณธรรมนำความรู้สู่ความเป็นเลิศ บุคลากรมีประสิทธิภาพ ก้าวทันเทคโนโลยี มีโรงเรียนเป็นฐานสร้างสรรค์สภาพแวดล้อม น้อมนำเศรษฐกิจพอเพียง สู่การเรียนรู้คู่ชุมชน ดำรงตนอย่างมีความสุข

พันธกิจ (Mission)

1. จัดให้มีการบริหารอย่างเป็นระบบ มุ่งพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้
2. นำเทคโนโลยีมาพัฒนาการเรียนการสอน การบริหารจัดการ

3. จัดให้มีการเรียนรู้ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเน้นการร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ เรียนให้สนุกและสร้าง
สุขภาวะ

เป้าหมายและนโยบายคุณภาพ (GOAL AND QUALITY POLICY)

"มุ่งมั่นพัฒนาการบริหาร การจัดการ คุณภาพการศึกษาทุกระดับให้สอดคล้องกับการพัฒนาของ
สังคม โดยเน้นให้ผู้เรียนมีความเป็นเลิศทางวิชาการ มีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์ และมีคุณลักษณะอันพึง
ประสงค์ สามารถดำรงตนอย่างมีความสุขในสังคมประชาธิปไตย"

เป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพไว้ 3 ด้าน คือ

1. ด้านปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาผู้เรียน
2. ด้านการบริหารและการจัดการ
3. ด้านครูและบุคลากร

เป้าประสงค์ (Goal)

1. นักเรียนทุกคนได้รับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์และคุณลักษณะอันพึงประสงค์สูงขึ้น
2. การบริหารจัดการของโรงเรียนเป็นระบบและมีคุณภาพดีขึ้น
3. ครู / บุคลากร มีศักยภาพในการปฏิบัติงาน
4. โรงเรียนมีความสะอาดร่มรื่นสวยงาม และเป็นแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม
5. ชุมชนให้การสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียนทั้งระบบ

กลยุทธ์ระดับโรงเรียน

1. ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสู่มาตรฐานของโรงเรียน
2. พัฒนาระบบการบริหารจัดการ
3. พัฒนาครู/บุคลากรให้มีศักยภาพสู่มาตรฐานวิชาชีพ
4. ปรับปรุงสิ่งแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ และสาธารณูปโภค
5. สนับสนุนระดมทรัพยากร และ ทุน

สิ่งที่พึงประสงค์

- คุณลักษณะนักเรียน ใฝ่เรียนรู้ คิดสร้างสรรค์ พากเพียรพัฒนา
- ปัญญาดี คีลธรรมประจำใจ
- คุณลักษณะครู อุทิศตนสร้างสรรค์ สมานฉันท์ไม่ตรี มีจิตวิญญาณ
- การเป็นครูรอบรู้หน้าที่

- บทบาทโรงเรียน กำหนดและรักษากฎระเบียบ
- อำนวยความสะดวก
- สร้างภาพเปลี่ยนแปลงก้าวหน้า
- ทรัพยากรบุคคลสร้างสรรค์
- โรงเรียนเป็นสมบัติส่วนรวม
- ผู้บริหาร มีความรับผิดชอบการเป็นผู้นำโรงเรียน มีความน่าศรัทธา
- เคารพ คำนึงถึงครูและนักเรียน ด้วยจิตวิญญาณการเป็นครู ตลอดเวลา

นโยบายหลัก

1. **ด้านนักเรียน** โรงเรียนได้เร่งพัฒนาความรู้ คุณภาพทางวิชาการ เสริมสร้างสุขภาพอนามัยของผู้เรียนให้สมบูรณ์และพัฒนาพฤติกรรมของผู้เรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรม โดยเน้นกิจกรรมพัฒนาให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างมีความสุข และเหมาะสมกับวัย เพื่อให้ได้สมาธิที่ดีของสังคม สอดคล้องกับวัฒนธรรมและประเพณีที่ดีงาม

2. **ด้านสื่อการเรียนการสอน** โรงเรียนจะเร่งสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ จัดซื้อ จัดหาที่มีคุณภาพในแต่ละระดับ และสาระการเรียนรู้ตามความเหมาะสม และพัฒนาสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน โดยส่งเสริมการผลิตจากวัสดุเหลือใช้ และจัดหาในส่วนที่เป็น นวัตกรรม ให้เพียงพอและคุ้มค่า

3. **ด้านเทคนิคการเรียนการสอน** โรงเรียนจะเร่งพัฒนาเทคนิคการสอน ให้ครูมีกระบวนการสอนที่หลากหลายมีเทคนิคใหม่ๆ โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้ ที่สามารถพัฒนาผู้เรียนได้เหมาะสมกับวัย

4. **ด้านการวัด – ประเมินผล** โรงเรียนจะเร่งพัฒนากระบวนการวัดผล โดยเน้นการวัดและประเมินผลจากสภาพจริงกับการวัดผลและประเมินผล เพื่อสรุปผลการพัฒนาอย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ

5. **ด้านครู** โรงเรียนจะเร่งพัฒนาครูให้มีความทันสมัยในด้านการแสวงหาความรู้ รู้จักบริโภคข่าวสารและรู้จักใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย มีความรู้ มีความเป็นผู้นำด้านความรู้ มีคุณธรรมจริยธรรมเป็นแบบอย่างที่ดีของนักเรียนและชุมชน

6. **ด้านมาตรฐานคุณภาพ** โรงเรียนจะเร่งให้มีการพัฒนาระบบการบริหาร ระบบการจัดการ ระบบการควบคุม ระบบการตรวจสอบกระบวนการ ให้สามารถบริการแก่ผู้ใช้บริการอย่างถูกต้อง รวดเร็วและเกิดความพึงพอใจ

7. **ด้านอาคารสถานที่** โรงเรียนจะเร่งพัฒนาปรับปรุงสนามหรือขยายอาคารเรียนประกอบ ห้องประกอบพร้อมทั้งพืชศุ ครุภัณฑ์ ปรับพื้นที่และอุปกรณ์เครื่องเล่น โดยเน้นที่ความปลอดภัย

8. **ด้านความสัมพันธ์ชุมชน** โรงเรียนจะเร่งจัดให้มีการก่อตั้งชมรมผู้ปกครอง – ครู เครือข่าย

ผู้ปกครอง ชมรมศิษย์เก่า ด้านการประสานความร่วมมือกับชุมชน และองค์การภายนอกในหลายวิธีและ พัฒนาข้อมูลข่าวสารการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง

9. ด้านข้อมูลสารสนเทศ โรงเรียนจะเร่งพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสาร ฐานข้อมูลในทุกด้านที่จะเป็น การบริหาร การจัดการเรียนการสอน การนำเสนอต่อผู้ใช้บริการทั้งภายในและภายนอก

10. ด้านความร่วมมือ โรงเรียนจะเร่งแสวงหาเครื่องมือ แลกเปลี่ยนเทคนิควิธีการเรียนการสอน นวัตกรรมสื่อเทคโนโลยี แนวคิดทางการศึกษากับสถาบัน องค์การ หน่วยงาน ทั้งภาครัฐและเอกชนทั้งใน ประเทศและต่างประเทศ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องและเร่งด่วน

นโยบายเร่งด่วน

โรงเรียนมีความมุ่งมั่นในเรื่องสำคัญ ดังนี้

1. การประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
2. การประกันอ่านออกเขียนได้ทุกระดับชั้น
3. พัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เกิดคุณภาพ
4. พัฒนาโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ตลอดจนเป็นศูนย์วิทยบริการชุมชน
5. ส่งเสริมคุณธรรม-จริยธรรม ตามหลักคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ
6. ส่งเสริมให้มีสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัย
7. ดูแลสวัสดิการของครู บุคลากรอย่างทั่วถึงเพื่อสร้างขวัญกำลังใจ

แผนการดำเนินงานในอนาคต

1. การจัดภูมิสถาปัตยกรรมให้เป็นรูปแบบที่เป็นระเบียบเรียบร้อย โดยจัดเป็นพื้นที่สำรวจ, สวนสมุนไพร, น้ำตก ,สวนไม้พื้นเมือง,เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ และสร้างบรรยากาศสิ่งแวดล้อมเป็นรูปแบบอุทยานการศึกษา
2. พัฒนางานคุณภาพการศึกษา แต่จะเน้นคุณภาพด้านวิชาการ โดยเฉพาะ กลุ่มสาระวัดผลต่าง ๆ เช่น วิทยาศาสตร์, คณิตศาสตร์, ภาษาอังกฤษ, ภาษาไทย
3. ปรับปรุงระบบ ICT โดยเฉพาะระบบ Internet สามารถให้ครู นักเรียนค้นคว้า ความรู้ทาง Internet ได้อย่างดี
4. ส่งครูที่ไม่จบปริญญาตรี เข้าศึกษาต่อปริญญาตรีให้ครบทุกคน เพื่อจะได้มีใบประกอบวิชาชีพครู.
5. ปรับปรุงห้องกลุ่มสาระ, ห้องสื่อ, ห้องละหมาด, ห้องจริยศึกษา,ห้องสมุด ให้เป็นระบบเนื่องจากมี อาคารเพียงพอแล้ว
6. จัดห้อง Operation Room โดยเน้นด้าน QA โดยเฉพาะให้แต่ละกลุ่มสาระดำเนินการสอน สอดแทรก โดยเน้นเรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง คุณธรรมนำความรู้ให้เป็นรูปธรรม
7. ให้แต่ละกลุ่มสาระดำเนินการสอนสอดแทรก โดยเน้นเรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง คุณธรรมนำความรู้ ให้เป็นรูปธรรม

ข้อมูลคณะบุคลากร

คณะบุคลากร (ครู – บุคลากร)									
จำนวนบุคลากร									
ครู – อาจารย์ ทาง การศึกษา	ชาย	22	คน	หญิง	111	คน	รวม	128	คน
ครูสนับสนุน	ชาย	4	คน	หญิง	18	คน	รวม	22	คน
บุคลากรบริษัท	ชาย	4	คน	หญิง	22	คน	รวม	26	คน
นักการ – แม่บ้าน	ชาย	3	คน	หญิง	5	คน	รวม	8	คน
รวมบุคลากร ทั้งหมด		29	คน		171	คน	รวม	184	คน

วุฒิ ผู้ทำหน้าที่ทางการศึกษา	
ครูมีวุฒิปริญญาเอก	จำนวน - คน
ครูมีวุฒิปริญญาโท	จำนวน 4 คน
ครูมีวุฒิปริญญาตรี	จำนวน 101 คน
ครูมีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี	จำนวน 22 คน

ข้อมูลนักเรียน

ระดับชั้น	เพศ		รวม
	ชาย	หญิง	
เตรียมอนุบาล	21	6	27
อนุบาลพิเศษ	15	11	26
อนุบาล 1	138	122	260
อนุบาล 2	168	167	335
อนุบาล 3	182	188	370
รวม			1,018
ประถมศึกษาปีที่ 1	144	137	281
ประถมศึกษาปีที่ 2	138	148	286
ประถมศึกษาปีที่ 3	142	116	258
ประถมศึกษาปีที่ 4	124	137	261
ประถมศึกษาปีที่ 5	138	124	262
ประถมศึกษาปีที่ 6	133	120	253
รวม			1,601
มัธยมศึกษาปีที่ 1	91	74	165
มัธยมศึกษาปีที่ 2	103	76	179
มัธยมศึกษาปีที่ 3	104	78	182
รวม			526
รวมทั้งหมด	1,641	1,504	3,145

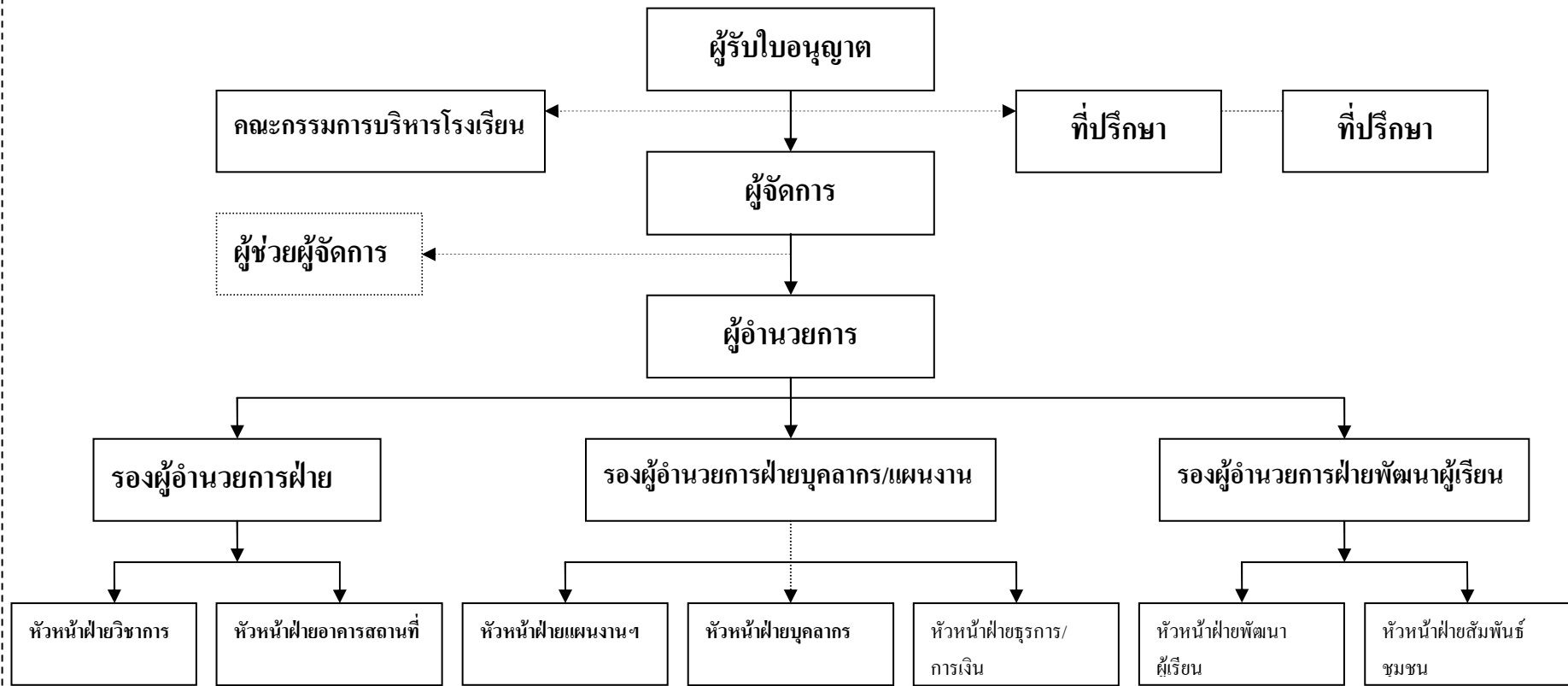
(ข้อมูลบุคลากรและนักเรียน โรงเรียนสหศาสตร์วิทยาคาร ประจำปีการศึกษา 2553)

โครงสร้างการบริหาร

โรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการ ดำเนินการบริหารดังนี้ คือ
บริหารตาม พ.ร.บ.การศึกษาเอกชน 2550 โดยยึดหลักตามกฎหมายในการบริหารตามบทบาท
หน้าที่ตาม พ.ร.บ. ดังนี้

1. นางบงกชกาญจน์ พ็ชรพล ผู้รับใบอนุญาต
2. นายปองการ อินทฤทธิ์ ผู้จัดการ
3. นางสมเจตน์ กาญจนะ ผู้ช่วยผู้จัดการ
4. นางบงกชกาญจน์ พ็ชรพล ผู้อำนวยการ
5. นางบงกชกาญจน์ พ็ชรพล รักษาการรองผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนาผู้เรียน
6. นางขวัญเรือน สังข์กุล รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ
7. นายนิพัฒน์ วาระเพียง รองผู้อำนวยการฝ่ายบุคลากรและแผนงานฯ
8. นายปกรณ์ อินทฤทธิ์ ที่ปรึกษา
9. นายนภดล ชูพุด ที่ปรึกษา

แผนภูมิการบริหารงานโรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการ

ข้อมูลเกี่ยวกับชุมชน

โรงเรียนมีเขตบริการอยู่ในพื้นที่เทศบาลนครหาดใหญ่ แต่นักเรียนที่มาเรียนในโรงเรียนสหศาสตร์วิทยาคาร มาจากพื้นที่ต่าง ๆ คือ อำเภอหาดใหญ่ อำเภอกลองหอยโข่ง อำเภอรัตนภูมิ อำเภอนาหม่อม อำเภอกวนเนียง อำเภอบางกล่ำ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป รองลงมาคือ เกษตรกร ค้าขาย รับราชการ รายได้ของผู้ปกครองเฉลี่ย 3,000- 5,000 บาทต่อเดือน นับถือศาสนาพุทธประมาณร้อยละ 75 ศาสนาอิสลามร้อยละ 25 มีศาสนสถานในบริเวณใกล้เคียง คือ วัด 10 แห่ง มัสยิด 4 แห่ง แหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ คือ ที่ว่าการอำเภอหาดใหญ่ สถานีตำรวจ โรงพยาบาลรัฐและเอกชน 5 แห่ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 2 ธนาคารต่าง ๆ สวนสาธารณะ ห้างสรรพสินค้า ตลาดนัดพ่อพรหม สถานีอนามัยพ่อพรหม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ วิทยาลัยเทคนิคหาดใหญ่ ศูนย์วิจัยการยาง สนามบินนานาชาติหาดใหญ่ ฯลฯ

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ สกุล นางสาวภาวิณี อินทฤทธิ์

รหัสประจำตัวนักศึกษา 5210521566

วุฒิการศึกษา

วุฒิ	ชื่อสถาบัน	ปีที่สำเร็จ
การศึกษา		
บริหารธุรกิจบัณฑิต (คอมพิวเตอร์ธุรกิจ)	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	2550

สถานที่ทำงาน

96 ซอย 33 ถนนเพชรเกษม ตำบลหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
รหัสไปรษณีย์ 90110